

**ŠV. KRYŽIAUS ATRADIMO (KALVARIJŲ) BAŽNYČIOS KONSERVAVIMO IR
RESTAURAVIMO DARBŲ
PROGRAMA**

**Šv. Kryžiaus (Kalvarijų) bažnyčios interjero sienų tapybos tyrimo, konservavimo –
restauravimo darbų programa (u. k. kultūros vertybių registre 1038)**

Kalvarijų g. 329, Vilnius

Valdytojas:

Šv. Kryžiaus atradimo (Kalvarijų) parapija, kodas 191301466 Kalvarijų g. 329, LT-08420, Vilnius

Programą parengė:

Idalija Bėčienė, KPD atest. Nr. 0498, (išd. 2020-01-28)

Programos užsakovas:

Šv. Kryžiaus atradimo (Kalvarijų) parapija, kodas 191301466 Kalvarijų g. 329, LT-08420, Vilnius

2021-09-15

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Bažnyčios interjere išlikusios autentiškos vėlyvojo baroko formos. Aukščiu ir pločiu išsiskiria centrinė nava, pereinanti į tokio pat aukščio presbiteriją, užbaigtą pusapskrite apside. Viena pora arkomis sujungtų pilorių nuo centrinės erdvės atskiria žymiai siauresnes ir žemesnes šonines navas. Transepto galus sudaro prie šoninių navų pristatytos nedidelės koplyčios. Šeši barokiniai įvairiaspalvio dirbtinio marmuro altoriai, sakykla, krikštykla ir vargonai sudaro vieningą interjero įrangos ansamblį. Altorių architektūrinės formos plastiškos, juos puošia stiuko skulptūros, dekoratyviniai lipdiniai.

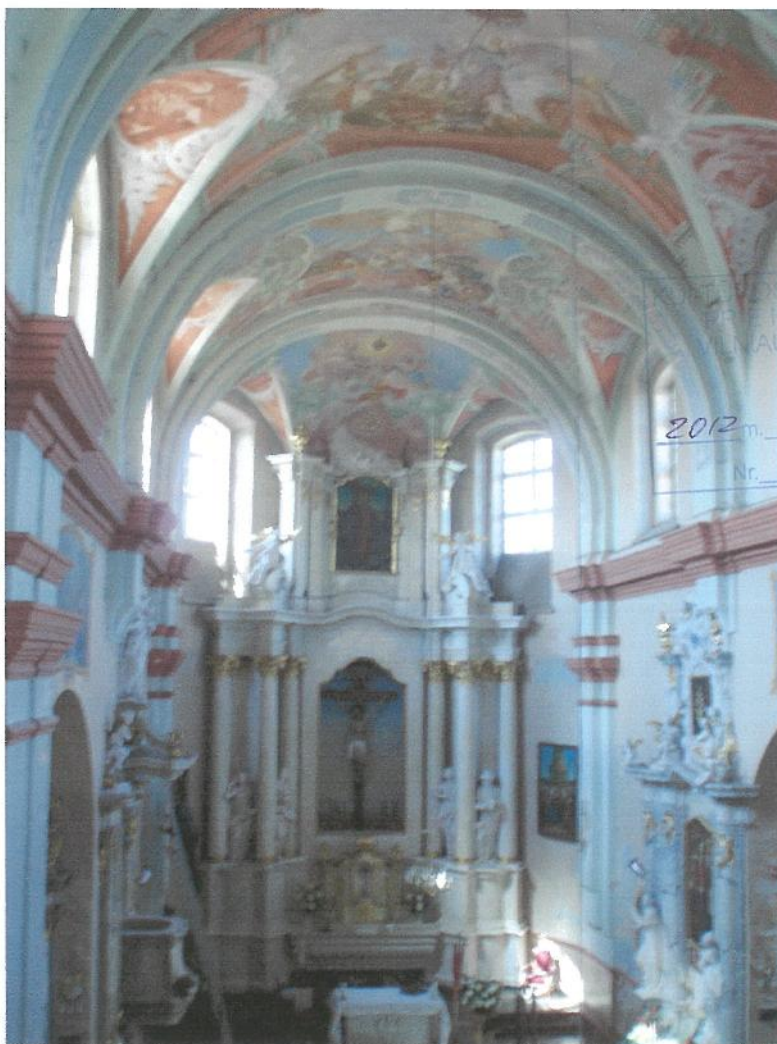
Bažnyčia XIX – XX a. buvo ne kartą remontuota, 1988 m. – restauruota. Atlikti tyrimai atidengė autentinį bažnyčios dekoravimą, kurį siūloma eksponuoti – konservuoti ir restauruoti.

2011 m. I. Bėčienė atliko polichrominius tyrimus, kurių domenimis remdamasi parengė Sienų tapybos darbų tvarkybos projektą, kuris buvo pateiktas Restauratorių tarybai tvirtinti (tyrimų medžiaga ir ataskaitos taip pat buvo pateiktos Restauratorių tarybai). 2012 m. sausio 24. Restauravimo tarybos protokolu Nr. 6 buvo patvirtinta Šv. Kryžiaus Atradimo bažnyčios sienų tapybos, lipdybos, skulptūros tyrimų, konservavimo, restauravimo darbų programa.

Tačiau dėl lėšų trūkumo ir didelės darbų apimties Šv. Kryžiaus Atradimo (vadinamosios Kalvarijų) bažnyčioje darbai nebuvo pradėti. Šiuo metu nuspręsta projektą įgyvendinti etapais pradedant nuo bažnyčios **presbiterijos** interjero – sienų tapybos restauravimo ir konservavimo. Atsižvelgiant į tai, buvo perskaičiuota bažnyčios **presbiterijos** interjero – sienų tapybos tvarkybos (restauravimo) darbų sąmatą (sudaryta 2021.04 kainų lygiu) ir šiuo metu atliekama bendroji (dalinė) skaičiuojamosios kainos ekspertizė.

Vykdant darbus, bus atlikti papildomi cheminiai technologiniai tyrimai, pagal juos, prireikus programa bus tikslinama VŠĮ „Vilniaus arkivyskupijos ekonomo tarnybos“ lėšomis.

klebonas Virginijus Česnuškis

STATYTOJAS: ŠV. KRYŽIAUS ATRADIMO PARAPIJA
STATINYS: KALVARIJŲ ŠV. KRYŽIAUS ATRADIMO BAŽNYČIA
unikalus kodas 1038 (G327K1), KALVARIJŲ G.327, VILNIUS
ETAPAS: PD ir TPD
DALIS:

**POLICHROMINIAI INTERJERO TYRIMAI IR SIENŲ TAPYBOS
TVARKYBOS DARBŲ PROJEKTAS**

PV, ARCHITEKTĖ: IDALIJA BĖČIENĖ *Idalija*
NKVA atest.1887, PV atest. 1587

VILNIUS, 2012

KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTAS PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS

RESTAURAVIMO TARYBOS PROTOKOLAS

2012 m. sausio 24 d. Nr. 6
Vilnius

Posėdžio pradžia 14.00
Posėdžio pirmininkas Dalia Krūminienė
Posėdžio sekretorius Indrė Baliulytė
Dalyvauja tarybos nariai: L.Žeruolytė, E.Kazlauskaitė, E.Telksnienė, N. Rauckienė,
A. Pilipavičius, S. Mikulionis

DARBOTVARKĖ:

Šv. Kryžiaus Atradimo bažnyčia, vad. Kalvarijų (unikalus kodas 1038), Vilniuje.
Polichrominiai interjero tyrimai ir sienų tapybos tvarkybos darbų projekto tvirtinimas.

SVARSTYTA:

2011 metais I. Bėčienė atliko polichrominius tyrimus, kurių duomenimis remdamasi parengė Sienų tapybos darbų tvarkybos projektą, kuris pateiktas Restauravimo tarybai tvirtinti.

Tyrimų medžiaga ir ataskaitos taip pat pateiktos Restauravimo tarybai.

Bažnyčios interjere išlikusios autentiškos vėlyvojo baroko formos. Aukščiu ir pločiu išsiskiria centrinė nava, pereinanti į tokio pat aukščio presbiteriją, užbaigtą pusapskrite apside. Viena pora arkomis sujungtų pilorių nuo centrinės erdvės atskiria žymiai siauresnes ir žemesnes šonines navas. Transepto galus sudaro prie šoninių navų pristatytos nedidelės koplyčios. Šeši barokiniai įvairiaspalvio dirbtinio marmuro altoriai, sakykla, krikštykla ir vargonai sudaro vieningą interjero įrangos ansamblį. Altorių architektūrinės formos plastiškos, juos puošia stiuko skulptūros, dekoratyviniai lipdiniai..

Nuo pat pradžių prie bažnyčios veikė dominikonų globojama Šv. Rožinio brolija, globojusi vieną šoninį altorių (bažnyčioje yra išlikęs XVII a. sukurtas Rožinio Švč. Mergelės Marijos paveikslas). Kiti altoriai buvo skirti didžiųjų dominikonų šventųjų – šv. Dominyko, šv. Hiacinto (Jaceko), šv. Vincento Ferero garbei, taip pat garsiausia pranciškonų pamokslininkui – šv. Antanui Paduviečiui. Kristaus kančios temai, be Didžiojo altoriaus, buvo skirtas ir Susimąščiusiojo Jėzaus altorius. Ilgainiui altorių titulai šiek tiek keitėsi, tačiau jų architektūrinė struktūra išliko. Tarp kitų vertingų meno ir istorijos paminklų verta paminėti vargonų tribūnoje kabančius įdomius XVIII a. bažnyčios atstatymo fundatorių Petrauskų portretus. Bažnyčios zakristijoje išlikęs XVIII a. pabaigoje sukurtas stiuko lipdybos dekoras: figūrinės scenos iš Šventojo Rašto, augalinio ornamento kompozicijos ir simboliniai vaizdai siejami su visos bažnyčios dekorui būdinga Kristaus kančios, aukos ir Atpirkimo tema.

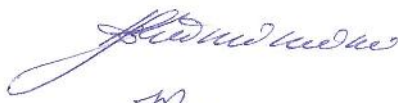

Bažnyčia XIX–XX a. buvo ne kartą remontuota, 1988 m. – restauruota. Atlikti tyrimai atidengė autentinį bažnyčios dekoravimą, kurį architektė siūlo eksponuoti –konservuoti ir restauruoti.

NUTARTA:

1. Tvirtinti Šv. Kryžiaus Atradimo bažnyčios, vad. Kalvarijų, sienų tapybos, lipdybos, skulptūros tyrimų, konservavimo, restauravimo darbų programą.

Posėdžio pirmininkė

Posėdžio sekretorė

 Dalia Krūminienė
 Indrė Baliulytė

(Nekilnojamojo kultūros paveldo statinio tvarkomųjų statybos darbų projekto ar tvarkomųjų paveldosaugos
darbų projekto paveldosaugos (specialiosios) ekspertizės akto forma)

NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO STATINIO TVARKOMŲJŲ STATYBOS DARBŲ
PROJEKTO AR TVARKOMŲJŲ PAVELDOSAUGOS DARBŲ PROJEKTO PAVELDOSAUGOS
(SPECIALIOSIOS) EKSPERTIZĖS
AKTAS

2012.04.27 Nr. 14
(data)

Vilnius
(sudarymo vieta)

Nekilnojamojo kultūros paveldo statinio duomenys

(pavadinimas, adresas, unikalus Kultūros vertybių registro kodas, statinio ir statinio užimamo ar jam naudoti reikalingo žemės sklypo
unikalus numeris Nekilnojamojo turto registre)

Kalvarijų komplekso 4097
Šv. Kryžiaus Atradimo bažnyčia vad. Kalvarijų 1038
Kalvarijų g. 327, Vilnius.

Unikalus numeris nekilnojamojo turto registre 1094-0151-9017.

Kadastrinis sklypo numeris 01010010.

Projekto pavadinimas:

Sienų tapybos tvarkybos darbų projektas.

Duomenys apie tvarkomųjų statybos darbų projektuotoją

(juridinio asmens pavadinimas, teisinė forma, kodas, buveinė, fizinio asmens vardas, pavardė)
(kvalifikacijos atestatų, teisės rengti ypatingų statinių projektus pripažinimo pažymų išdavimo datos bei numeriai)

PV, architektė Idalija Bėčienė,
KPD atest. Nr.1887, išduotas 2011.06.16;
PV atest. Nr.A1587, išduotas 2008.09.26.

Duomenys apie tvarkomųjų paveldosaugos darbų projekto rengėją

(vardas,pavardė, kvalifikacijos atestato data bei numeris)

PV, architektė Idalija Bėčienė,
KPD atest. Nr.1887, išduotas 2011.06.16;
PV atest. Nr.A1587, išduotas 2008.09.26.

Privalomos pastabos

Kalvarijų kompleksas 4097, kuriam priklauso projektuojama šv. Kryžiaus Atradimo bažnyčia, įregistruotas
kultūros vertybių registre 2002.12.02, pripažintas valstybės saugomu 2005.04.29 LR kultūros ministro įsakymu
Nr.IV-190. Jo vertingosios savybės nėra patikslintos, tačiau yra atlikti gausūs jo vertę atskleidžiantys tyrimai.

Tvarkybos projektas parengtas remiantis 2010.11.12 KPD restauravimo tarybos protokolu Nr.70 ir jos
patvirtinta A. Vaitulevičienės parengta bažnyčios interjero sienų tapybos tyrimų, projektavimo, konservavimo,
ir restauravimo darbų programa – užduotimi.

Remtasi taip pat 2012 I. Bėčienės interjero polichromijos tyrimų duomenimis, V. Olšauskienės tapybos chemijos, biologijos tyrimų duomenimis ir konservavimo bei restauravimo darbų technologiniais pasiūlymais. Įvertinti ankstesnių: 1983 J. A. Pilipavičiaus tapybos, 1990 A. Vojevodskaitės istorijos, 2003 I. Bėčienės fasadų polichromijos, - tyrimų ir 2002 R. Maldytės publikacijos duomenys.

Tvarkybos projekte numatyta atidengti tapytinę puošybą, sutvirtinti silpnus jos sluoksnius, antiseptikuoti, nuvalyti, tapybos sluoksnius, sutvarkyti tinko pagrindą po ja, nudruskinti ir, galutinai nuvalius tapybą ją retušuoti, po to galutinai sutvirtinti.

Nustatytas tvarkybos darbų eiliškumas pradedant nuo kairiosios navos tapbos, po to – presbiterijos, dešinėsios, centrinės navos, priebažnyčio, šv. Hiacinto ir šv. Juozapo kolyčių.

Projekto sprendiniai numato visų įmanomų kultūros paveldo objekto vertingųjų savybių išsaugojimą, užtikrina jų ilgalaikį išlikimą ir prieinamumą visuomenei, kuris yra vienas iš komplekso saugojimo tikslų, nustatytų 2005.04.29 LR kultūros ministro įsakymu Nr. IV-190.

Tvarkybos projekto sprendiniai priimti naudojantis kvalifikuotų specialistų tyrimų duomenimis, laikantis Restauravimo tarybos protokolo ir jos patvirtintos tyrimų, projektavimo, konservavimo, ir restauravimo darbų programos – užduoties nuostatų, galiojančių paveldo tvarkybos reglamentų.

Rekomendacijos projektui tobulinti

Vykdam darbus būtina KPD atestuoto specialisto priežiūra.

Projekto įvertinimo išvados

Tvarkybos projekto sprendiniai atitinka kultūros paveldo apsaugos reikalavimus, siūloma pagal jį išduoti leidimą tvarkomiesiems paveldosaugos darbams.

Ekspertizę atliko:

1935 2011.06.20
(kvalifikacijos atestato data ir Nr.)

(parašas)

Robertas Zilinskas
(vardas, pavardė)

2007 10 29
102-VI-LV-43

Vilniaus Švento Kryžiaus atradimo (Kalvarijų) bažnyčios
Klebono Virginijaus Česnulevičiaus

Kultūros Paveldo Departamento
Vilniaus teritoriniam padaliniui

Prašymas
2007.10.08

Prašau leisti atlikti Vilniaus Švento Kryžiaus atradimo (Kalvarijų) bažnyčios (G327K1) interjero dalies Polichrominius tyrimus, kuriais remiantis bus ruošiamas bažnyčios interjero spalvinio spendimo projektas. Tyrimus vykdys architektė Idalija Bėčienė (NKPA specialisto atestatas Nr.0449).

Klebonas Virginijus Česnulevičius.

Atleisti
Restauracinio tyrimo
Atleisti
T. Polichrominis tyrimas
N. Rancius
L. Černys
Idalija Bėčienė
E. Konlauskaitė
2012-01-24

TYRIMŲ DARBŲ
NEPRIEIMTUMAS

Kultūros paveldo departamento prie
Kultūros ministerijos Vilniaus teritorinio
padalinio vedėjas
Rimantas Bitinas
2007 m. spalio mėn. 29 d.
Lb. Nr. 38

BYLOS TURINYS:

Bažnyčios interjero polichrominių tyrimų dalis

1. Situacijos schema		1
2. Prašymas atlikti polichrominius tyrimus		2
3. Atliktų tapybinio dekoru kopijų M1:1 sąrašas		6
4. Bažnyčios 1906 m. įvykdyto dekoravimo iliustracijų sąrašas		7
5. 1688 m. sieninės tapybos tyrimų metu atliktų nuotraukų kopijų sąrašas		8
6. Polichrominių tyrimų aiškinamasis raštas su iliustracijomis (Pav.1 – Pav.25)		9-37
7. Ištraukos iš Vl.Drėmos knygos „Lietuvos bažnyčios“		38-40
8. Naudotos literatūros sąrašas		
9. Grafinė - spalvinė dalis:		
1. Bažnyčios planas M1:100. Zondažų, fotofiksacijos žymėjimo schema	lapas 1	41
2. Bažnyčios centrinės navos šiaurinė siena M1:50. Zondažų žymėjimo schema	lapas 2	42
3. Bažnyčios galinė – rytinė siena M1:50. Zondažų žymėjimo schema	lapas 3	43
4. Kairiosios navos pietinė siena M1:50. Zondažų žymėjimo schema	lapas 4	44
5. Kairiosios navos koplyčios vakarinė siena, skliautas. Zondažų žymėjimo schema	lapas 5	45
6. Bažnyčios centrinės navos šiaurinė siena. XVIII a. vid. tapybinio dekoru grafinė retrospekcija	lapas 6	46
7. Bažnyčios galinė-rytinė siena XVIII a. vid. tapybinio dekoru grafinė retrospekcija	lapas 7	47
8. Bažnyčios kairiosios navos pietinė siena. XVIII a. vid. tapybinio dekoru grafinė retrospekcija	lapas 8	48
9. XVIII a. vid. tapybinio dekoru retrospekcija. Presbiterijos šiaurinės Sienos dalis M 1:25. Detalė A.	lapas 9	49
10. XVIII a. vid. tapybinio dekoru spalvinė retrospekcija. Detalė B centrinėje navoje (V stratigrafinis sluoksnis)	lapas 10	50
11. XVIII a. vid. tapybinio dekoru spalvinė retrospekcija. Centrinės navos rytų –galinės sienos Detalė E	lapas 11	51
12. XVIII a. vid. tapybinio dekoru spalvinė retrospekcija. Kairiosios navos pietinė siena. Detalė C	lapas 12	52
13. XVIII a. vid. tapybinio dekoru spalvinė retrospekcija. Kairiosios navos pietinė siena. Detalė D	lapas 13	53
14. XVIII a. vid. tapybinio dekoru spalvinė retrospekcija. Kairiosios navos koplyčios vakarinė siena.	lapas 14	54
15. Bažnyčios centrinės navos šiaurinė siena. XIX a. I pusės tapybinio dekoru grafinė retrospekcija	lapas 15	55
16. Kairiosios navos pietinė siena. XIX a. I pusės tapybinio dekoru grafinė retrospekcija M1:50	lapas 16	56
17. XIX a. I pusės tapybinio dekoru retrospekcija. Detalė F centrinėje		

navoje M 1:25 (IV stratigrafinis sluoksnis)	lapas 17	57
18. XIX a. I pusės- XIX a. pab. tapybinio dekoru retrospekcijs. Kairiosios navos pietinė siena M1:25 Detalė H	lapas 18	58
19. XIX a. I pusės – XIX a. pab. tapybinio dekoru retrospekcijs. Kairiosios navos pietinė siena M 1:25 Detalė J	lapas 19	59
20. Centrinės navos rytinė siena XIX a. I pusės tapybinio dekoru retrospekcijs M 1:25	lapas 20	60
21. XIX a. pab. –XX a. pr. tapybinio angokraščių dekoru retrospekcijs M 1:25 Detalės G ir K	lapas 21	61
22. Bažnyčios centrinės navos šiaurinė siena. XX a. pradžios tapybinio dekoru grafinė retrospekcijs	lapas 22	62
23. Kairiosios navos pietinė siena. XX a.pradžios – II pusės tapybinio dekoru grafinė retrospekcijs	lapas 23	63
24. Bažnyčios galinė – rytinė siena. XX a. pradžios – II pusės tapybinio dekoru grafinė retrospekcijs	lapas 24	64
25. XX a. pradžios – II pusės tapybinio dekoru retrospekcijs Detalė M centrinėje navoje M1:25 (II stratigrafinis sluoksnis)	lapas 25	65
26. XIX a. pab. – XX a. II pusės tapybinio dekoru retrospekcijs M1:25 Kairiosios navos pietinė siena Detalė N	lapas 26	66
27. XX a. pradžios tapybinio dekoru retrospekcijs M 1:25 Detalė L presbiterijos šiaurinėje sienoje (VI stratigrafinis sluoksnis)	lapas 27	67
28. XX a. pradžios – II pusės tapybinio dekoru retrospekcijs M 1:25 Detalė O centrinės navos arkoje (II stratigrafinis sluoksnis)	lapas 28	68
29. Kairiosios navos koplyčios vakarinė siena, skliautas M1:25 XX a.pradžios – II pusės tapybinio dekoru retrospekcijs	lapas 29	69
30. Stratigrafinių sluoksnių fiksacijos spalvinės lentelės (tik archyviniam egzemplioriui)	lapas 30, lapas 31	70-109
10. Fotofiksacija F1-F100		

Bažnyčios sienų tapybos tvarkybos darbų projekto dalis

11. Ištrauka iš Kultūros vertybių registro		110-111
12. Polichrominių interjero tyrimų ir sienų tapybos tvarkybos paveldosaugos darbų projekto sudėtis		112
13. Restauravimo tarybos protokolas 2009.02.09		113
14. Bažnyčios sienų tapybos tvarkybos darbų projekto aiškinamasis raštas		114-118
15. Bažnyčios interjero sienų tapybos tyrimų, projektavimo, konservavimo, restauravimo darbų programa- užduotis		119-121
16. Restauravimo tarybos protokolas 2010.11.12		122
17. Grafinė dalis:		
1. Bažnyčios centrinės navos pietinė siena m1:100. At dengiamos sienų tapybos plotai.	lapas 1	123
2. Bažnyčios centrinės navos šiaurinė siena m1:100. At dengiamos sienų tapybos plotai.	lapas 2	124

3. Bažnyčios centrinės navos rytinė (galinė) siena, šv.Hiacinto koplyčios vakarinė siena, skliautas m1:100. Atidengiamos sienų tapybos plotai.	lapas 3	125
4. Bažnyčios šoninių navų pietinė ir šiaurinė sienos m1:100. Atidengiamos sienų tapybos plotai.	lapas 4	126
5. Sienų tapybos spalvų etalonai. Vėlyvojo baroko XVIII a. II pusės laikotarpio (tik egzemplioriuje atlikėjams)	lapai 5,6	
6. Sienų tapybos spalvų etalonai. XIX –XX a. laikotarpių (tik egzemplioriuje atlikėjams)	lapai 7-11	
18. Sienų tapybos dekorų konservavimo restauravimo darbų technologinės rekomendacijos		127 – 129
19. Medžiagų, kiekių ir darbų kiekių žiniaraščiai SŽ-1 (17 lapų)		130 – 146
20. Darbų skaičiuojamoji kaina (atskiroje byloje)		
21. Ištrauka iš PTR 2.07.01:2006 „Sienų tapyba. Bendrieji reikalavimai“		147
22. Ištrauka iš PTR 2.06.02:2006“Interjero dekoratyvinių dangų, dekoratyvinio tinko, tinkuotų, dažytų paviršių tvarkyba“ (4 lapai)		148 – 151
23. Atestatai (2 lapai)		152, 153

Atliktų tapybinio dekoru kopijų M1:1 sąrašas
(Aplankas KPD archyvui legz.)

1. Pietinės navos piliastro XVIII a. vid. tapybinio dekoru	Kopija 1
2. Pietinės navos sienos (koplyčios kairėje) XVIII a. vid. tapybinio dekoru fragmentu	Kopija 2
3. Pietinės navos sienos (koplyčios dešinėje) XVIII a.vid. Tapybinio dekoru fragmentu	Kopija 3
4. Pietinės koplyčios įėjimo arkos viršutinio angokraščio XVIII a. vid. tapybinio dekoru fragmentu	Kopija 4
5. Pietinės koplyčios įėjimo arkos šoninio angokraščio XVIII a. vid.tapybinio dekoru fragmentu	Kopija 5
6. Pietinės navos lango XVIII a. vid. tapybinio apvado dekoru	Kopija 6
7. XVIII a. vid. konsekracinio kryžiaus transepto kairėje sienoje	Kopija 7
8. Kairės navos lango XIX a. vid. tapybinio apvado viršutinės dalies fragmentu	Kopija 8
9. Kairės navos sienos (lango dešinėje) tapybinio XIX a.pab.- XX a. per. dekoru fragmentu	Kopija 9
10.Kairės navos sienos (lango dešinėje) tapybinio XIX a. pab.- XX a. pr. dekoru fragmentu	Kopija 10
11.Kairės navos lango angokraščio tapybinio XIX a.pab.-XX a. pr. dekoru fragmentu	Kopija 11
12.Kairės navos sienos (koplyčios kairėje) tapybinio XIX a. pab.-XX a.pr. dekoru fragmentu	Kopija 12
13.Kairės navos sienos (koplyčios kairėje) tapybinio XX a.pr. dekoru fragmentu	Kopija 13
14.Kairės navos sienos (koplyčios kairėje) trafaretinio XX a. pr. dekoru fragmentu	Kopija 14
15.Kairės navos skersinio gurto trafaretinio XX a. pr. dekoru	Kopija 15
16.Kairiosios navos pietinės koplyčios skliauto tapybinio XX a. pr. dekoru	Kopija 16
17.Centrinės navos šoninės arkos viršutinio angokraščio XX a. pr. tapybinio dekoru fragmentu	Kopija 17
18.Presbiterijos dešinės sienos XIX a. pab.- XX a. pr. trafaretinio dekoru fragmentu	Kopija 18

Bažnyčios 1906 m. įvykdyto dekoravimo iliustracijų sąrašas:
(Fotografuota 1972 m. Negatyvai saugomi KPC archyve)

- Pav.1. Centrinio altoriaus viršutinė dalis. Skliauto tarpsnis su „Švč. Jėzaus širdies garbinimo“ freska. Presbiterijos langų angokraščių tapybinis dekoras.
- Pav.2. Sopulingosios M.Marijos altoriaus viršutinė dalis. Presbiterijos tapybinis frizas, centrinės arkos piliastų viršutinio tarpsnio trafaretinis dekoras.
- Pav.3. Sakykla su Krikštykla. Presbiterijos tapybinis frizas, piliastų tapybinis dekoras.
- Pav.4. Klaupkos presbiterijoje. Dešinėje matomas tapybinis panelis.
- Pav.5. Švč. Mergelės Marijos altorius. Kairėje matomas įėjimo į pietinę koplyčią arkos angokraščių tapybinis dekoras. Bažnyčios tapybiniai apatinės sienų dalies paneliai.
- Pav.6. Viešpaties Jėzaus altorius. Dešinėje – įėjimo į šiaurinę koplyčią arkos angokraščių tapybinis dekoras. Bažnyčios tapybiniai apatinės sienų dalies paneliai.
- Pav.7. Bažnyčios vargonų choro tribūnos, galinės sienos, centrinės navos piliastų, arkų tapybinis dekoras.
- Pav.8. Centrinės navos dekoruotos sienos, piliastrai, karnizas (dantukais). Šoninės navos tapybiškai (trafaretu) dekoruota siena aplink įėjimą į pietinę koplyčią
- Pav.9. Pietinės koplyčios Šv. Jacinto altorius. Koplyčios skliautų ir piliastų tapybinio dekoru elementai. Įėjimo arkos angokraščių tapybinis „architektūrinis“ ir trafaretinis dekoras
- Pav.10. Šiaurinės koplyčios Šv. Juozapo altorius. Koplyčios skliautų ir piliastų tapybinio dekoru elementai. Įėjimo arkos angokraščių tapybinis „architektūrinis“ ir trafaretinis dekoras.
- Pav.11. Kairiosios navos sienų tapybinio dekoru fragmentai. Centrinės navos arkų ir piliastų tapybinis dekoras.
- Pav.12. Skliautas virš Švč. Mergelės Marijos altoriaus. Dešinėje matomas centrinės navos arkos tapybinis dekoras.
- Pav.13. Pietinės navos lango angokraščių dekoras.
- Pav.14. Šiaurinės navos lango angokraščių dekoras, didžiosios arkos ir piliastro tapybinis dekoras.
- Pav.15. Evangeliją iliustruojanti siužetinė kompozicija. Vainikuojančio karnizo Tapybinis dantukų dekoras, arkos tapybinis „jonikas“.
- Pav.16. Už paveikslo matomas šoninės arkos angokraščio trafaretinis dekoras.
- Pav.17. Bobinčiaus erdvėje 1972m spalva išskirta tik panelinė sienų dalis.
- Pav.18. Dešinėje matomas bobinčiaus arkų tapybinio dekoru elementai, centrinės navos arkos angokraščio trafaretinis dekoras, tapybinis sienų panelis.

1988 m. sieninės tapybos tyrimų metu atliktų nuotraukų kopijų sąrašas:

Pav.19. Centrinės navos lango tapybinis dekoras.

Pav.20. Tapybinis geometrinių formų presbiterijoje esančių durų apvadas.

Pav.21. Centrinės navos sienų tapybinis dekoras: arkos „jonikas“, piliastų tapybiškai dekoruoti „filingai“, karnizo „dantukai“.

Pav.22. Šoninės navos lango angokraščio tapybinis kvadratėlių – rombų dekoras, langą įrėminančios tapybinės kolonos su vazom virš jų, baliustra šalia kolonos kapitelio. Didžiosios arkos tapybinis dekoras.

Pav.23. Didžiosios arkos prie šiaurinės navos tapybinis dekoras. Sienos, aplink įėjimo į koplyčią, tapybinis – trafaretinis dekoras.

Pav.24. Įėjimo į koplyčią arkos šoninio angokraščio trafaretinis dekoras.

Pav.25. Koplyčios skliauto tapybinis dekoras- akantų lapų rozetė, kriauklė puošta akantų lapais. Įėjimo arkos dekoras.

POLICHROMINIŲ TYRIMŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

ISTORINĖ MEDŽIAGA

Vilniaus Verkių Kalvarijos buvo įkurtos Vilniaus Vyskupo Jurgio Bialozaro iniciatyva, padėkos vardan už Vilniaus miesto išgelbėjimą nuo maskolių okupacijos 1655 m. Jo rūpesčiu buvo sudaryta komisija Kalvarijų vietai parinkti. Nutarta iš Kapitulos fundacinių žemių – Verkių dvaro – skirti 7 valakus, o 2 valakai buvo paskirti Kryžiaus kelio koplyčioms, vienuolynui ir bažnyčiai statyti.

1664 m. J.Bialozaras pradėjo Kalvarijų ir medinės bažnyčios statybą. Statybas baigė vyskupas Aleksandras Sapiega.

1668-69 m. A.Sapiega Verkių Kalvarijas paveda Lietuvos provincijos Vilniaus šv.Dvasios dominikonams.

Kai kur rašoma, kad pirmoji medinė bažnyčia sudegė prieš 1675 metus. Iki 1700 m. atstatyta ir praplėsta.

1674 m. Vilniaus vyskupas Mikalojus Steponas Pacas atima Verkių Jeruzalę iš Šv.Dvasios dominikonų ir 1675 m. pakviečia dominikonus observantus iš Varšuvos. Jie pastatė mūrinį vienuolyno pastatą XVIII a. pradžioje.

1701 m. Verkių bažnyčia tampa parapijine. Tai praplėtė bažnyčios ir vienuolyno veiklą, padidino pajamas.

1755 m. Verkių Kalvarijas vėl atgauna Vilniaus šv.Dvasios dominikonai. Jie pradeda antrąjį Kalvarijų statybų etapą.

1759 m. dominikonus ir jų statybas paremia fundatoriai Mykolas ir Kristina Piotrovskiai (Petrauskai). Šiuo laikotarpiu padidintas ir atnaujintas vienuolyno pastatas, statoma nauja mūrinė bažnyčia, 20 mūrinių ir medinių koplyčių, visa atnaujinama ir puošiamą.

Bažnyčia pašventinama 1772 m.

Bažnyčios skliautai dekoruojami freskomis, kurių autorius Kristupas Palubinskis. Dekoravimo darbai tęsėsi iki 1783 m.

1793 m. primūrijama nauja zakristija ir vienuolyno refektoriumas.

1812 m. prancūzų kariuomenė nusiaubė Kalvarijų ansamblį. Bažnyčia remontuojama.

1906 m. restauruotas interjeras.

1969 m. ir 1983 m. remontuoti fasadai.

1988 – 89 m. restauruota bažnyčios skliautų ir rytinės sienos (vargonų chore) tapyba.

2004 m. atlikti fasadų remonto - restauracijos darbai. Restauruotas tapybinis fasadų dekoras, pirminis spalvinis sprendimas. Susidėvėjusi bažnyčios bokštų šalmų fasadų frontonų, tarpaukštinių karnizų skarda pakeista varine. Restauruoti (40) bokštų ir frontonų metaliniai kryžiai

TYRIMŲ DUOMENYS

Polichrominiai Šv.Kryžiaus atradimo bažnyčios interjero ikikarnizinės dalies tyrimai buvo vykdomi 2008m ir 2009m. žiemos laikotarpiu. Tyrimų darbams vadovavo ir gautus duomenis apiformino architektė I.Bėčienė. Darbus natūroje vykdė I.Bėčienė, V.Raila. Tyrimų tikslas – išsiaiškinti ar išlikęs ir kokio laikotarpio bažnyčios sienų

tapybinis dekoras. Nustatyti meninę dekoro vertę išlikimo procentą, eksponavimo galimybes.

Tyrimų metu zonuotos bažnyčios presbiterijos sienos, transepto sienų dalys, centrinės navos piliorių paviršiai, sienų viršutinės dalys virš didžiųjų arkų, arkų angokraščiai, šoninių navų sienos, skersinių gurtų, arkų, langų angokraščių paviršiai, karnizai (vargonų choro erdvėje), bobinčiaus sienos ir skliautai, šoninių navų koplyčių porinių piliastų, sienų ir skliautų paviršiai, vargonų choro tribūnos parapetas.

Atlikta fotofiksacija, 330 zondažų natūroje. Zondažai ir fotonuotraukų siužetų vietos užfiksuoti grafinėje medžiagoje: bažnyčios plane, išsklotinėse. Atliktos 18 vnt. tapybinio dekoro kopijų M1:1, keliolika įvairių laikotarpių tapybinio dekoro spalvinių retrospekcijų M1:25, stratigrafinių sluoksnių pavyzdžių spalvinės lentelės.

Stratigrafinių sluoksnių skaičius bažnyčios sienose svyruoja nuo 9 iki 2, kairiosios koplyčios sienose ir skliautuose 5. Rasti 4 sienų tapybinio dekoro etapai.

Dabartiniu metu bažnyčios centrinės navos skliautuose restauruotos pirminio dekoravimo etapo freskos, reprezentuojančios Šv.Kryžiaus atradimo istoriją (F1, F88). Jų restauravimui, vykdytam XX a. paskutiniame dešimtmetyje, vadovavo aukščiausios kategorijos restauratorius J.A.Pilipavičius. Centrinės navos skliauto freskose dominuoja pilkšva, žalia, šilta raudona, raudonai rusva, žydra spalvos. Tuo pačiu metu (apie 1989 m.) restauruotos keturios freskos virš centrinės navos šoninių arkų, iliustruojančios evangelinius Kristaus gyvenimo siužetus. Šiose freskose dominuoja pilki, mėlyni tonai.

Bažnyčios sienos nudažytos balintos kavos spalvos dažais, piliastrai, arkiniai centrinės ir šoninių navų skliautų gurtai ir trijų arkų siena po vargonų choru (F1,F2,F4,F8,F10,F12,F15) nudažyti išbalinta pilkšvai žalsva spalva. Sienų apatinė, „panelinė“ dalis buvo atskirta mediniu turėklų paskutiniosios restauracijos – remonto metu. Apatinė sienų dalis dažyta aliejiniais rudai pilkos spalvos dažais (F13,F68,F75) Piliastų, vargonų choro karnizai, vainikuojantis centrinės navos karnizas dažyti plytine spalva (F7, F12, F64). Šoninių navų skliautai tvarkyti

1989 m. restauravimo darbų metu. Juose dominuoja žalia, pilka, šviesi bordo spalvos (F5,F57,F88). Koplyčių, bobinčiaus (F6,F31,F70,F73,F96,F97,F98) skliautai nudažyti intensyvia, šilta plytine spalva. Presbiterijos sienos, suporinti centrinės navos piliastrai, po vargonų choru esanti trijų arkų siena dekoruota konsekraciniais kryžiais. (F12,F15,F36). Vargonų choro sienose restauruota XIXa. pab.- XX a.pradžios sieninė tapyba (F11,F12)

Paskutiniojo perdažymo metu gana smarkiai nukentėjo bažnyčios sienų stratigrafija. Kaip matom archyvinėse 1972 m. fotonuotraukose bažnyčios erdvė tuo metu buvo intensyviai polichromiškai dekoruota. Nors dešinėsios navos fasadinėje sienoje aplink arkinį langą, lango angokraščiuose, abiejų navų piliorių, arkų šoninių angokraščių paviršiuose, vargonų tribūnos parapeto ir bobinčiaus paviršiuose stratigrafiją sudaro vos du sluoksniai, tačiau, atlikus tyrimus natūroje, iš bažnyčios paviršių atodangose rastų dekoro likučių, galima išskirti tris - keturis (be dabartinio) bažnyčios interjero dekoravimo etapus:

- pirminį, vėlyvojo baroko laikotarpio –XVIII a. vidurio etapą,
- XIX a. I pusės – klasicizmo etapą,
- XIX a. pab.- istorizmo etapą,
- XX a. pradžios, kuris išbuvo iki 1989 m.

Ankstyviausias, pirminis XVIII a. II pusės

žiūr. grafines retrospekcijas lapuose nuo 6 iki 8

spalvines retrospekcijas lapuose nuo 9 iki 14

Foto: F19, F21, F28, F32, F33, F34, F37, F38, F39, F40, F43, F54, F61, F62, F63, F64, F66, F67, F68, F70, F71, F74, F75, F77, F78, F83, F84, F92, F93

Kopija 1, Kopija 2, Kopija 3, Kopija 4, Kopija 5, Kopija 6, Kopija 7

Šio pirminio bažnyčios tapybinio dekoravimo etapo fragmentų daugiausiai atidengta kairioje navoje. Zondažuose 202 – 210, kairiau įėjimo į koplyčią, V-ame stratigrafiniame sluoksnyje, atidengta puikiai modeliuota, pilkais tonais atlikta masyvi architektūrinė voliuta, o po ja bordo atspalviais išreikštas „profiluotas“ karnizas, švelniai rausvos spalvos sienos fone. Atlikta šio fragmento spalvinė **Kopija 2**.

Žemiau zondaže 211, (F66, F67) atidengti barokinio, geometrinio dekoru, vaizduojančio šviesiai gelsvą piliastą su pilkšvais įgilinimais fragmentai.

Zondaže 233, (F 68) atidengtas arkos tapybinis pilkšvų atspalvių „profiluotas“ apvadas.

Kitoje koplyčios arkos pusėje zondažuose 226-229, ankstyviausiame stratigrafiniame (V-ame) sluoksnyje atidengtas bordo atspalviais atlikto karnizo ir po juo esančio tapybinio piliastro fragmentai, kurie užfiksuoti **Kopijoje 3**, F70. Pagal atidengtus fragmentus galima buvo atlikti grafinę ir spalvinę retrospekcijas (žiūr. **lape 8, lape 13**).

Tose pačiose retrospekcijose užfiksuotas navos piliastro ir skersinio arkinio gurto tapybinis dekoras – „įgilintas“ netamsios umbros spalvos filingas, aprėmintas geltonos ochros rėmu, ties karnizais užsibaigiančiu baroke dažnai sutinkamu „balneliu“. Šis motyvas atidengtas zondažuose 190-193, z.197. **Foto 61,62,63** Atlikta šio dekoru fragmento **Kopija 1**. Zonduojant pietinės navos piliastro karnizą rasti 4 stratigrafiniai sluoksniai. Nustatyta, kad ankstyviausiame – baroko sluoksnyje karnizas buvo dažytas meniškai imituojant marmurą. Pagrindinė spalva bordo, o gyslos pavaizduotos tamsia ruda, šviesia pilkšva, rausva spalvom (F 64).

Pazondavus centrinės navos karnizus vargonų choro erdvėje z. 321-323, z.327-328, z.330, ankstyviausiame VI-ame stratigrafiniame sluoksnyje rasta lygi bordo spalva. Galima daryti išvadą, kad aukščiau esantys c.navos piliastų karnizai, tikriausiai ir vainikuojantis c.navos karnizas baroke buvo dažyti lygia bordo spalva, o šoninių navų žemesnieji karnizai dekoruoti imituojant marmurą.

Zonduojant dešinėsios navos sieną koplyčios arkos dešinėje pusėje z.62,63 atidengti barokinio dekoru likučiai: pilkšvo 10 cm pločio, skliauto formą atkartojančio, apvado su tamsesnės pilkos spalvos siauru šešėliu pakraštyje, rausvos spalvos sienos fone. Žemiau jo bordo spalvos fragmentai – karnizas po pilka voliuta, kuris matomas kairės navos atodangose.

Zondaže 65 atdengtas arkos „profiluotas“, pilkom spalvom atliktas, apvadas su tamsiu šešėliu ant rausvos sienos ir gelsvo tapybinio piliastro fragmentai. 1988-89 m. restauruotas šio tapybinio apvado fragmentas. Sienos švelni rausva spalva restauruotame fragmente patamsinta, paryškinta.

Kairiosios navos fasadinėje sienoje, ties lango apatinio angokraščio kampais zondažuose 170-172 (F54) ir z.139-140 (F43) atidengti puošnūs barokiniai tapybinio lango apvado rokailiai. Spalvos: geltona ochra, oranžinė, plytinė, šv.gelsva (žiūr. **lapą**

12). Atlikta kairės navos lango tapybinio dekoro **Kopija 6**. Virš lango angos zondažuose 148,149 atidengti baroko laikotarpio prastai išlikusio tapybinio kartušo rokailiai (F45). Kadangi XIX amžiuje lango anga vėl dekoruota tapybiniu dekoru, ji saugant, atidengta tik labai nedidelė barokinio kartušo dalis. Siena aplink langą XVIII a. vid. dekoravimo etape buvo dažyta šviesia gelsva spalva. Bažnyčios statybos metu šoninių navų arkiniai langai turėjo vienodus šoninius angokraščius. Matyt XIX a II pusėje po langais įrengtos nišos klausykloms. Kairėje navoje z. 187 (F60) matoma buvusios pirminės palangės žymė tinke. Žemiau tapybinio rokailių dekoro, barokinio dažymo sluoksnio nėra. Panašu, kad prie sienos buvo kažkas priglausta pvz. klaupkos. Kairės navos lango dešiniam angokraštyje rasti baroko laikotarpio ochros spalvos dažymo pėdsakai. Langų angokraščiai galėjo būti dekoruoti tapybiniais filingais, panašiai kaip šoninių navų piliastrai.

Ant centrinės navos šoninės arkos angokraščio z.125, F39,F40 atidengtas tapybinio filingo su „balneliu“ viršutinėje dalyje ir stilizuotu kryžium iš akanto lapų motyvas (žiūr. retrospekciją lape 11). Įdomu, kad tapybinis filingas ir jį rėminantis „konstruktyvinis“ rėmas spalvomis neišskirti arba jos tiek išblukusios kad neįmanoma įžiūrėti skirtumo. Šešėliai, krentantys nuo „konstruktyvinio“ rėmo vaizduoti oranžine ir rudai bordo spalvomis, blikas – balta spalva, kryžius iš akanto lapų geltonos ochros, ruda spalvomis.

Sienoje po vargonų choro tribūna baroko laikotarpyje kaip ir šiuo metu buvo nutapyti konsekraciniai kryžiai. Pėdsakai rasti zondažuose 115,116 (F37). Zondaže 116a (F38) atidengtas barokinio dekoro arkinės angos, pilkšvos spalvos 10 cm pločio, apvadas su tamsesnės spalvos išorine juostele – „šešėliu“. Sienos spalva šiame sluoksnyje – gelsva. Vargonų choro parapeto stratigrafija sunykusi. Paviršiaus tinkas XIX amžiaus. Matyt pirminiame bažnyčios statybos etape parapetas buvo medinis, vėliau pakeistas mūriniu.]

Konsekracinis baroko etapo kryžius geriausiai atsidengė transepto sienoje z. 244,245 (F77). Atlikta konsekracinio kryžiaus **Kopija 7**. Naudotos spalvos: kartušo fono spalva švelni rausva, krentantys šešėliai vaizduoti tamsia bordo spalva, stilizuoti akanto lapų kryžiai geltonos ochros spalvos, modeliuoti rusva spalva, kartušą rėminantys rokailiai vaizduoti pilka spalva ir jos atspalviais, bei balkšvos spalvos blikais. Įdomu tai, kad šis kryžius yra antro baroko etapo. Priešingoje, simetriškoje transepto sienos vietoje, šalia Viešpaties Jėzaus altoriaus karnizo, z. 44, po šviesiai gelsvos, baroko etapo sienos spalvos sluoksniu yra šviesiai rausvas ankstyvesnio baroko etapo sluoksnis. Saugant abu barokinius sluoksnius ankstyvesnis nebuvo atidengtas.

Baroko etapo konsekraciniai kryžiai rasti ir centrinės navos piliastų paviršiuose. Jie nutapyti šiek tiek aukščiau už dabartinius. Barokinis kryžius dabartinės karūnos altitudėje. Pasirodo konsekraciniai kryžiai baroko etape buvo nevienodo dydžio. Ant centrinės navos piliastų mažesni, transepto sienose didesni.

Zonduojant centrinės navos kairės pusės piliastų paviršius rasti barokiniai konsekraciniai kryžiai (žiūr. retrospekciją lape 10). Konsekracinių kryžių išlikimas nėra geras. Ant viršaus dar keturiuose bažnyčios dekoravimo etapuose buvo tapomi ir taisomi pertapant šie svarbūs dekoro elementai. Piliastų spalva baroko laikotarpiu buvo pilkšva, tarpas tarp piliastų tamsesnės pilkos spalvos (IV-as, ankstyviausias stratigrafinis sluoksnis). Nėra aišku, kokia spalva buvo dažytos piliastų bazės, nes vėlesnieji aliejinių dažų perdažymai paprastai sunaikina ankstyvą stratigrafiją. Piliastų

bazių stratigrafiją sudaro 7 sluoksniai. Ankstyviausiame klajinis pilkos spalvos sluoksnis. Jį ir panaudojau retrospekcijoje. Centrinės navos piliastų karnizai ir vainikuojantis karnizas baroko etape dažyti bordo spalva, ji rasta VI-ame strat. sluoksnyje z.321-323, vargonų choro erdvėje.

Kairės navos galinės, arkinės sienos paviršių dengia 5 dažymo sluoksniai iki storo pertinkavimo (1,57m aukštyje nuo grindų), o po juo dar vienas VI-as išbalintos pilkšvai gelsvos spalvos sluoksnis - baroko etapo. Arkinę sieną aprėminančių vertikalių užkarpų ankstyviausias sluoksnis geltonos ochros spalvos, bet abejonių kelia užkarpų paviršius. Panašu, kad jis pertrintas ir dažytas naujai, ne baroko laikotarpyje.

Bobinčiaus galinės sienos arkinių nišų dugne z.103 yra baroko laikotarpio dažymo du sluoksniai. Ankstyviausiame rasti ochros, gelsvos ir bordo spalvų pėdsakai. Ant šio sluoksnio išbalintos gelsvos spalvos sluoksnis. Arkinių nišų pirminė forma vėlesnių remontų metu buvo koreguota – jos paaukštintos 15–17cm.

Spalvinėje retrospekcijoje lape 11, centrinės navos šoninės arkos viršutiniame angokraštyje pavaizduotos didelės rokailinės kompozicijos fragmentai. Jie atidengti z. 291-293 (F9,F93), pirmoje dešinės pusės arkoje. Rokailiai vaizduoti kelių atspalvių pilkšvom spalvom, krentantys nuo jų šešėliai rudos spalvos, arkos paviršiaus foninė spalva gelsva, arkos briaunų apvadai pilkšvos spalvos. Išlikimas prastas .

Bobinčiaus dešinėje, šiaurinėje sienoje z.85-95 (F32,F33,F34) atidengti neblogai išlikusios, tapybinės baroko laikotarpio kompozicijos fragmentai, Kuriuose matomas pilkom spalvom atliktas kremzlinis - rokailinis ornamentas gana ryškios rausvos spalvos fone.

Zonduojant centrinės navos kairės arkinės sienos paviršių z.246,247 atidengtas pirminis pilkšvos spalvos arkos apvadas, pirmos arkos dešinėje pusėje besiremiantis į tapybinį pilkom spalvom atliktą „profiluotą karnizą“ F78.

Išsiaiškinta, kad tapybinių reikšminių kompozicijų, iliustruojančių evangelijas, ochros – rudos spalvų rėmai buvo kelis kartus pertapyti z.246, 247 (F78,F79). Sienos virš arkų baroko laikotarpiu spalva buvo gelsva.

Zonduojant presbiterijos sienas rasti 9 stratigrafiniai sluoksniai. Kadangi VI-ame atidengtas XIX a. pab.- XX a pr. laikotarpio tapybinis trafaretinis sienų dekoras, barokinio tapybinio dekoru, glūdinčio IX-ame stratigrafiniame sluoksnyje atidengti nebuvo įmanoma. Vienok iš kelių atodangų šiaurinėje sienoje

z.30-34,35,36,37 (F19,F20,F21) ir z.276-278 (F92) pietinėje sienoje, kur nukritęs vėlesnis trafaretinis tapybinis dekoras galima konstatuoti, kad presbiterijos abi sienos nuo piliastų iki altoriaus šiaurinėje pusėje ir iki sakyklos pietinėje pusėje, buvo dekoruotos iliuzine tapyba, vaizduojančia architektūrines detales. Durys į pagalbinę patalpą turėjo tapybinį „profiluotą“, raudonos - bordo spalvų kolorite atliktą apvadą.

Barokinio dekoru spalvos : išbalinta ochra, rausva, rausvai oranžinė, raudonai bordo, pilka, bordo, oranžinė, plytinė, pilkai bordo, rusva, ruda, išbalinta pilkšva ochra. Atlikta presbiterijos šiaurinės sienos dalies spalvinė retrospekcija lape 9.

Barokinio dekoru siužetas tęsėsi iki grindų, mat nebuvo kitaip išreikštos panelinės bažnyčios sienų dalies. Dabartinis medinis turėklas atsirado apie 1989m. Sienų dalių tarp piliastų ir centrinio altoriaus, baroko etapo sluoksnis monochrominis, grublėto paviršiaus, pilkos spalvos, tartum buvo užstotas reikšmingesnių objektų. Už Sopulingosios Marijos altoriaus viršutinio tarpsnio kairės pusės karnizo, matomas presbiterijos sienų karnizo tūrinis reliktas. Kadangi niekada nebuvo atlikti bažnyčios

istoriniai tyrimai, nėra aišku ar centrinio altoriaus forma nebuvo pakeista, ar presbiterija nebuvo pailginta, paaukštinta ir t.t.

Tyrinėjant įėjimo į pietinę koplyčią įėjimo arkos angokraščius z. 237-239, z. 241-243, z. 308-309 rasti 5 stratigrafiniai sluoksniai. Ankstyviausiame sluoksnyje glūdi baroko etapo tapybinis dekoras (žiūr. retrospekciją lape 9, Foto 28, F71, F74, F75, F76). Artimiausias bažnyčios navai angokraštis baroke buvo dekoruotas pilkom spalvom išpildytais rokailiais. Rokailinės kompozicijos visos skirtingos, išdėstytos angokraščių kraštuose (F28), o viršutinio arkinio angokraščio - kraštuose ir ties viduriu (F71). Angokraštis turi tapybinį pilkšvos spalvos rėmą, o „filingo“ spalva – rausva. Krentantis šešėlis ant „filingo“ plokštumos vaizduojamas bordo spalva. Atliktos rokailių dekoru **Kopija 4, Kopija 5**. Kiti įėjimo arkos tarpsniai ir koplyčios suporinti piliastrai dekoruoti tapybiniais pilkšvai žalsvai-melsvos spalvos „filingais“ ir ochriniais „rėmais su balneliu“.

Koplyčios skliaute 5 sluoksniai. Kadangi po dabartiniu plytinės spalvos sluoksniu, II sluoksnyje atidengtas XX a. pradžioje įvykdytas tapybinis dekoras, barokinis V-as stratigrafinis sluoksnis nebuvo atidengtas. Galima tik konstatuoti faktą, kad jis išlikęs. Keliose atodangose matoma jo ružava spalva. III-ias sluoksnis žydros spalvos, IV-as – rausvos spalvos monochrominiai sluoksniai.

Koplyčios sienos prieš paskutinį dažymą buvo nuvalytos ir pertrintos, dėl to nukentėjo buvusi stratigrafija. Pietinėje koplyčioje eksponuojamas 1989 m. restauruotas baroko laikotarpio sienos tapybinio dekoru fragmentas. Šiaurinės koplyčios sienoje VII-am, ankstyviausiame sluoksnyje rastas gelsvos spalvos dažymas.

1988-89 m. restauracijos metu šoninių navų skliautuose panaudota daug žalios spalvos. Dabartinių tyrimų metu tokios spalvos sienose niekur nerasta. Atliekant spalvinio sprendimo projektą reikės atkreipti dėmesį į šią detalę.

XIX a. I pusės etapas

Žiūr. grafines retrospekcijas lapuose 15,16,
spalvines retrospekcijas lapuose 17-20.

Foto: F44-46, F83-84. Kopija 8.

Zonduojant bažnyčios sienas paaiškėjo, kad tapybinis dekoravimas, istorijos bėgyje, buvo atliekamas nuolat. Mažiausiai pėdsakų liko iš klasicizmo-XIX a. I pusės etapui priskirtino dekoru.

Šiam etapui atstovauja Šv. Mergelės Marijos monograma rudai rausvam stačiakampės formos fone, aprėmintam tapybiniu ornamentuotu „rėmu“, atidengtu z. 217-219, virš pietinės koplyčios įėjimo arkos (žiūr. grafinę retrospekciją lape 16 ir spalvinę retrospekciją lape 19) F69, koplyčios įėjimo arkos rusvai rausvas apvadas.

Panašiu metu buvo dekoruoti šoninių navų langai. z.144-147, z.150-153, z.154-155 atidengtas lango rusvai rausvos spalvos apvadas su tapybiniais marmuro imitacijos „įgilinimais“ ir išvystyta „spyna“ (**Kopija 8**) virš lango ašies F44, F45, F46 (žiūr. retrospekciją lape 18).

Šoninių navų sienų spalva šiame dekoravimo etape buvo išbalinta pilkšva.

Centrinės navos piliastų paviršiuje z.255,256 F83-F84, ant barokinių konsekracinių kryžių, IV-ame stratigrafiniame sluoksnyje, nutapyti klasicizmo

laikotarpio herbiniai kartušai su kryžiais ir karūnom viršuje. Šių dekoru elementų spalva santūri, išbalintos kavos. Formos pagyvintos baltos spalvos blikais ir pilkos bei rudos spalvos šešėliais. Patys kryžiai vėliau mažinti, nudažyti bronzos dažais.

Piliastrai dekoruoti žalsvos–samaninės spalvos tapybiniais „filingais“ z. 257,257a (F85). Krentantys ant tapybinio „filingo“ šešėliai vaizduoti pilkai ruda ir ryškia, rausvai ruda spalvom. Juos rėminanti tapybinė „konstrukcija“ vaizduojama terakotos spalva. Šia spalva buvo dažytos ir centrinės navos sienos su arkomis. Tarpas tarp piliastrų dažytas papildinta raudonos ochros spalva.

Tokiu pačiu principu kaip piliastrai dekoruoti buvo įėjimo į šoninių navų koplyčias arkų angokraščiai.

Virš arkų nutapyti paveikslai tuo metu buvo įkomponuoti išbalintos kavos spalvos plokštumose, kurių kraštai spalvų pagalba vaizduojami nuožulnūs. Apatinis kraštas žalsvos – samaninės spalvos, artimesnis C.altoriui kraštas baltos spalvos, artimesnis vargonų chorui kraštas tamsiai rudos spalvos z.248,249,251 (F80, F82).

Centrinės navos piliastrų karnizai ir vainikuojantis karnizas šiame laikotarpyje buvo dažyti vidutinio intensyvumo plytine spalva. Žemesnieji arkų karnizai dažyti balintos kavos spalvos dažais (**žiūr. retrospekciją lape 17**).

Zonduojant centrinės navos sieną vargonų choro erdvėje rasti 5 stratigrafiniai sluoksniai: I-as dabartinis pilkai rudos spalvos, II-as gelsvos spalvos (XX a. pradžios etapo sluoksnis), III-ias ryžos spalvos (tai XIX a.pab. sluoksnis), IV-as sluoksnis pilkai rusvos spalvos (šis dažymas galėjo būti atliktas XIX a pradžioje), V-as išbalintos pilkšvos spalvos ankstyviausio etapo sluoksnis.

Aptariamo laikotarpio herbiniai kartušai su konsekraciniais kryžiais rasti ir sienoje po vargonų choro tribūna, virš kolonų. (**žiūr. retrospekciją lape 20**).

XIX a. pab., XX a.pradžios etapas

žiūr. grafines retrospekcijas lapuose 22,23,24

spalvines retrospekcijas lapuose 18,19,21,25,26,27,28,29

Foto: F2,F14, F16-18, F19,F20,F21, F22, F24,

F42, F47-53, F55-60, F72, F89-F91

Kopija 9, Kopija 10, Kopijos 11, Kopija 12, Kopija 13,

Kopija 14, Kopija 15, Kopija 16, Kopija 17,Kopija 18

Pav.1- Pav.25

Tiriant atidengtus II stratigrafinio sluoksnio dekoru fragmentus, nustatyta kad jie buvo pertapomi, atnaujinami, kai kur keičiamos spalvos. Dėl to manau, kad paskutiniojo etapo tapybinis dekoras atsirado ne vienu metu. Kai kurie ankstesnių etapų dekoru elementai galėjo būti pritaikyti prie naujo spalvinio interjero sprendimo.

Manau, kad abipus šoninės nišos lango nutapytos kolonėlės su vazom virš jų ir baliustradom, toliau nuo lango, nutapytos dar XIX a. pabaigoje (**retrospekcijos lape 18, lape 19**), o XX a. pradžioje restauruotos pritaikant sekančiam interjero dekoravimo etapui (F42, F47-F53. **Kopija 9, Kopija 10, Pav.8, Pav.11, Pav.22**)

Tas pats pasakytina apie švelniom pastelinėm violetinėm spalvom atliktas, skrupulingo piešinio vazas abipus įėjimo į koplyčią arkos (F22, F24 **Kopija 12**). Vėliau apvadas ir vazos restauruoti, perdažyti XX a. pradžios etape.

Lango angokraščių puošyba violetinių atspalvių kvadratais ir rombais su gelsvų atspalvių trafaretinėmis gėlėmis viduryje atidengta z.176, z.179-181, z.184-186 (**retrospekcią lape 21, F56, F57, F58, F59, F60, Pav.13, Pav.14, Pav.23**) taip pat priskirčiau XIX a. pabaigos etapui. Viršutiniame arkiniame angokraštyje kvadrateliai ir rombai išdėstyti tankiau, o šoniniuose angokraščiuose, tarp jų, pilkšvam fone nutapytos auksinės ochros spalvos akanto lapų spirалės. Angokraščių kraštų spalva, kaip ir langų apvadų - rausvai rusva. Atlikta šio tapybinio dekoru **Kopija 11**.

Šio laikotarpio – XIX a. pabaigos tapybinis dekoras rastas pietinės koplyčios įėjimo arkos angokraštyje, III-ame stratigrafiniame sluoksnyje z.240 (**retrospekcią lape 21, F72**).

XIX a. pabaigos laikotarpiui priskirčiau presbiterijos sienų trafaretinį tapybinį augalinių motyvų dekorą, imituojantį tekstilės raštus. Jo fragmentai atidengti z.9, z.21-28 (**F2, F14, F16-18, F19, F20, F21**). Šis dekoras glūdi VI-ame presbiterijos sienų stratigrafiniame sluoksnyje. Naudotos spalvos: purpurinė gėlių žiedų, žalsvai melsva augalo lapų, balkšvos spalvos blikai, fonas pilkai mėlynas. Atlikta **Kopija 18, retrospekcią lape 27**. Piliastrų spalva šiame etape buvo šviesiai pilka (VI-as stratigrafinis sluoksniu), karnizai pilkšvai rausvos spalvos (III-ias stratigrafinis sluoksniu).

1906 m., pagal istorinius duomenis, įvykdytas didžiulis bažnyčios interjero atnaujinimas – dekoravimas klijine, daugumoje trafaretine tapyba. Nuotraukose, atliktose 1972 m. matyti kad, tuo metu beveik visi architektūriniai elementai dar turėjo neblogai išlikusį tapybinį dekorą. Jis išsilaikė apie 80 metų. Paskutiniojo 1988-89 m. remonto metu sienos buvo pašveistos, pertrintos, XX a. pradžios dekoru liko tik fragmentai. Iš tyrimų metu surinktų duomenų ir išlikusios archyvinės fotofiksacijos galima nupasakoti pastarojo bažnyčios interjero dekoravimo principą. Vyriausios enciklopedijų redakcijos knygoje „Paminklų sąvadas. I Vilnius“, išleistoje 1988m., Vilniuje (psl.132,133) pateiktos, nuo 1906 m. išlikusio, bažnyčios erdvių dekoravimo, spalvinės nuotraukos.

Taigi prieš paskutinį remontą bažnyčios apatinė sienų dalis buvo padabinta tapybiniais paneliais. Juos matome iliustracijose **Pav.5, Pav.6, Pav.9, Pav.10, Pav.11, Pav.13, Pav.14, Pav.17, Pav.18**. Šoninėse navose, bobinčiuje ankstesni stratigrafiniai sluoksniai apnaikinti. Dabartinių tyrimų metu, z.38-40, IV-am stratigrafiniame sluoksnyje, aptiktas presbiterijos sienų tapybinis XX a. pradžios „panelis“ (**retrospekcią 27, F.13, F20**). Pagrindinė apatinės sienų dalies spalva –vidutinio tamsumo ruda, tapybinis „filingas“ vaizduojamas žalsvos spalvos, su rusvom „marmuro“ gyslom, apvaliai nusklembtais kakavinės spalvos kampais. Įgilinimas apie „filingą“ pavaizduotas raudona spalva. **Pav.20** matomas dekoratyvinis geometrinių formų polichrominis durų į pagalbinę patalpą apvadas . Tokį patį apvadą (**Pav.3**) turėjo durys į zakristiją . Šie apvadai paskutinio remonto metu nuvalyti.

Išliko 1906 m. atliktas presbiterijos sienų frizas. Z.4-9, z.11-12 (**F14**) šiaurinėje sienoje ir z.268 - 269a (**F2, F4, F89, F90, F91**) pietinėje sienoje atidengti gelsvo tinklelio, ultramarino spalvos fone, ir rausvai ruda spalva kontūruotų gelsvų akanto lapų fragmentai (**žiūr. Pav.2, Pav.3**). Frizo dekoru sluoksniu matyt buvo prastai paruoštas, trupa, krenta. **Retrospekcijoje 27** kartu su XIX a. pab. sienų tapybinio trafaretiniu dekoru, rodomas XX a. pradžios tapybinis frizas ir apatinės sienų dalies panelis.

Presbiterijos sienos, kaip matome **Pav.2, Pav.3** 1972 m. buvo monochrominės, pagal dabartinių tyrimų duomenis - molio spalvos (V-as stratigrafinis sluoksnis), aliejinio dažymo.

Centrinės navos langų angokraščiai buvo tapybiškai dekoruoti ir turėjo tapybinius apvadus. Presbiterijos (**Pav.1**) ir centrinės navos (**Pav.19**) langų tapybiniai apvadai skyrėsi piešiniu.

Vainikuojantis centrinės navos karnizas turėjo „dantukais“ dekoruotą trauką. Ji matoma **Pav.2, Pav.3, Pav.8, Pav.15, Pav.21**. Vainikuojantis karnizas turėjo dvi, o piliastų ir arkų karnizai po vieną raudonos spalvos trauką. Kitos traukos buvo dažytos pilkšvai rusva spalva.

Centrinės navos sienos buvo dažytos gelsva spalva. Virš arkų tapyti evangeliniai siužetai aprėminti gelsvos spalvos plokštumom su geometriniu meandro ir augaliniu ornamentu viršutiniuose kampuose. Arkos turėjo apie 30cm pločio tapybinį stambaus, stilizuoto joniko apvadą (**Pav. 21, retrospekcija lape 25, F79, F80**). Šio apvado likučiai atidengti z.248,249. Jonikas atliktas alyvine, ruda, bronzos, balta spalvom.

Centrinės navos piliastrai dekoruoti tapybiniais šviesios gelsvos spalvos „filingais“. Pastarieji aprėminti raudonos ir mėlynos spalvos juostelėmis. Viršuje ir apačioje piliastrai dekoruoti augalinių motyvų tapybine ornamentika, kurios tyrimų metu aptikti nepavyko z.48,49 (**F86**) z. 257,257a (**F85**). Piliastų viršutinis tarpsnis, po vainikuojančiu karnizu dekoruotas kvadratų formos plokštumom su trafaretiniais augalinių motyvų ornamentais (**Pav.2, Pav.3, Pav.8, Pav. 21**). Zonduojant šį architektūrinį elementą vargonų choro erdvėje z. 325,326 (**F99**) minėto tapybinio dekoro nerasta, rasti tik III-iame stratigrafiniame sluoksnyje mėlynos spalvos buvusios ornamentikos fono likučiai. **Retrospekciroje lape 25** piliastro viršutinio tarpsnio dekoras parodytas hipotetiškai. Piliastų vidurinėje dalyje buvo nutapyti konsekraciniai kryžiai raudonai baltam fone. Zonduojant piliastų paviršių šio etapo kryžiai aptikti z.116a **F38** ir z.255,256 **F83-84**.

Centrinės navos arkų angokraščiai z.261-266 (**F87, F88, Pav.7, Pav.11, Pav.12, Pav.14, Pav.15, Pav.22, Pav.23**) buvo puošti intensyvių spalvų - auksinės ochros, žydros, violetinės, raudonos – spalvų augaliniais simboliniais motyvais, kurių apsuptyje įkomponuoti evangelistų portretai, angelų galvutės. Atlikta arkos XX a.pr. dekoro fragmento **Kopija 17, retrospekcija lape 28**. Arkų šoniniai angokraščiai buvo pagyvinti trafaretiniu augalinių motyvų rėmeliu (**Pav.11, Pav.16, Pav.18**), kuris paskutinio remonto metu su kitais stratigrafiniais sluoksniais buvo nuvalytas.

Vargonų choro parapeto paviršiuje stratigrafija sunykusi. Tėra 2 sluoksniai. Gilesnis šviesiai gelsvos spalvos, nežinia iš kokio etapo, bet tikrai ne barokinis, nes tinko paviršius kietas, palyginus lygus. Kaip matom **Pav.7** ir „**Paminklų sąvado iliustracijoje psl.133**“, parapetas buvo pagyvintas gelsvos spalvos „filingais“, apvaliai nusklembtais kampais. „Filingų“ fono spalva - pilka, piliastriukai raudonos ar plytinės spalvos. Karnizas spręstas tom pačiom spalvom kaip ir kitų karnizų.

Vargonų choro galinės ir šoninių sienų XX a. pradžios etapo (**Pav. 7**) tapybinis dekoras buvo restauruotas 1988-89 m. (**F11, F12**).

Trijų arkų siena po vargonų choro parapetu turi 4 stratigrafinius sluoksnius. Virš vidurinės arkos, z.113,114, III-iame sluoksnyje atidengti XIX a. pab.- XX a. pradžios laikotarpio užrašo fragmentai (**F35**). Raidžių spalva pilka, fonas išbalintos pilkšvos spalvos.

Bobinčiaus sienos buvo dekoruotos kukliai (**Pav.17**). Spalvomis atskirtos viršutinė ir apatinė panelinė sienų dalis. Apatinės dalies spalva buvo ruda, kaip presbiterijos sienoje rasto tapybinio „panelio“ išorinio rėmo. Viršutinės sienų dalis gelsvo atspalvio. Bobinčiaus arkų viršutiniai angokraščiai dekoruoti buvo tapybiniais „filingais su stilizuotais augalinių motyvų ornamentais „filingų“ kraštuose **Pav.18**. Greičiausiai „filingų“ spalva melsva, o kraštiniai rėmai rusvai rausvos spalvos, kaip šoninių koplyčių įėjimo arkų angokraščiuose atidengto dekorų spalvos (**F26, F27**). Siauros kraštinės „filingų“ juostelės ir augaliniai ornamentai buvo atlikti raudona spalva.

Šoninės navos buvo dekoruotos gana intensyviai. Įėjimą į koplyčias rėmino terakotos spalvos kolonos su kaneliūrom, įmantrios formos kapiteliais (**Pav.8, Pav.9, Pav.10, Pav.23**) Pastarųjų tikslaus piešinio išsiaiškinti nepavyko. Šie dekorų elementai atidengti z. 55-58, z.202-205, z.212-216, z.233, **F66, F67**. Atlikta kolonos ir kapitelio fragmento **Kopija 13**. Virš kapitelio karnizų labai preciziškai tapytos violetinių atspalvių vazos. Jų apatinė dalis palyginti gerai išlikusi šiaurinės sienos kairėje įėjimo į koplyčią pusėje (**F22, F24**), o viršutinė pietinės sienos kairėje įėjimo į koplyčią pusėje (**F65**). Atlikta jungtinė tapybinė vazos **Kopija 12**. Analogiškos kolonos su kapiteliais puošė įėjimų į koplyčias arkų angokraščius (žiūr. **Pav.5, Pav.6, Pav.9, Pav.10**). Kolonas abipus įėjimo arkos jungia mėlynų atspalvių 16cm ir 9 cm pločio apvadai su 1cm rudos spalvos tarpeliu. Tai vienas iš apvado sprendimo etapų. 1972 m. nuotraukoje **Pav.8** matom apvadą dantytos formos, greičiausiai jis buvo geltonai rausvos ochros spalvos su mėlynais intarpais. Kolonų orderių supa trafaretinis smulkus, nėrinius primenantis fonas, išpildytas terakotos, žalsvai melsva, mėlyna spalvom. Atlikta trafaretinio dekorų **Kopija 14**. Skliauto ir piliastro kontūrą sienoje atkartoja žalsvos umbros spalvos 12cm pločio apvadas, ant trafaretinio fono „metantis“ 1,5cm pločio tamsiai violetinės spalvos šešėlių. Tokios pačios spalvos šešėlis pavaizduotas kairės navos, kairės kolonos kairėje pusėje. Atlikta dekorų spalvinė retrospekcija lape 26.

Šoninių navų arkiniai gurtai puošti primityviu trafaretiniu dekoru (žiūr. **Pav.11, retrospekciją lape 26**). Jis atidengtas z. 196,197 **F62**. Atlikta navos arkinio gurto trafaretinio dekorų **Kopija 15**. Šoninių navų piliastrai po gurtais buvo dekoruoti tapybiniais rėmais su neįmantriu, trafaretiniu, augalinių motyvų dekoru, kampuose (**Pav. 5, Pav.6, Pav.11**).

Labai skiriasi tapybinio dekorų, eksponuoto XX amžiuje ir užfiksuoto 1972 m. pobūdis, atlikimo maniera. Net trafaretų : ant arkinio gurto – primityvus, sienoje šalia koplyčios daug išradingesnis, atliktas su šešėliais ir blikais – meninis lygis labai skirtingas. Matyt dekoruota ne vienu metu, skirtingų meistrų, dekorų elementai gyvuodavo per kelis dekoravimo etapus, pereidami iš vieno į kitą.

Kaip jau minėta skyriaus „XIX a. pab., XX a. pradžios etapas“ pradžioje šoninių navų sienos tarpsniai su langais taip pat dekoruoti kolonom su vazom virš jų, ir baliasinų eilėm, toliau nuo langų z. 139, z. 141,142,143 z.156-160, z.161-167, **F47, F48, F49, F50, F51, F52, F53, F55**. Šių kolonų stiebai, atlikimo maniera ir spalvom, skiriasi nuo įėjimus į koplyčias apiforminančių kolonų. Jos atliktos šviesiom skaidriom spalvom – išbalinta pilkšva, šviesia violetine. Nors kaip matom **Pav.11 ir Pav.22** kolonų stiebai buvo dekoruoti imituojant gana ryškias „marmuro“ gyslas. Iki šių dienų „marmuras“ neišliko. Vaizduojant kapitelį ir vazas naudotos violetinė, pilkšva, balta spalvos. Detalėms išryškinti naudotos auksinė ochra ir anglų raudona spalvos. Kolonų fonas rusvai rausvos (ryžos) spalvos, naudotos ir lango apvadui nutapyti. Ta pati spalva

IŠVADOS. REKOMENDACIJOS

Bažnyčios interjero būsimos restauracijos metu pagrindinį dėmesį rekomenduoju skirti pirminiam XVIII a. vid. tapybinio dekoru etapui, kaip geriausiai atitinkančiam bažnyčios architektūrinę idėją, jautriausiai iliustruojančiam interjero erdvę. Tai įtaigi, turtinga spalvomis ir formomis, profesionalių menininkų rankomis, „al secco“ technika atlikta, baroko epochai atstovaujanti iliuzorinė tapyba. Viena iš jos atliekamų funkcijų buvo išplėsti architektūrines erdves. Ši sieninė tapyba neabejotinai turi išliekamąją meninę vertę.

Pirminio tapybinio dekoru spėjamas išlikimo procentas – apie 60%. Dekoras buvo koncentruotas:

- presbiterijos sienų tarpsniuose tarp piliastro ir Sopulingosios Marijos altoriaus šiaurinėje sienoje ir tarp piliastro ir sakyklos pietinėje sienoje (**retrospekcija lape 9**),
- šoninių navų fasadinėse sienose (šiaurinėje navoje apie langą ir abiejų langų angokraščiuose neišliko). Žiūr. **retrospekcijas lapuose 12, 13**,
- koplyčių sienose ir skliautuose (**retrospekcija lape 14**),
- centrinės navos didžiųjų arkų viršutiniuose angokraščiuose (išliko fragmentai) Žiūr. **retrospekciją lape 11**,
- neblogai išlikusi ir vėlesnių etapų metu nedekoruota, tik uždažyta freska bobinčiaus šiaurinėje sienoje, virš durų į bokštą.

Rekomenduoju restauruoti, konservuoti ir eksponuoti didžiąją pirminio, unikalaus, vėlyvojo baroko epochos tapybinio dekoru dalį.

Kitų laikotarpių tapybinio dekoru fragmentus konservuoti ir eksponuoti, parenkant vietas, kur nėra pirminio dekoru (pvz. presbiterijos XIX a. pab. tekstilę imituojantį trafaretinio dekoru fragmentą galima būtų eksponuoti tarpsniuose tarp c. altoriaus ir piliastų)

Iš XIX a. pab. etapo išlikę apie 20% dekoru. Rekomenduoju eksponuoti:

- tapybinį „rėmą“ su Švč. Mergelės Marijos monograma, virš Šv. Jacinto koplyčios arkos pietinėje navoje (**retrospekcija lape 19**),
- centrinės navos piliastro (**retrospekcija lape 17**) polichrominio dekoru fragmentą,
- lango apvado ir viršutinės „spynos“ fragmentą (**retrospekcija lape 18**)
- presbiterijos sienų trafaretinio, tapybinio dekoru fragmentą (**retrospekcija lape 27**)

Iš XX a. pradžios etapo išlikę apie 35% dekoru. Rekomenduoju eksponuoti tokio dydžio fragmentus, kad būtų suvokiama buvusio tapybinio dekoru kompozicinė mintis

- pietinės navos lango kolonų – vazų - baliasinų dekoru fragmentą (**retrospekcija lape 18**),
- pietinės ar šiaurinės navų įėjimus į koplyčias išryškinančio, kolonų - vazų orderio su foniniu trafaretu, dekoru fragmentus (**retrospekcija lape 26**),

- pietinės navos lango angokraščio kvadratų-rombų tapybinio dekorą fragmentą (**retrospekcija lape 21**),
- Šv.Juozapo ir Šv.Hiacinto koplyčių skliautų dekorą fragmentus.

Šių vėlyvesnių etapų tapybinio dekorą meninė vertė yra menkesnė, tačiau tai konkretaus istorijos laikmečio bažnyčių dekoravimo principų, kolorito mados iliustracija.

Architektė Idalija Bėčienė

NAUDOTOS LITERATŪROS SĄRAŠAS:

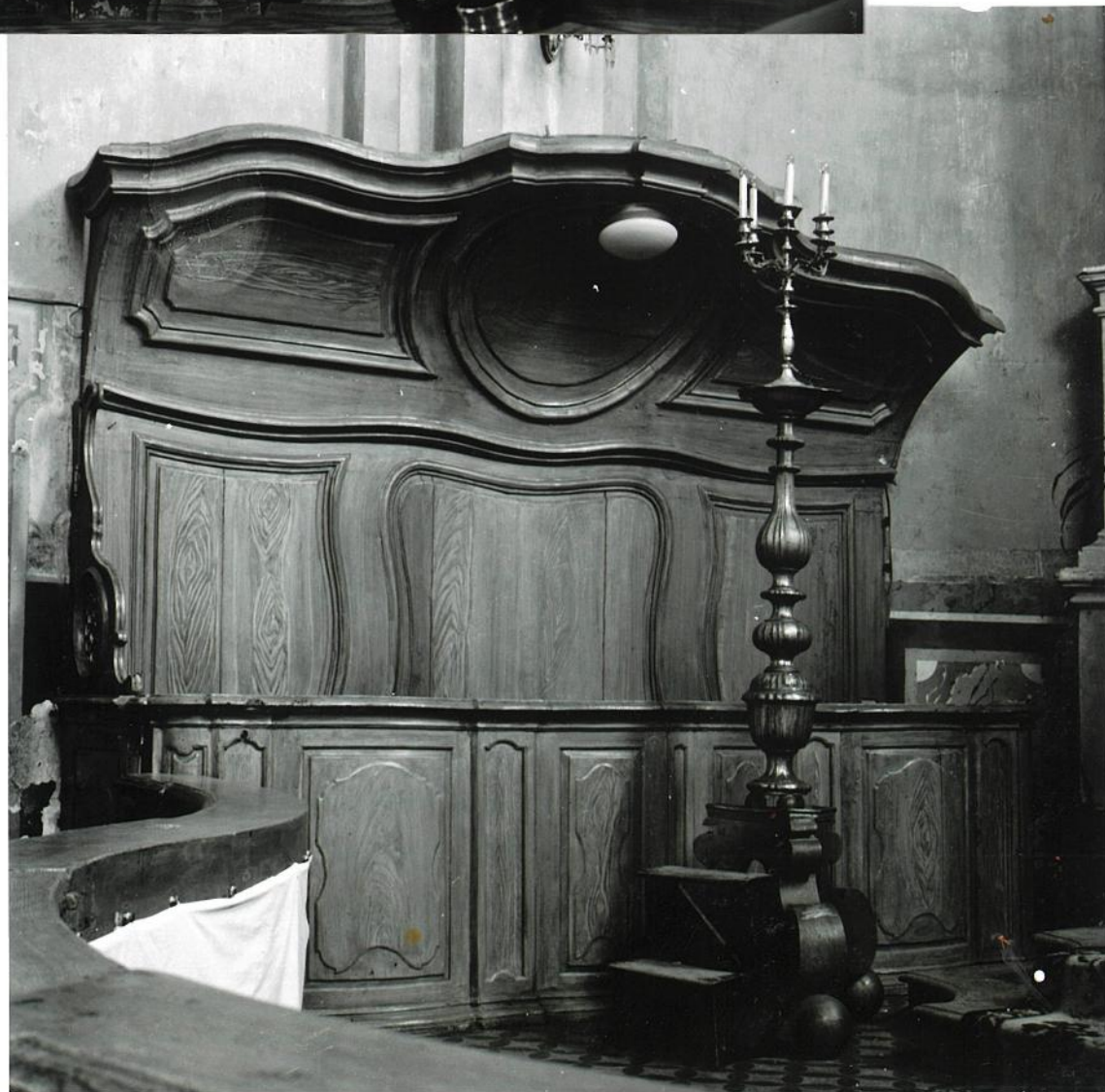
1. Jaruzalės Šv.Kryžiaus atradimo bažnyčios sieninės tapybos tyrimų ataskaita. J.A.Pilipavičius 1983m. Vilnius. (KPD archyvas)
2. Vilniaus architektūra. 1985 m. Vilnius
3. Lietuvos TSR istorijos ir kultūros paminklų sąvadas. I t. Vilnius. Vyriausioji enciklopedijų redakcija. 1988 m.Vilnius
4. Dominikonų vienuolyno (G327K), Kalvarijų g.329, Vilniuje istoriniai tyrimai. A. Vojevodskaitė. 1990 m. Vilnius (KPD archyvas)
5. Dingęs Vilnius. Vl.Drėma. 1991 m. Vilnius. Vaga.
6. Vilniaus Šv.Kryžiaus atradimo bažnyčios sieninės tapybos ikonografija. Rimantė Maldytė. Dailės akademijos darbai 25. Paveikslas ir knyga. Vilniaus Dailės akademijos leidykla. 2002.
7. Vilniaus bažnyčios. Vl.Drėma. 2007. Versus Aureus. Vilnius.

Pav.3.

Pav.4.

Pav. 5

Pav. 6

Pav. 7

Pav. 8

Pag. 9

Pag. 10

Pav. 11

Pav. 12

Pav. 13

Pav. 14

Pav. 15

Pav. 16

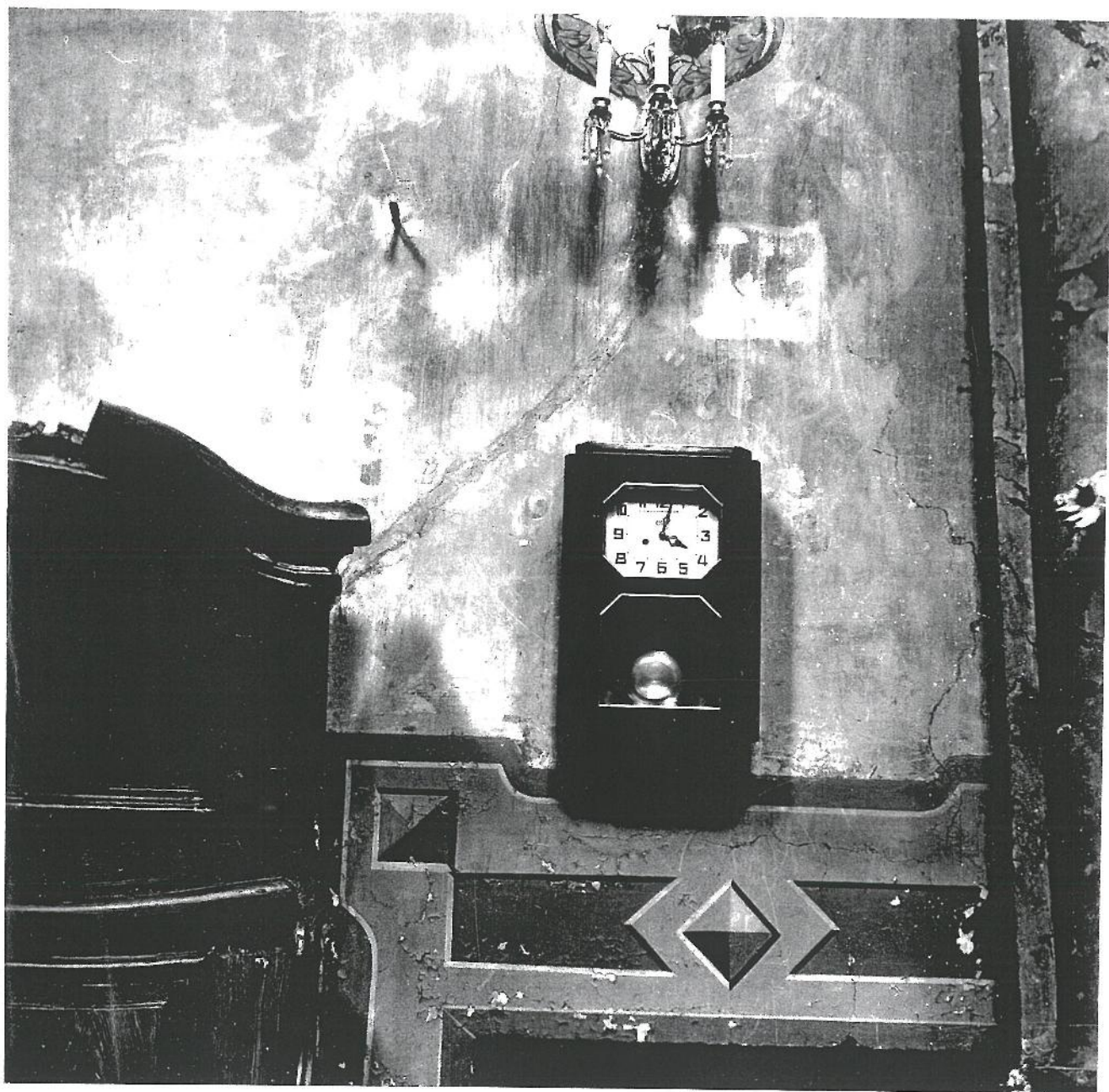
Pav. 17

Pav. 18

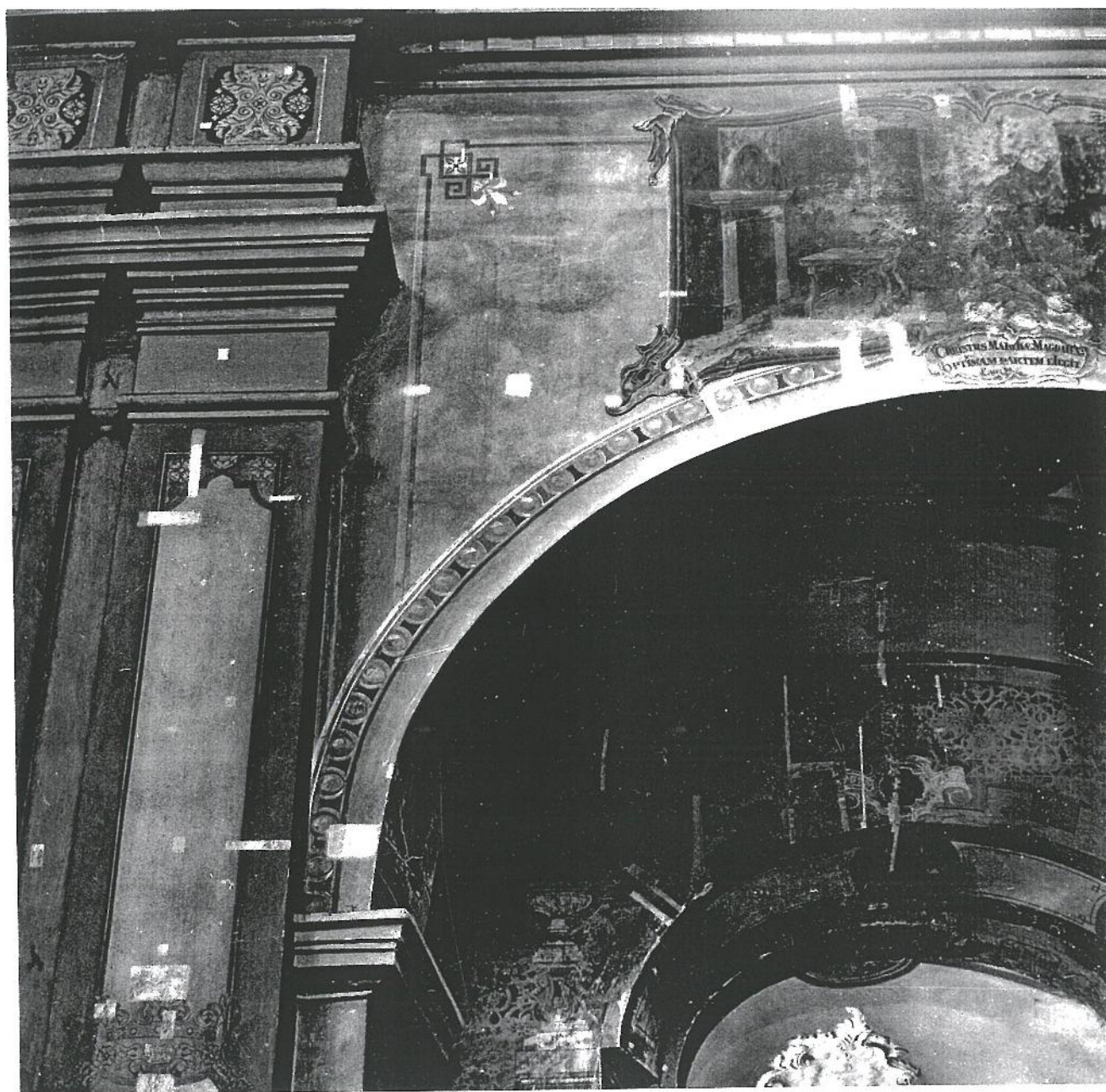

Pay. 20

2-25 Sunday June 1st 1877

Pav. 21

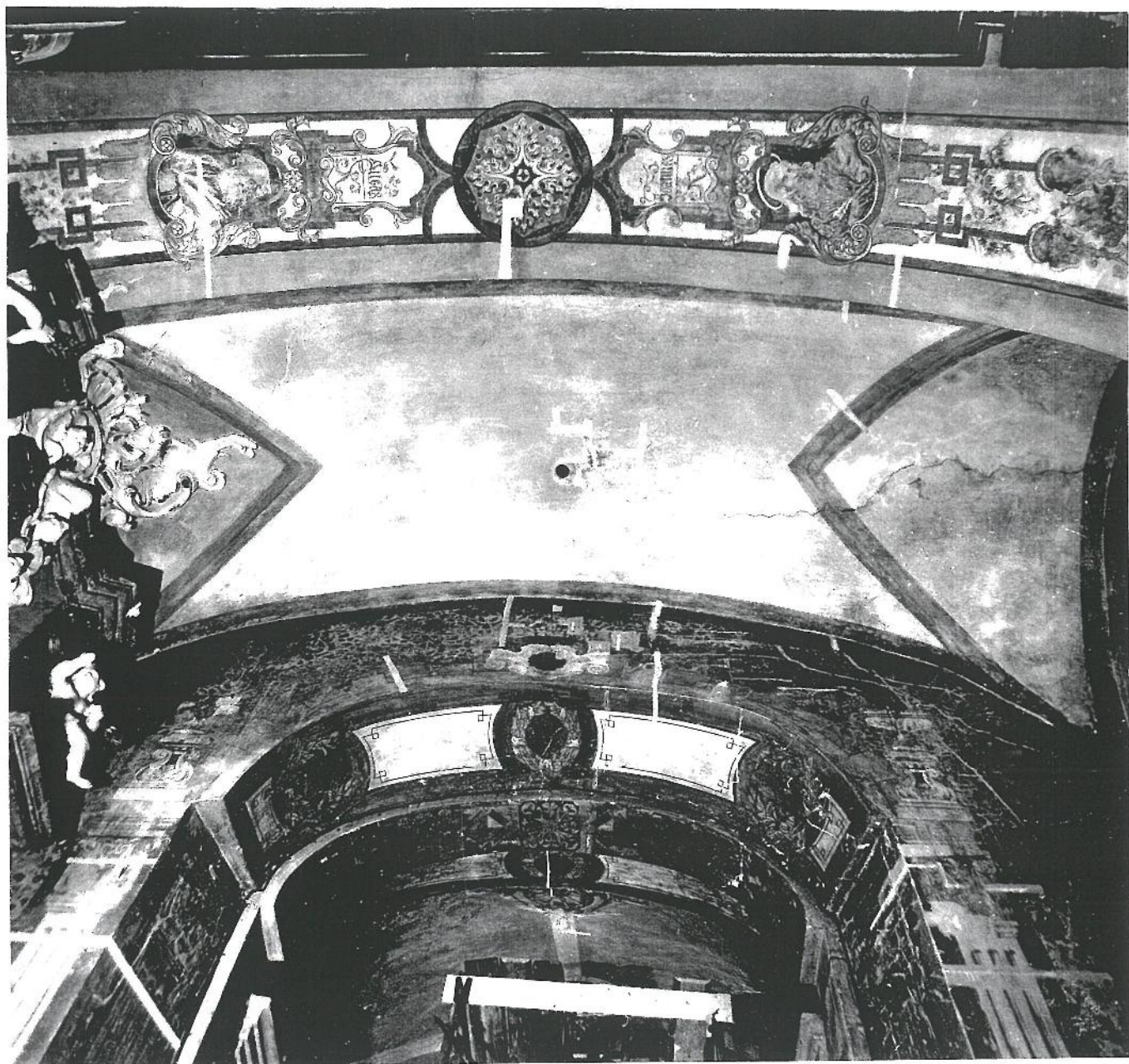
Il est d'une grande importance pour l'histoire de l'art
et de l'architecture.

Ров. 22

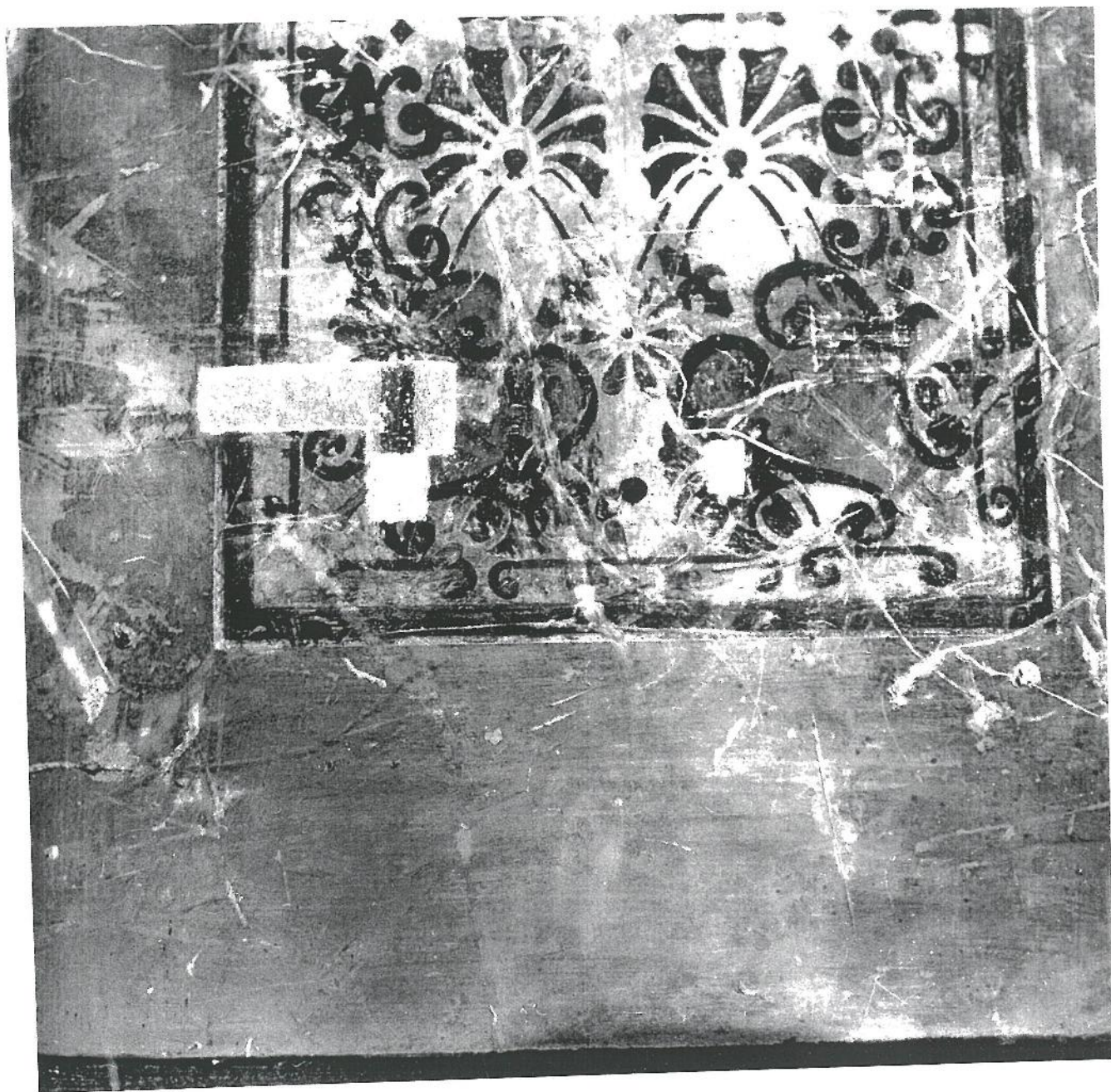
1. 13. Вид изнутри свода

Pag. 23

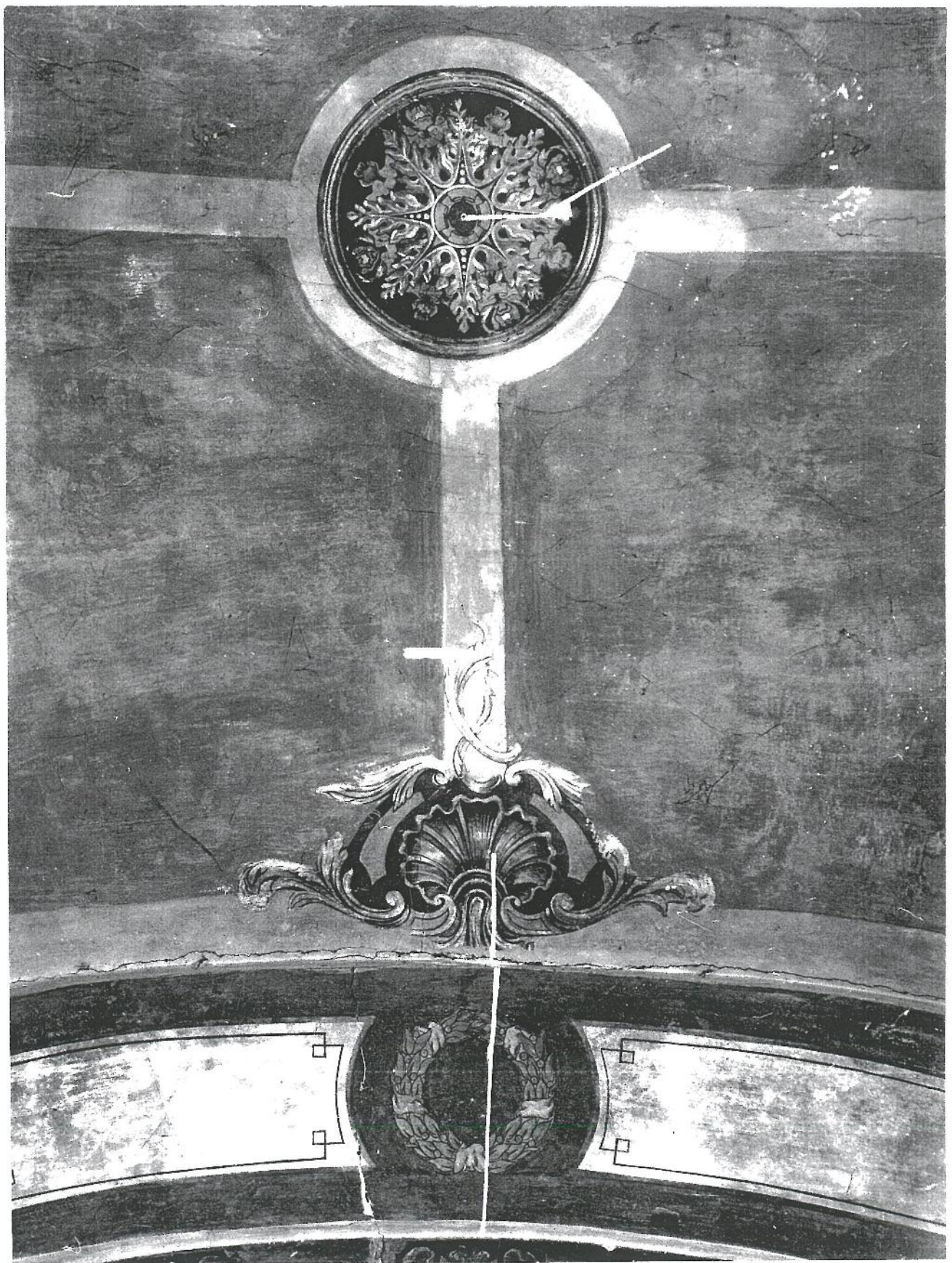
La F. Giovanni. Basso, verso l'altare.

Pay. 24

6012. Fabric cover over metal plate
remains light

Pay. 25

N. 20. Grande Torre capogione.

KALVARIJOS BAŽNYČIA

(MAB. VKF-455. *Acta Capituli Vilnensis. T. XIII. 1652-1663*)

1662.X.2. Consensus super fundanda in Werki Calvaria ... (lp. 312v.) ... Georgius Białłozor ... Ep̃pus ... Vilneñ ... Memoriam Passionis Dñi Jesu Christi Delineationem ac Descriptionem genuinam Calvariae in bonis Mensae Ep̃palis Werki nuncupatis et in Montibus illi loco contignis uno circiter milliari a Civitate Vilnensi distantibus ... ad praefatam Calvariam fundandi et dotandi ... ut pro aedificijs Capellarum Mysteriorum Calvariae, aedificiorum Monasterij et necessaria eiusdem circumferentia, septem mansi agrorum de bonis praefatis Werki circa montes illis situs perpetuo applicentur, distimitentur, mensurentur et assignentur ... (lp. 313) ... declaraverunt et concesserunt ... (lp. 313v.)

Kalvarijos bažnyčia. V. Drėmos nuotrauka

(MAB. VKF-505. *Wypisy z akt Kapituły Wileńskiej kanonika Ksawerego Bohusza*)

1662.X.3. Na podziękowanie Bogu za uwolnienie tej Stolicy od nieprzyjaciela chce [Biskup Brzostowski] fundować Kalwaryą w Werkach ... Kommissarzów do rozmiaru Gruntow Werkowskich na Kalwaryą wyznaczonych od Kapituły Akceptuie Biskup. (lp. 20v.)

(MAB. VKF-456. *Acta Capituli Vilnensis. T. XIV. 1663-1666*)

1666.V.20. Calvaria Verhoviensis.

Memoris Illstras Suae pijssimae Intentionis olim Illsñi et Rdißsimi Dñi Georgij Białłozor Ep̃i Vilneñ. Pastoris vigilantissimi nec non sumptum ac expensarum quas pro restauratione Calvariae Werhowieñ expendit ut quamprimum Intentioni pie defuncti Ill. Dñi Satisfiat, Commendatur negotium tractandi cum MM. DD. Executoribus Testamenti olim P. D. Andreae Hrehorowicz Cañei ... (lp. 72v.)

(MAB. VKF-457. *Acta Capituli Vilnensis. T. XV. 1667-1672*)

1668.V.11. Pro sua in Crucifixum Salvatorem devotione instanter proposuit [Lociordinarius], ut devotio Mystera Passi Christi repraesentans in montibus Vercanis ab Ill. R. D. Georgio Białłozor Ep̃o olim Viln. caepta et mort Ill. Antecessoris praecisa promoveatur et optatam foundationem fortietur ... acceptaverunt et suam operam promiserunt. ... (lp. 21v.)

1668.X.2. Pro parte Calvariae. ... vehementer desiderantes memoriam Christi patientis Mysteriis expressam, in montibus prope Vercos situs, feliciter inchoatam, continuatam, perfectam fundatione muniri et roborari, ad revocandam eius rei memoriam I. D. Lociordinario ē medio sui destinaverunt ... (lp. 35v.)

(MAB. VKF-459. *Acta Capituli Vilnensis. T. XVII. 1673-1681*)

1674.X.23. Fundatio Calvariae Werkoviensis. Quando quodam erectio Calvariae Werkoviensis hñ fundatiend certem ab Ill. et R. Dñus piaie memoriae Georgio Białłozor supra Bonis Grynkiszki et

Alexandro Sapieha Eppia Vilneŭ florenum 25.000, – legatorum ex Xenodochio Wasiliszensis a bonae memoriae Gnosa Dña Franckiewiczowa applicatorum, per I. R. D. Alexandrum Sapieha Eppum Viln. ad dictam Calvariam destinatum ... (p. 120) ... vindicandi praefatas Summas Ill. et R. Dño Nicolao Stephano Pac Nominato Eppō Viln. in suis haeredibus ... pro sola duntaxat fundationem dictae Calvariae Werkoviensis, quam introducendi Patres Ordinum Praedicatorum de Observantia, illisque hanc Calvariam committendi, memoratasque Summas pro iis solum fundandis convertendi ... (p. 121)

1675.VI.14. De Calvaria Werkoviensi fundanda. ... Nicolaus Stephanus Pac Eppus Viln. ... praesentavit literas Authenticas S. Sedis Apostolicae circa Approbationem praedictum Fundatoris, praesentavit et suam Fundationem seu Erectionem Patribus Ordin. S. Dominici de Observantia datam ... ad dictam Calvariam, introducendus ... (p. 166)

1675.VIII.19. Introductio Patrum Dominicanorum de Observantia ad Calvariam Vercoviensis ... (p. 174)

(MAB. F. 43, b. 1800. Lietuvos vienuolynų statistinės žinios)

[1831] Монастырь оныхже Доминиканов в Имении Верках. Монастырь каменный, Монастырская церковь каменная. Vienuolių – 5. Богадельня. (lp. 20)

(CVIA. F. 1135, ap. 3, b. 24. Michał Baliński. Historia wsi zwanej Werki ... Tekstai prie J. K. Vilčinskio „Vilniaus Albumo“ litografijų)

1852. Kalwarya (Rycina № 9)

O ćwierć mili od Werek w przyjemnej okolicy, stoi na wzgórzu wyniosły o dwóch wieżach kościół murowany z klasztorem księży Dominikanów. Od wystawy długie wschody prowadzą na dół w ulicę staremi drzewami ocienioną, którą się iedzie do pałacu Werkowskiego. Z drugiej strony kościoła i zabudowania klasztornego idzie gościniec do Giedrojć, a przy nim karczma i kilka znacznych budowli murowanych, gdzie się mieści Zarząd główny dóbr księcia Wittgenszteina.

Zaraz od stóp kościelnych zaczynają się kapliczki otworzyste, także murowane z figurą Zbawiciela i znakami jego męki. Dwadzieścia cztery podobnych kapliczek wśród pięknych gajów, między pagórkami i nad strumykiem rozsianych, stanowi Kalwaryą, gdzie podczas Zielonych Świątek lud pobożny z miasta i odleglejszych nawet stron, tłumnie przybywający, z wielką żarliwością zwykł obchodzić pamiątkę męki Chrystusowej ... Obejście wszystkich trzydziestu pięciu stacyi, na które dzieli się Kalwarya, razem z modlitwami przy każdej ...

1662. Jerzy Białłozor biskup wileński, pierwszy około roku 1662 zaczął fundować tę Kalwaryą.

1675.III.20. Mikołaj Stefan Pac, kasztelan wileński, roku 1675 dnia 20 marca wprowadził do niej zgromadzenie księży Dominikanów de observantia, a potem zostawszy biskupem wileńskim samej Kalwaryi dokończył. Jeden z jego następców, biskup Konstanty Kazimierz Brzostowski fundusze Dominikanów tutejszych znakomicie pomnożył. Ostatecznie zaś Kalwaryą do dziś (13) dnia trwającą urządził według rozmiaru i odległości miejsc wziętych z samej Jerozolimy

1780. oraz kaplice swoim nakładem wymurować kazał około roku 1780 Suffragan Wileński Tomasz Zienkowicz biskup Aryopolitański ... Dominikanie wydali dla wygody pobożnych, uczęszczających corocznie do Kalwaryi podręczną książkę, zawierającą porządek obchodzenia

1838. stacyi ... Drugie jej wydanie wyszło pod tytułem „Przewodnik ... 1838 r. 8° str. 58 z 24 rycinami, wyobrażającymi kaplice czyli stacye męki Chrystusowej.“ (13v.)

„**Šp. Otton Liniewicz**, pracowity i nie bez zdolności malarz przeniósł się niedawno do wieczności, mając lat około 30. Ostatnią pracą jego było odnowienie sufitu w kościele Kalwaryjskim oraz wszystkich kaplic Kalwarji. Zostawił żonę, dwoje dzieci i siostrę żony ułomną bez sposobu do życia. ...“ (Kuryer Wileński N. 4 iš 1863.I.15, p. 10 iš str. „Wiadomości bieżące“)

VILNIAUS KALVARIJA

Negausūs kuklūs kaimo pastatai, iš kairės mūrinės koplytėlės, o viduryje mūrinė forminga bažnyčia, taip žymiai iškelta virš aplinkinių kalnų. Į ją veda penkių kondignacijų laiptai po 12 laiptų kiekviena, nukalti iš lauko akmenų.

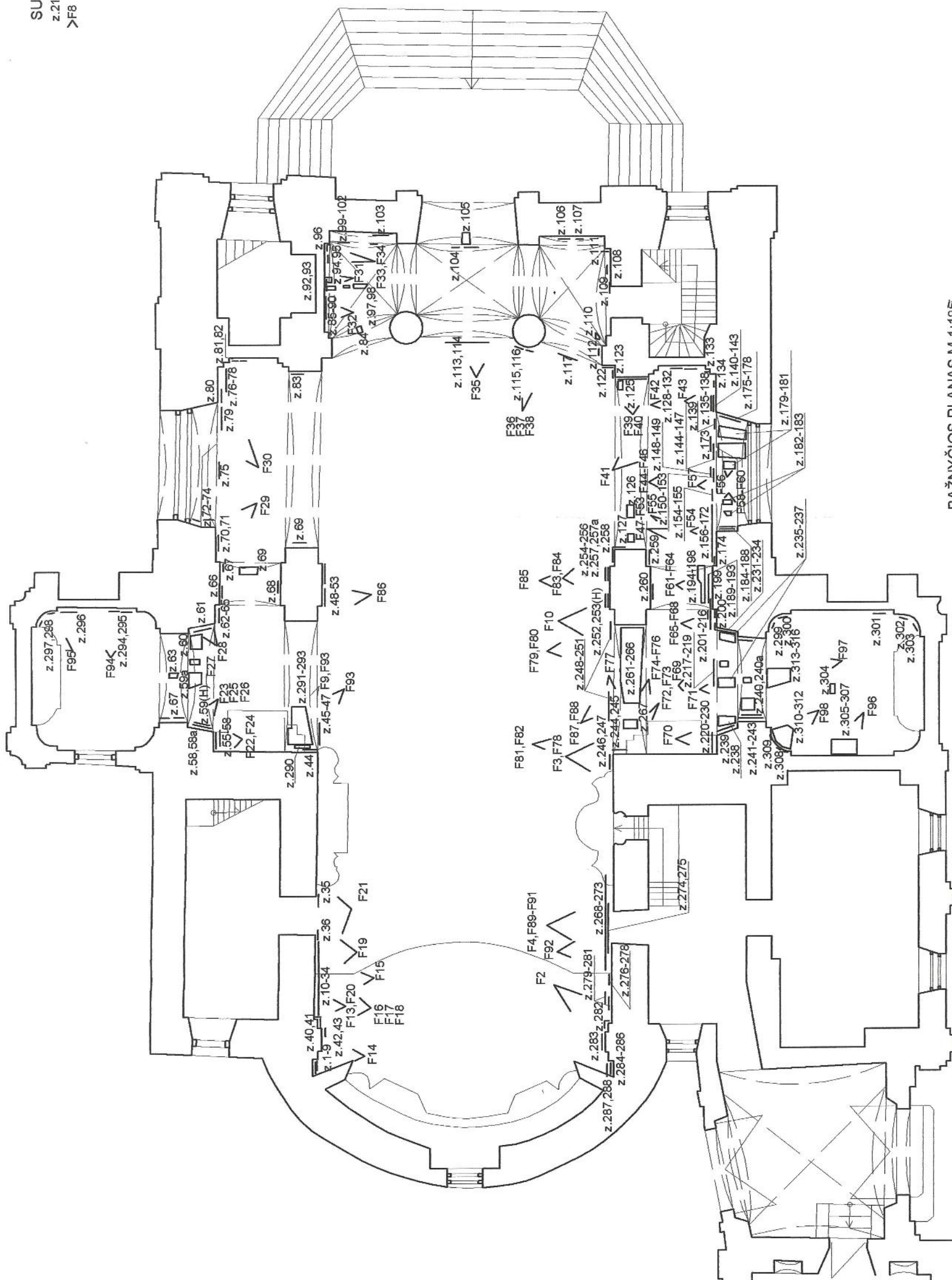
Bažnyčia ir prie jos esantis Dominikonų vienuolynas įsteigtas 1664 m. Vilniaus vyskupo Jurgio Bialozoro, o baigti vyskupo Aleksandro Sapiegos. Pradžioje jie buvo mediniai, 1755 m. dominikonai savo lėšomis bei Mykolo ir Kristinos Petrauskų padedami išmūrijo šiandieninę bažnyčią ir vienuolyną, pašventintą 1772 m. Bažnyčios ilgis 48 uolektys, plotis – 24, o aukštis – 50. 1812 m. bažnyčia ir vienuolynas buvo paimti kareivinėms bei ligoninei ir išgrobstyti. Be to, gaisras sunaikino daug baldų ir biblioteką. Paskutinis dominikonų perdėtinis Magnuševskis apie dvidešimt kelis metus restauravo ... Kalvarijos kelio koplytėlės išmėtytos beveik mylios erdvėje. Visos skliaustos su mažom arkom, kiekvienoje atitinkamas sienoje ar drobėje tapytas paveikslas, neseniai atnaujinti tapytojo **Valinavičiaus**. Kai kuriose jų medinės žmogaus ūgio Kristaus figūros, pvz., Kristus, krentantis po kryžiumi, pririštas prie stulpo ir t. t. Kai kurios koplyčios yra dviejų aukštų, kad į vieną nusileidžiama kaip į rūšį, o į kitą reikia kilti laiptais. Visos jos skendi tamsaus šilo paunksnėje, gražioje žavioje aplinkoje. (K 13, p. 264–265) (S 5, p. 163–166)

Dominikonų vienuoliai į Kalvarijos bažnyčią atkviešti Vilniaus vyskupo Mikalojaus Stepono Paco 1680 m. (K 15, t. 2, p. 354)

Vysk. Jurgis Bialozoras įsteigė Vilniaus Kalvariją padėkos vardan už Vilniaus miesto išgelbėjimą nuo maskolių okupacijos 1655 m. Jo įpėdiniai čia pastatė medinę bažnyčią ir stacijas ir atidavė jas Varšuvos dominikonams – observantams. Mūrinė bažnyčia ir stacijos pradėta statyti 1755 m. rokoko stiliuje (205).

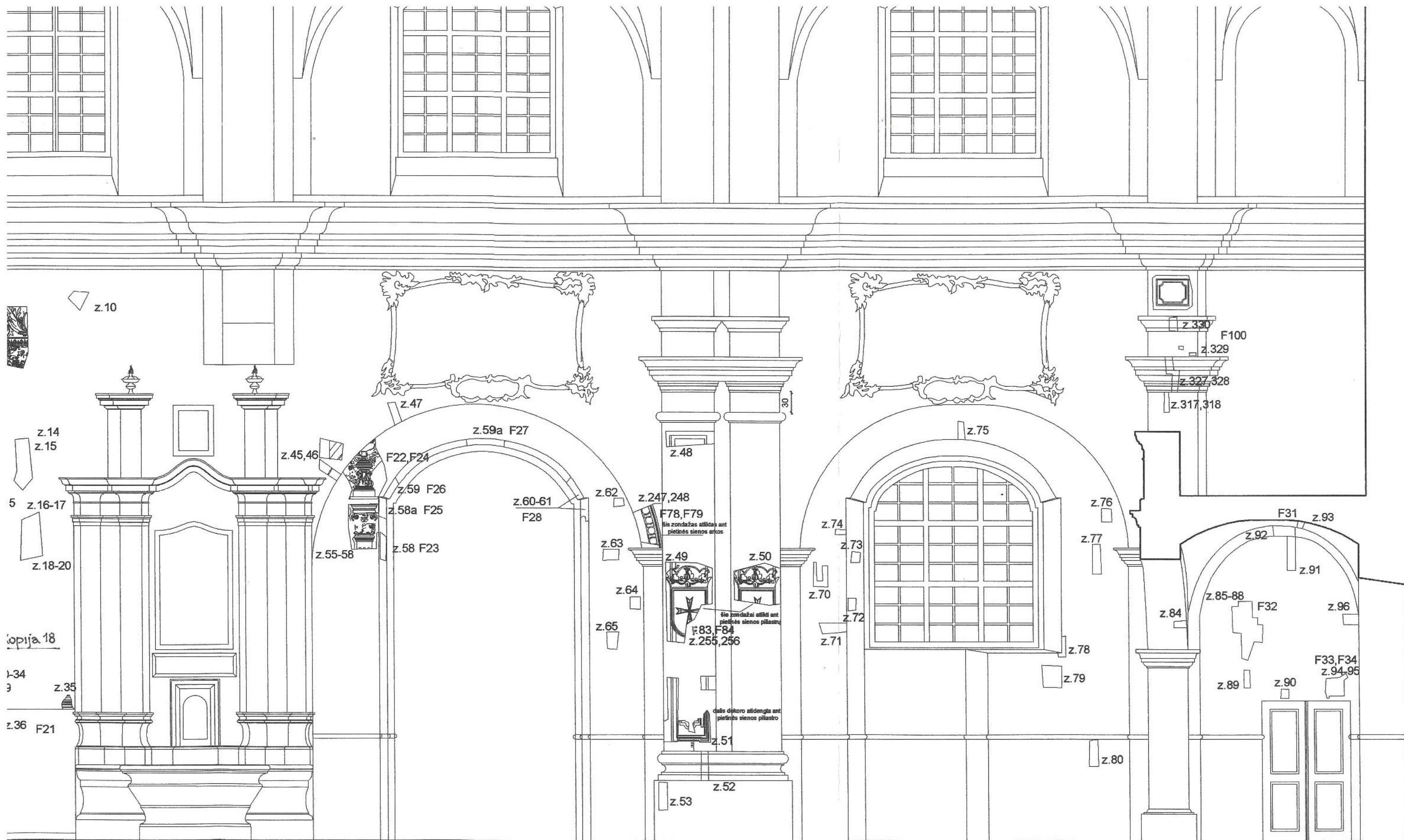
„Puošnumas ir rokokinis formų kintamumas, šviečiančių, kaip nuostabios majolikos tamsaus miško fone, įtvirtina ir primena artimumą ir Vilniaus dailės gaivumą. Jos genijus nusėjo ir čia puošniausiomis formomis dievui pašvęstą kampelį. Virš stacijų iškilium paaukštiniu viešpatauja bokšteliais, monumentaliais laiptais ir dar daugiau didingas, kaip išskėsti didelio paukščio sparnai – Šv. Kryžiaus bažnyčios bažnyčios fasadas.“ (R 6, p. 205–207)

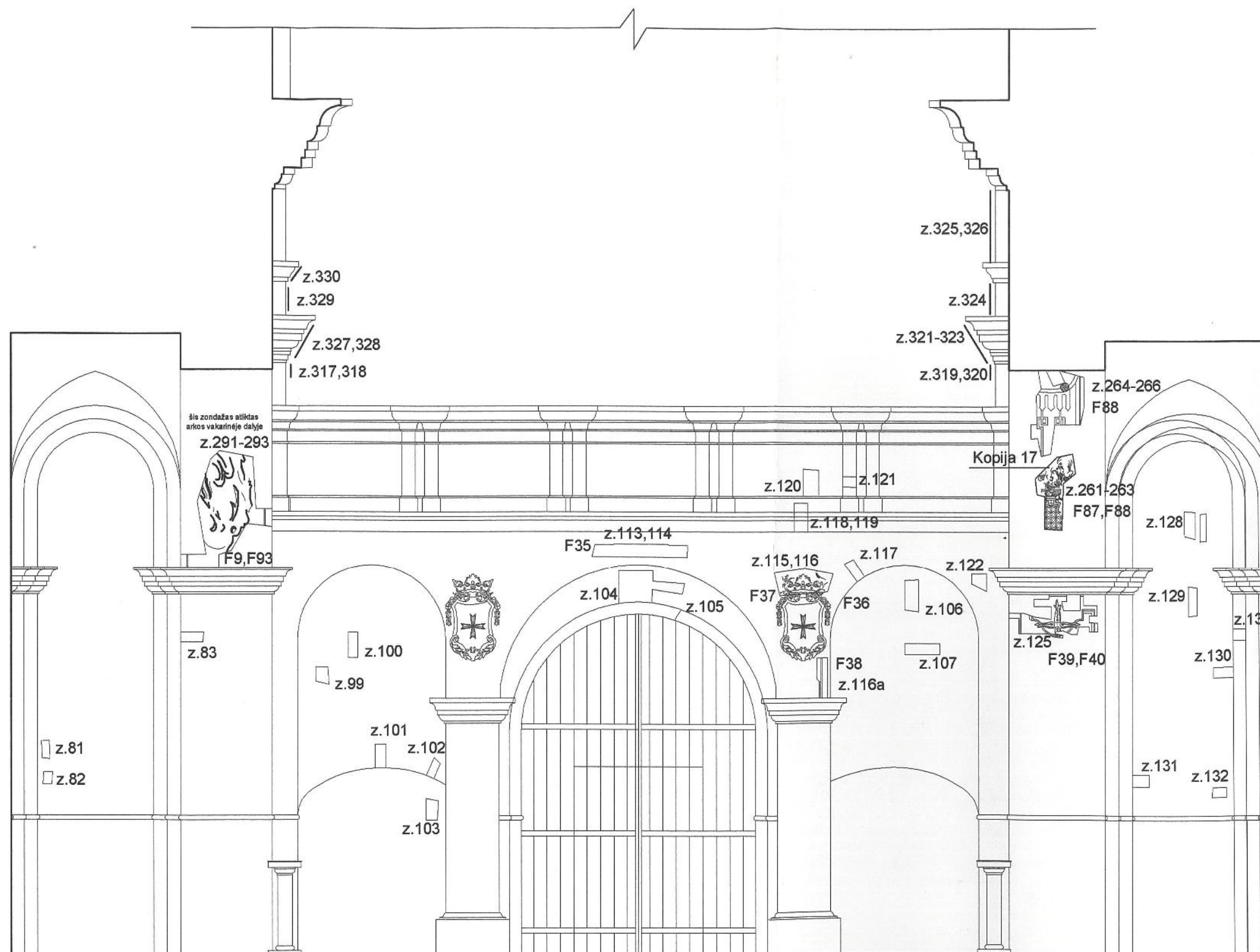
„Kalvarijoje dominikonų observantų vienuolyną ir bažnyčią įsteigė Vilniaus vyskupas Jurgis Bialozoras, o užbaigė 1675.III.20 d. Steponas Pacas, Vilniaus kaštelionas, o vėliau vyskupas. Pradžioje pastatai buvo mediniai, tik 1755 m. dominikonai savo lėšomis, padedant Mykolui ir Kristinai Petrauskams, išmūrijo šventyklą, pašvęstą 1772 m. Tomo Zienkovičiaus.“ (P 9, II, p. 69)

BAŽNYČIOS PLANAS M 1:125

atestato nr.				Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius
0449	PV	I. Bečienė	<i>gaut</i>	Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies polichrominiai tyrimai
0449	Arch.	I. Bečienė	<i>gaut</i>	
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv. Kryžiaus Atradimo			
PD, TP	parapija		Bažnyčios planas. Zondavų, fotofiksacijos žymėjimo schema	
				lapas lapų 1

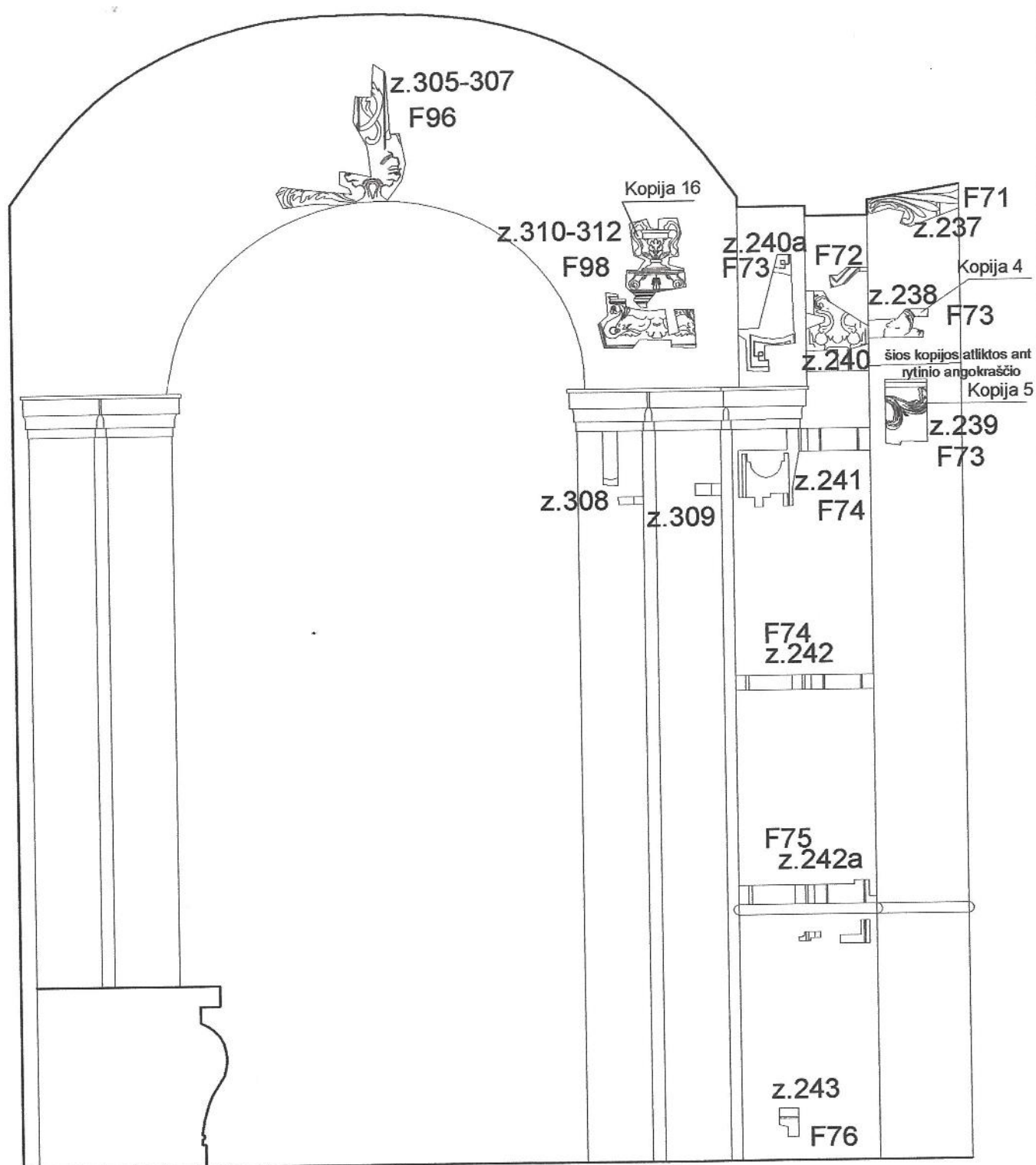
Centrinės navos rytinė siena M1:50

atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius		
0449	PV	I. Bečienė	<i>Int</i>	2009.02	Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies polichrominiai tyrimai ir spalvinis sprendimas	laida	
0449	Arch.	I. Bečienė	<i>Int</i>			0	
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv. Kryžiaus Atradimo				Bažnyčios galinė-rytinė siena Zondų žymėjimo schema	lapas	lapų
PD, TP	parapija					3	

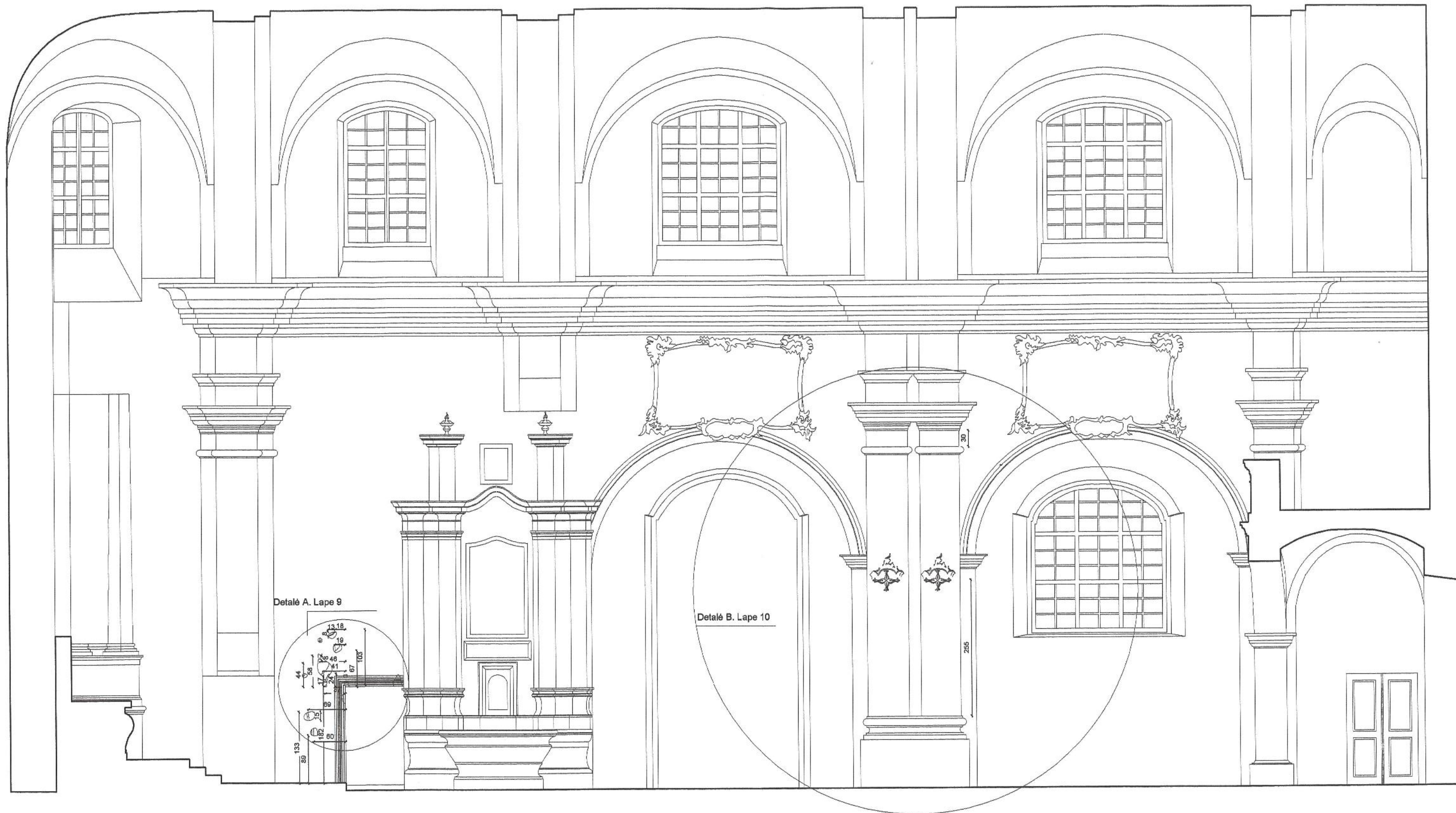
Kairiosios navos pietinė siena M1:50

atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius		
0449	PV	I. Bečienė	<i>[Signature]</i>	2009.02	Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies polichrominiai tyrimai ir spalvinis sprendimas		laida 0
0449	Arch.	I. Bečienė	<i>[Signature]</i>				
Etapas	Užsakovai: Vilniaus Šv. Kryžiaus Atradimo parapija				Kairiosios navos pietinė siena		lapas 4
PD, TP					Zondavimų žymėjimo schema		lapų

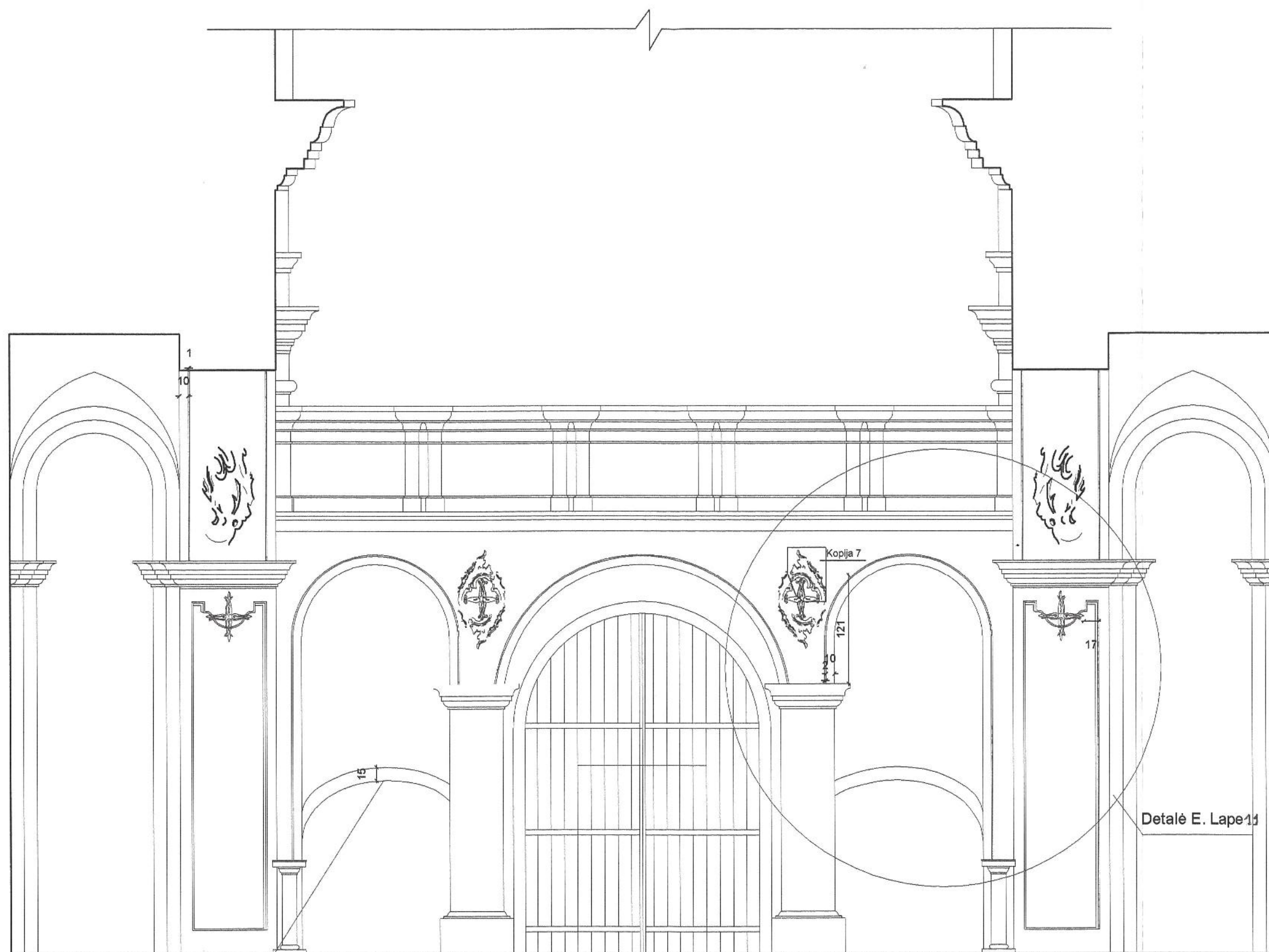
Kairiosios navos koplyčios vakarinė siena, skliautas M1:35

atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius		
0449	PV	I.Bėčienė	<i>[Signature]</i>	2009.02	Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies polichrominiai tyrimai		laida 0
0449	Arch.	I.Bėčienė	<i>[Signature]</i>		Kairiosios navos koplyčios v. siena, skliautas Zondų žymėjimo schema		lapas 5
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv.Kryžiaus Atradimo parapija						
PD,TP							

Bažnyčios centrinės navos šiaurinė siena M1:

atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius		
0449	PV	I. Bėčienė	<i>dmv</i>	2009.01	Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies polichrominiai tyrimai		laida 0
0449	Arch.	I. Bėčienė	<i>dmv</i>				
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv. Kryžiaus Atradimo parapija				Bažnyčios centrinės navos šiaurinė siena XVIII a. vid. tapybinio dekoro retrospekcija		lapas lapų
TP							6

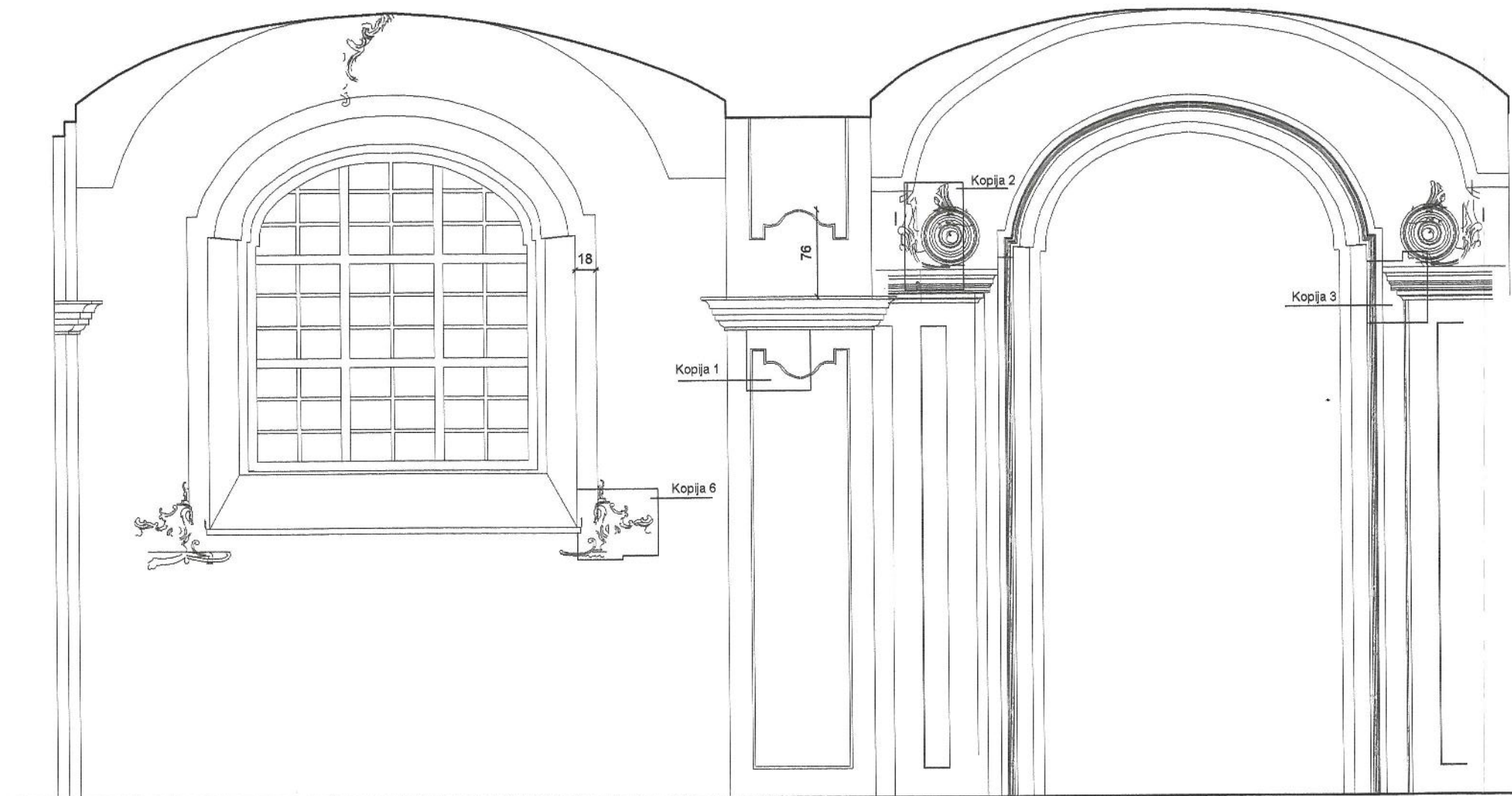
baroko laikot. arkinės nišos buvo 15 cm žemesnės

Centrinės navos rytinė siena M1:50

atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius		
0449	PV	I.Bėčienė	<i>Jun</i>	2009.02	Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies polichrominiai tyrimai		laida
0449	Arch.	I.Bėčienė	<i>Jun</i>				0
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv.Kryžiaus Atradimo parapija				Bažnyčios galinė-rytinė siena		lapas
PD,TP					XVIII a. vid. tapybinio dekoru retrospekcija		lapų
							7

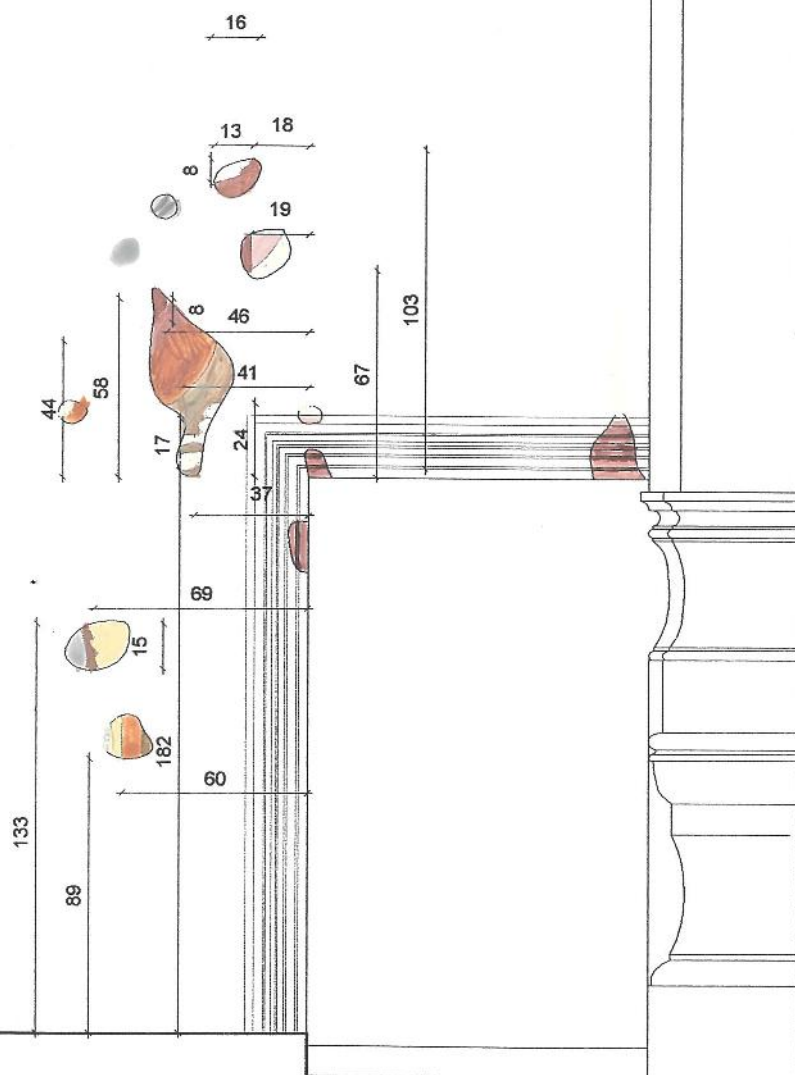
Detalė C. Lape 12

Detalė D. Lape 13

Kairiosios navos pietinė siena M1:50 (baroko laikotarpio -V strat.sluoksnio dekoras)

atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius	
0449	PV	I.Bėčienė	<i>Im</i>	2009.07	Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies polichrominiai tyrimai	laida 0
0449	Arch.	I.Bėčienė	<i>Im</i>		Bažnyčios kairiosios navos pietinė siena XVIII a. vid. tapybinio deko retrospekcija	lapas lapų 8
Etapas PD,TP	Uzsakovai: Vilniaus Šv.Kryžiaus Atradimo parapija					

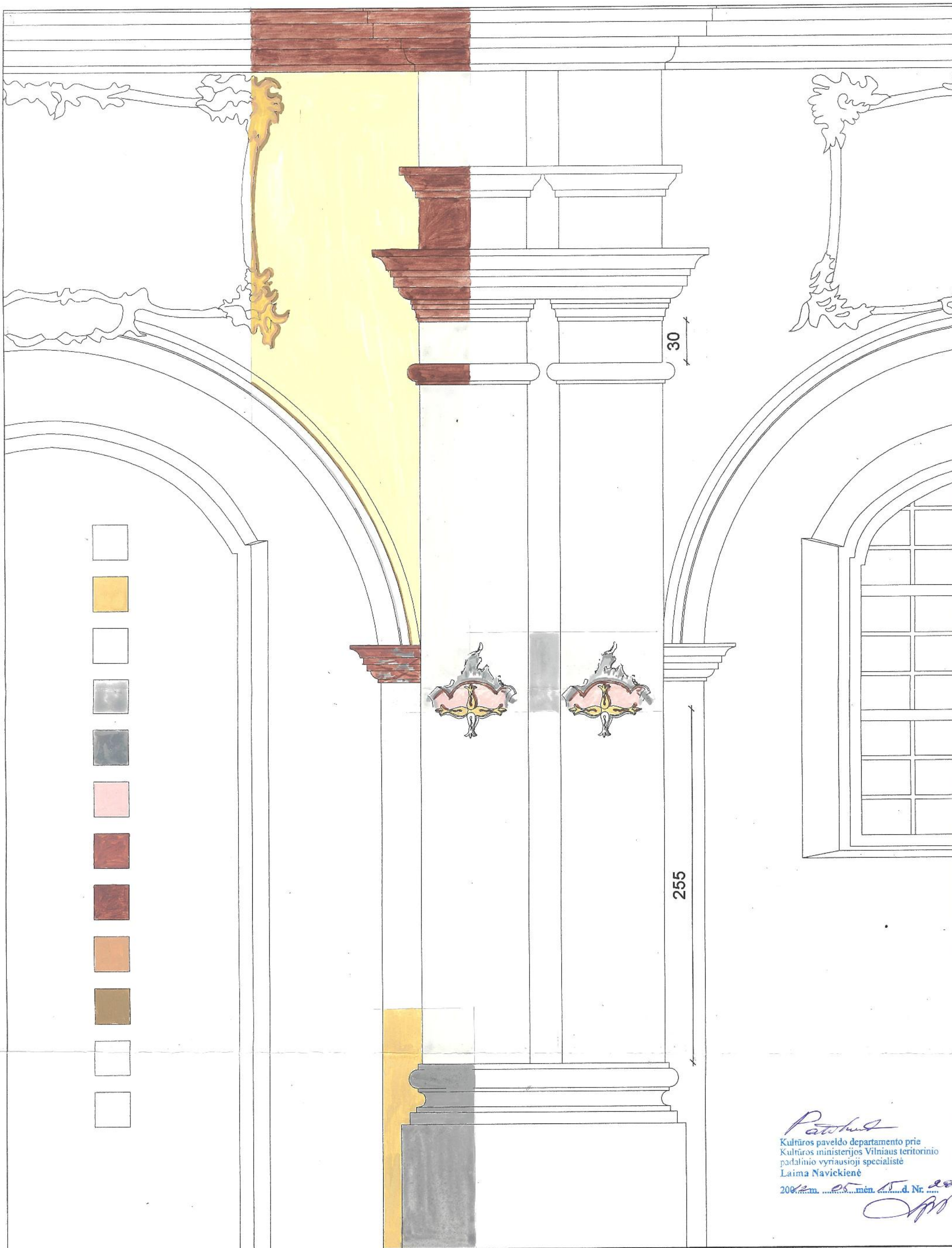

Detalė A.

Presbiterijos šiaurinė sienos dalis M1:25
(baroko laikotarpio -V strat.sluoksniu dekoras)

atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius		
0449	PV	I.Bėčienė	<i>LM</i>	2009.02	Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies polichrominiai tyrimai ir spalvinis sprendimas	laida 0	
0449	Arch.	I.Bėčienė	<i>LM</i>				
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv.Kryžiaus Atradimo parapija				XVIII a. vid. tapybinio dekoru retrospekcija Presbiterijos šiaurinė siena. Detalė A	lapas	lapų
PD,TP						9	

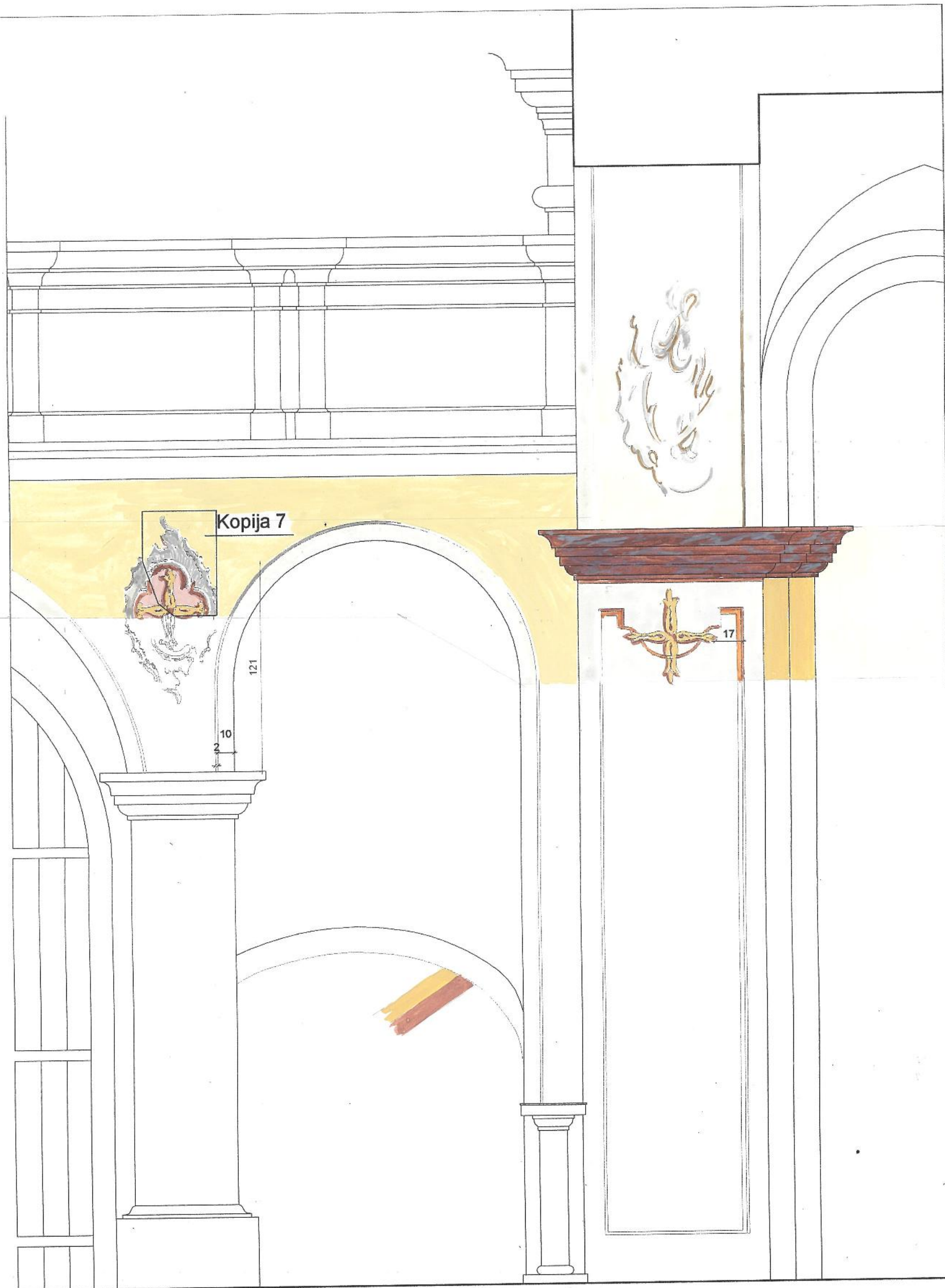

Detalė B M1:25 (centrinėje navoje)

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos
Miesto plėtros departamento
Kultūros ir paveldo skyriaus
vyriausioji specialistė

Jūlija Noreikienė
2012-04-04
Reg. Nr. 12-139

atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius	
0449	PV	I. Bečienė	<i>[Signature]</i>	2009.02	Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies polichrominiai tyrimai ir spalvinis sprendimas	laida 0
0449	Arch.	I. Bečienė	<i>[Signature]</i>			
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv. Kryžiaus Atradimo parapija				XVIII a. vid. tapybinio dekoru retrospekcija Detalė B centrinėje navoje (V strat. sluoksniu).	lapas 10
PD, TP						

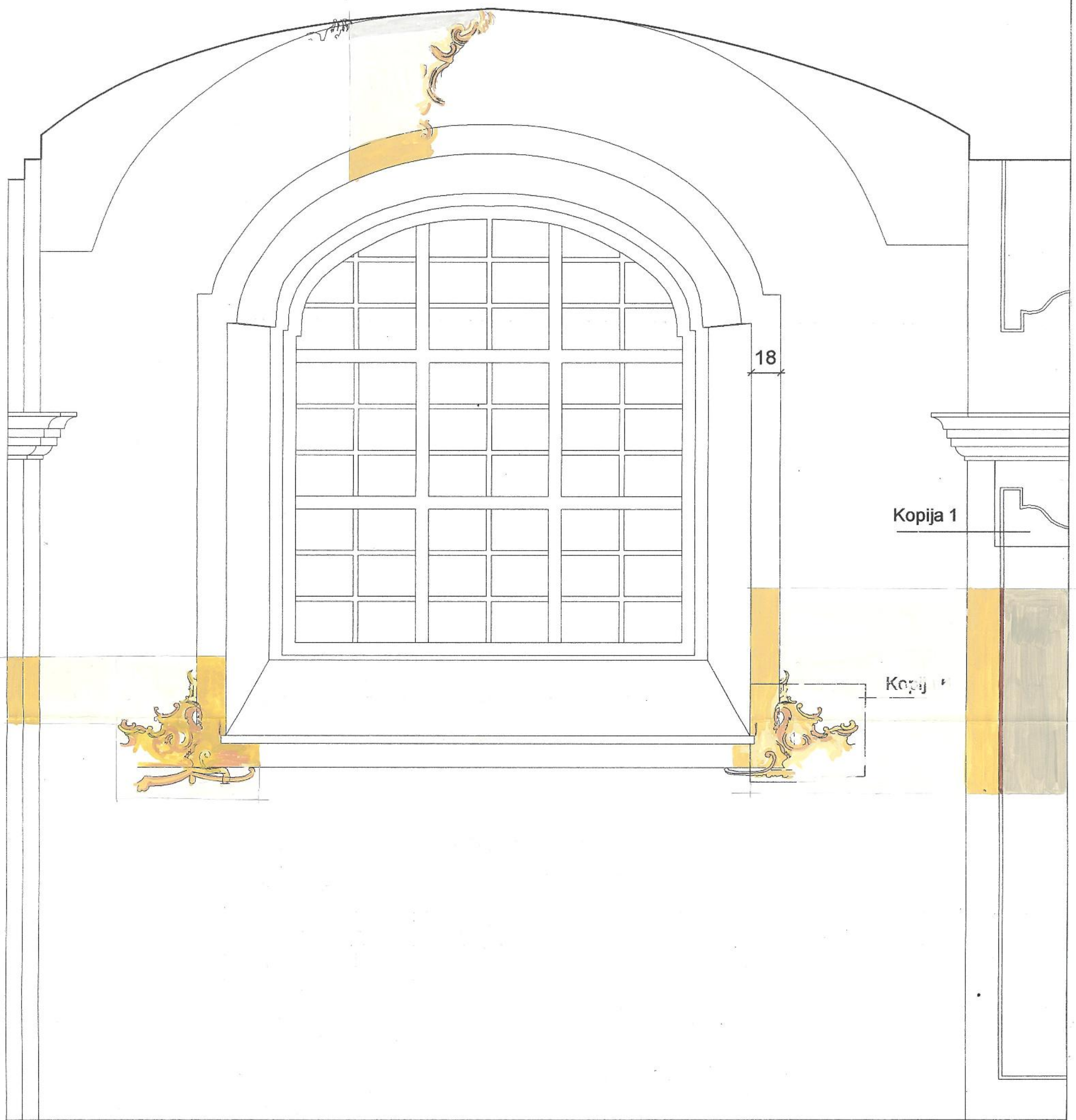

Detalė E

Centrinės navos rytinės-galinės sienos dalis M1:25 (baroko laikotarpio -V strat.sluoksnio dekoras)

atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius		
0449	PV	I.Bėčienė	<i>[Signature]</i>	2004.02	Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies polichrominiai tyrimai ir spalvinis sprendimas	laida	
0449	Arch.	I.Bėčienė	<i>[Signature]</i>			0	
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv.Kryžiaus Atradimo				XVIII a. vid. tapybinio dekoru retrospekcija Centrinės navos rytų-galinės sienos Detalė E	lapas	
PD,TP	parapija					11	

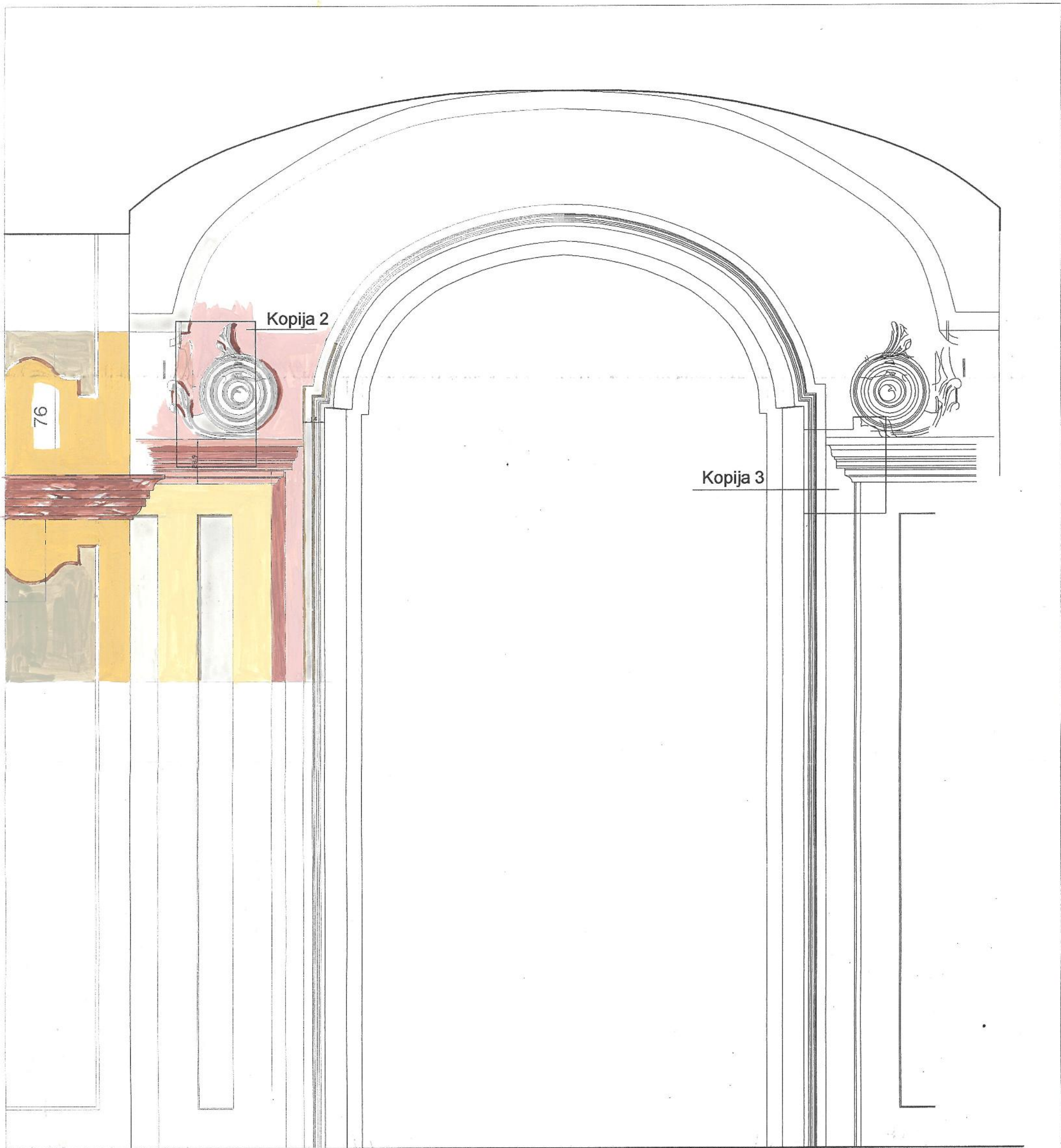

Detalė C. *lape*

Kairiosios navos pietinė siena M1:25 (baroko laikotarpio -V strat.sluoksniu dekoras)

atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius	
0449	PV	I.Bėčienė	<i>Jm</i>	2009.02	Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies polichrominiai tyrimai ir spalvinis sprendimas	laida
0449	Arch.	I.Bėčienė	<i>Jm</i>			0
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv.Kryžiaus Atradimo parapija				XVIII a. vid. tapybinio dekoru retrospekcija	lapas
PD,TP					Kairiosios navos pietinė siena. Detalė C	12

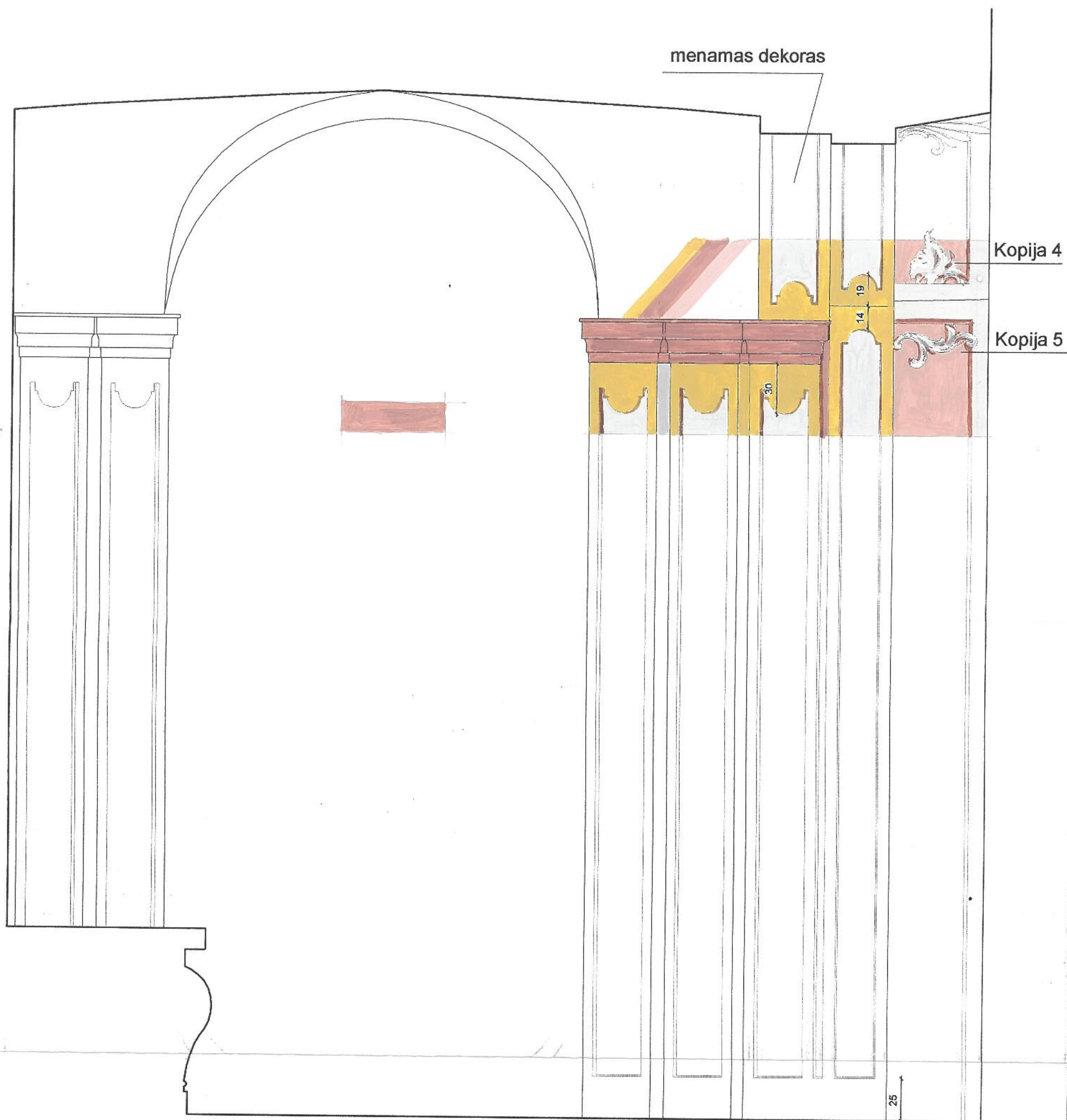

Detalė D.

Kairiosios navos pietinė siena M1:25 (baroko laikotarpio -V strat.sluoksniu dekoras)

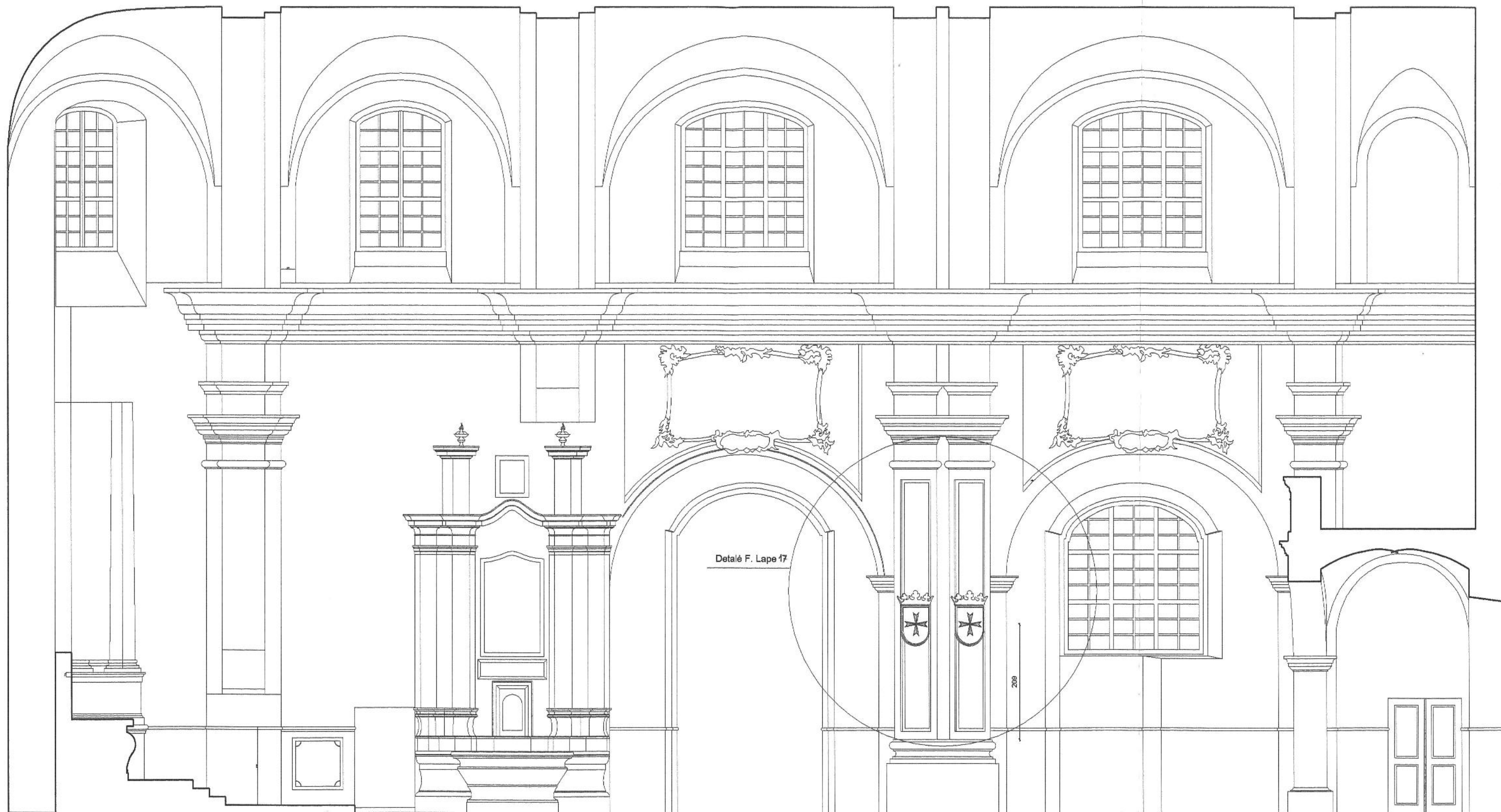
atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius	
0449	PV	I.Bėčienė	<i>Am</i>	2009.07	Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies polichrominiai tyrimai ir spalvinis sprendimas	laida
0449	Arch.	I.Bėčienė	<i>Am</i>			0
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv.Kryžiaus Atradimo parapija				XVIII a. vid. tapybinio dekoru retrospekcija Kairiosios navos pietinė siena. Detalė D	lapas
PD,TP						13

Kairiosios navos koplyčios vakarinė siena, skliautas M1:25
(baroko laikotarpio -V strat.sluoksniu dekoras)

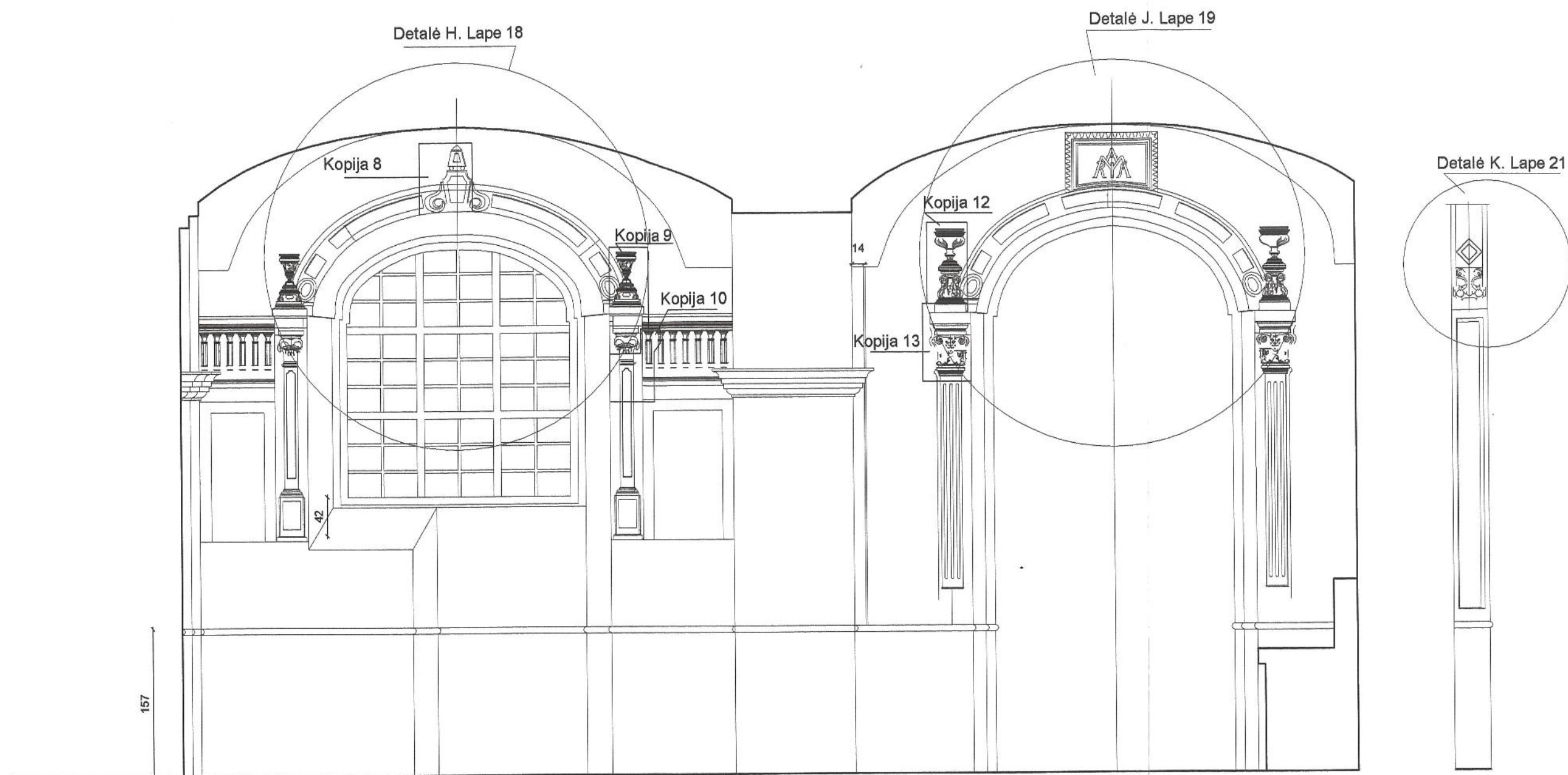

atestato nr.		Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius				
0449	PV	I.Bėčienė	<i>[Signature]</i>	2008.02	Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies polichrominiai tyrimai ir spalvinis sprendimas	laida 0
0449	Arch.	I.Bėčienė	<i>[Signature]</i>			
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv.Kryžiaus Atradimo parapija				Kairiosios navos koplyčios vakarinė siena	lapas 14
PD.TP					XVIII a. vid. tapybinio dekoru retrospekcia	lapų 14

Bažnyčios centrinės navos šiaurinė siena

atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius		
0449	PV	I. Bėčienė	<i>Im</i>	2009.02	Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies polichrominiai tyrimai	laida	
0449	Arch.	I. Bėčienė	<i>Im</i>			0	
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv. Kryžiaus Atradimo parapija				Bažnyčios centrinės navos šiaurinė siena	lapas	lapų
TP					XIX a. I pusės tapybinio dekoru retrospekcija	15	

Kairiosios navos pietinė siena M1:50

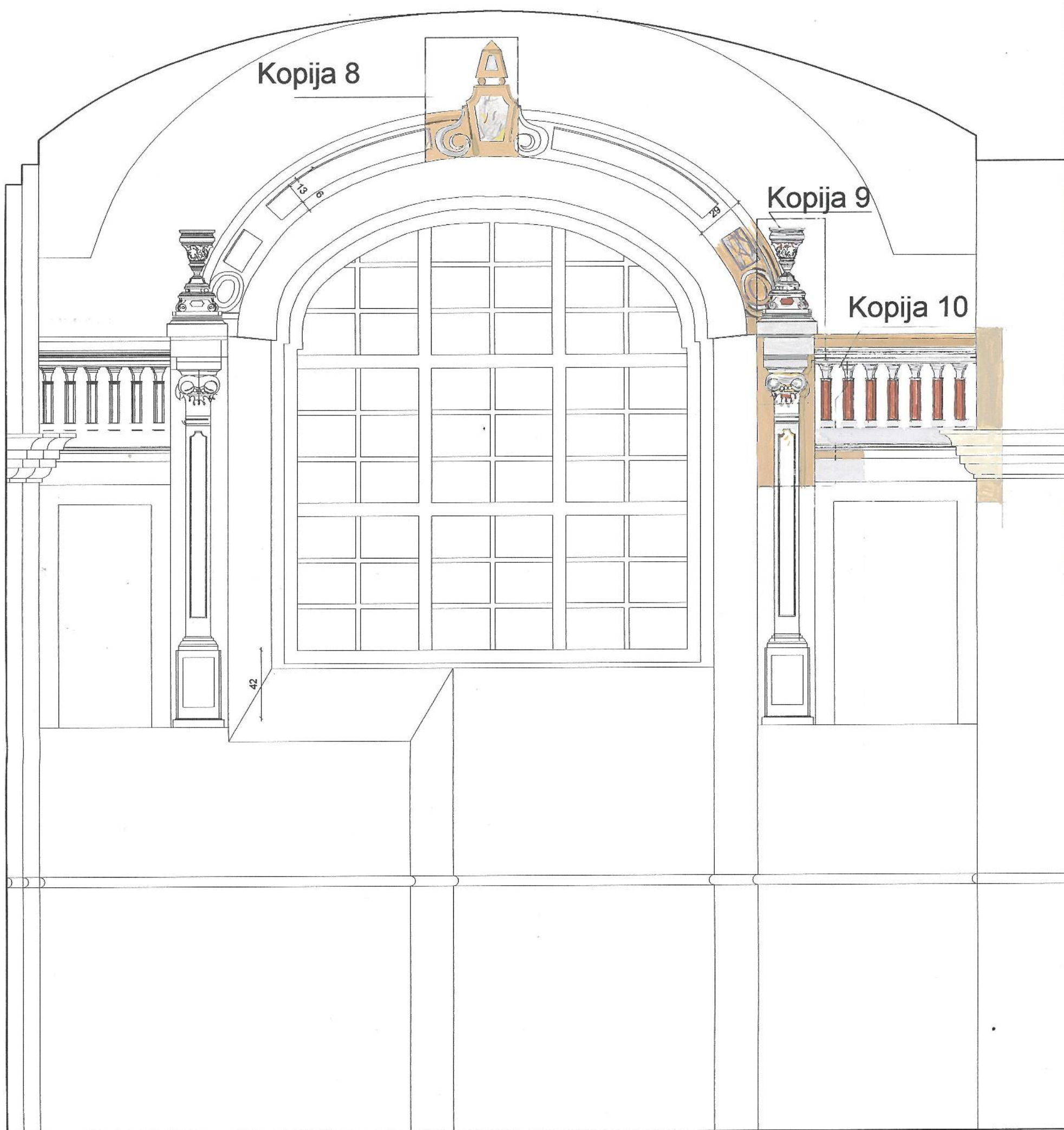
Koplyčios arkos angakraštis M1:50

atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius	
0449	PV	I.Bėčienė	<i>Am</i>	2004.0	Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies polichrominiai tyrimai	laida 0
0449	Arch.	I.Bėčienė	<i>Am</i>			
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv.Kryžiaus Atradimo parapija				Kairiosios navos pietinė siena	lapas lapų
PD,TP					XIX a. I pusės tapybinio dekoru retrospekcija	16

Detalė F M1:25 (centrinėje navoje)

atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius		
0449	PV	I.Bėčienė		2003.02	Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies polichrominiai tyrimai ir spalvinis sprendimas		laida
0449	Arch.	I.Bėčienė					0
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv.Kryžiaus Atradimo				XIX a. I p. tapybinio dekoru retrospekcija		lapas
PD,TP	parapija				Detalė F centrinėje navoje (IV strat.sl)		lapų
						17	

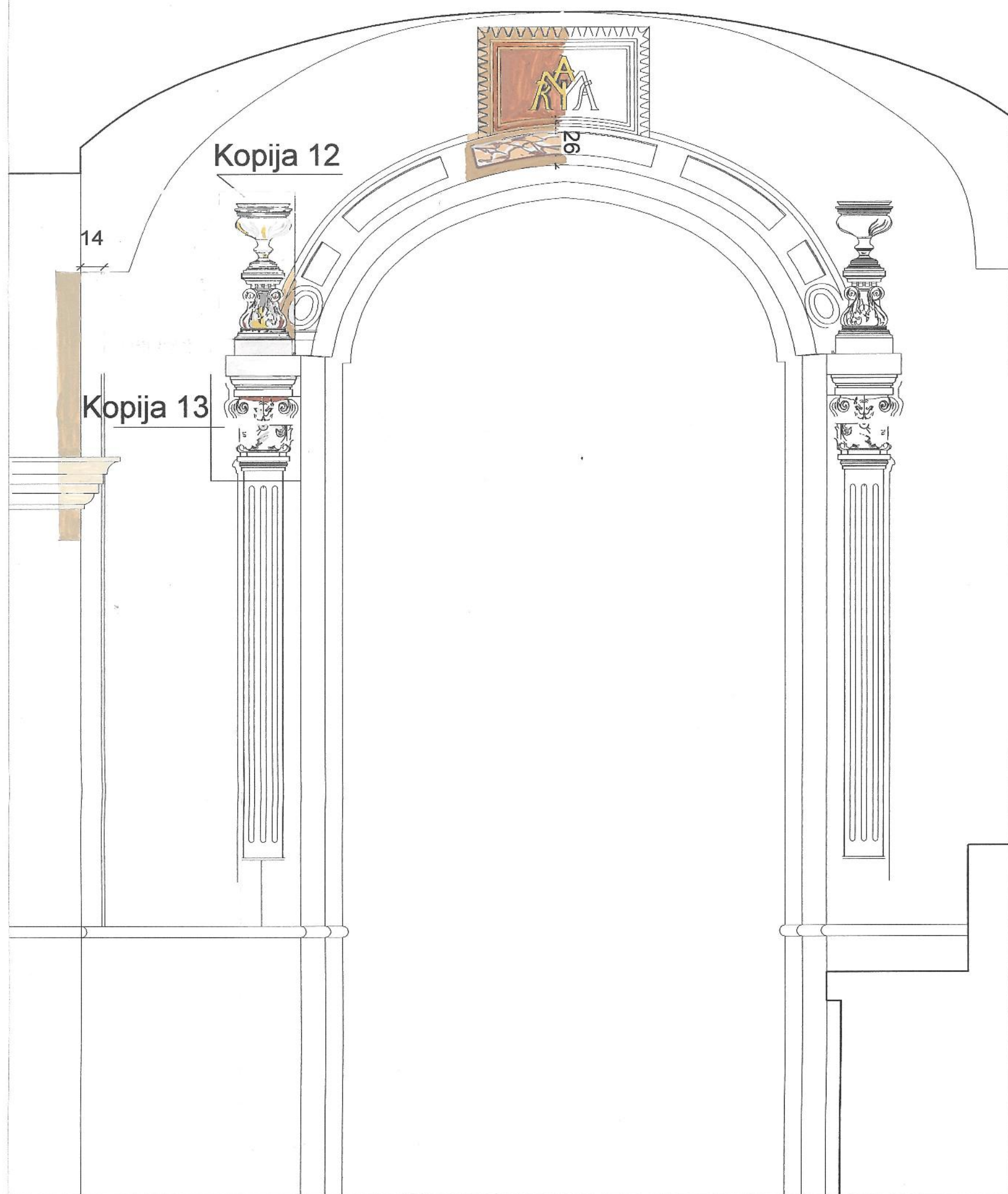

Detalė H.

Kairiosios navos pietinė siena M1:25 (XIX a. I pusės - pab. IV-III strat. sluoksnio dekoras)

atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius		
0449	PV	I. Bėčienė	<i>SW</i>	2009.02	Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies polichrominiai tyrimai ir spalvinis sprendimas	laida	
0449	Arch.	I. Bėčienė	<i>SW</i>			0	
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv. Kryžiaus Atradimo parapija				XIX a. I p. - pab. tapybinio dekorato retrospekcija	lapas	lapų
PD.TP					Kairiosios navos pietinė siena Detalė H	18	

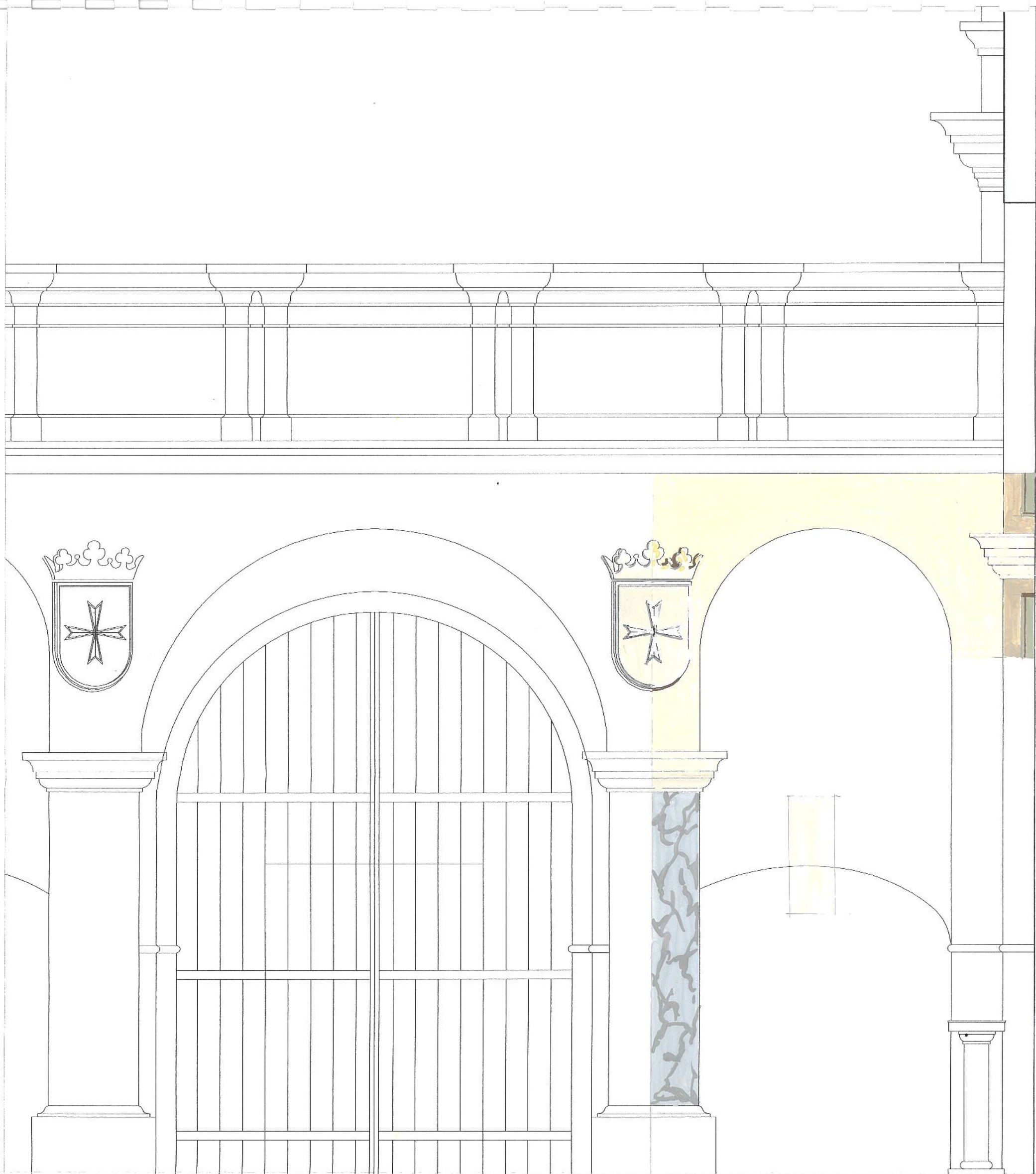

Detalė J

Kairiosios navos pietinė siena M1:25 (XIX a.I pusės-~~pač~~ laikotarpio -IV-III strat.sluoksnio dekoras)

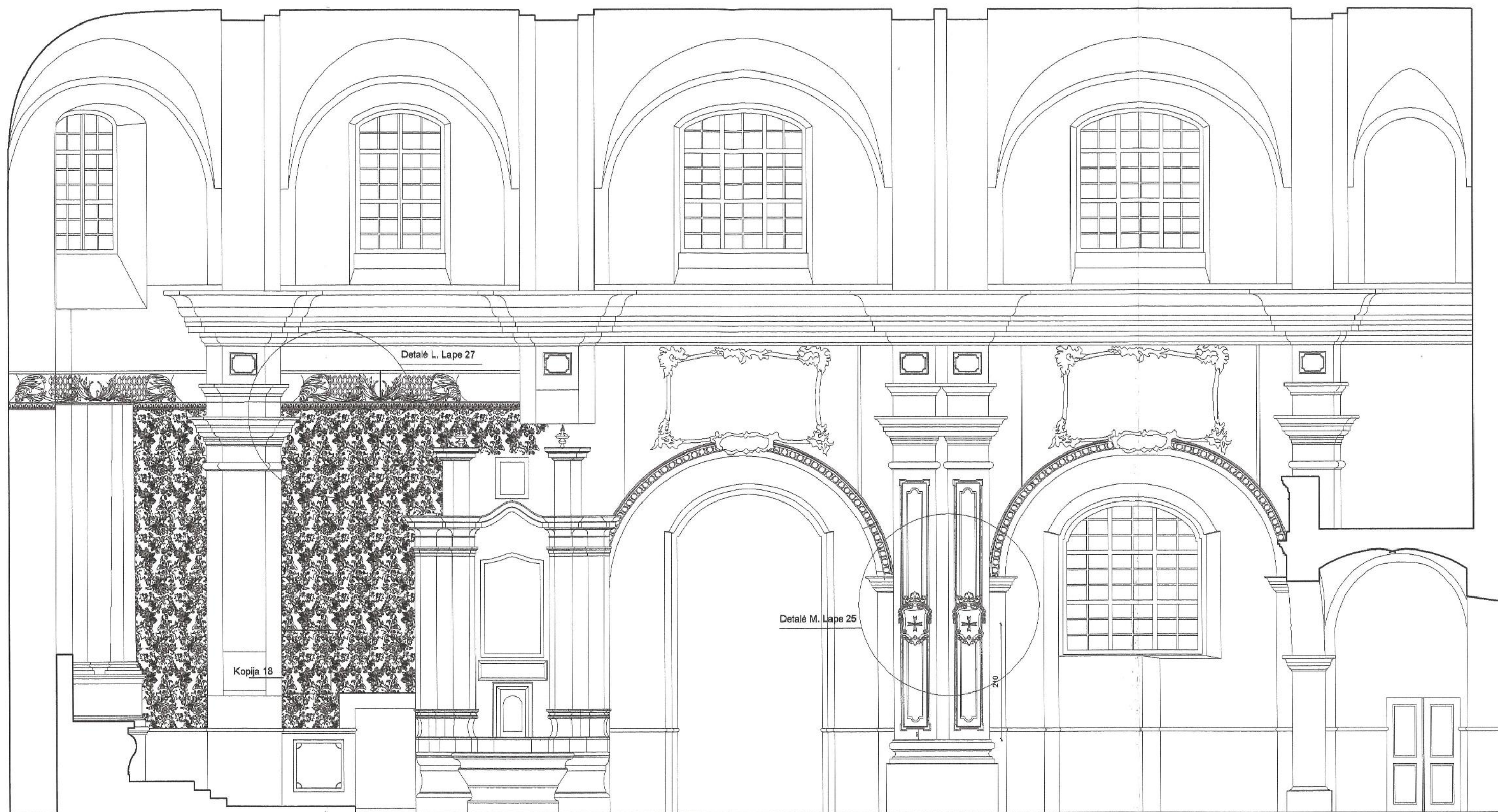
atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius		
0449	PV	I.Bėčienė	<i>SW</i>	2009.02	Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies polichrominiai tyrimai ir spalvinis sprendimas	laida 0	
0449	Arch.	I.Bėčienė	<i>SW</i>				
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv.Kryžiaus Atradimo				XIX a.I p.- pač tapybinio dekoru retrospekcija	lapas	
PD,TP	parapija				Kairiosios navos pietinė siena. Detalė J	19	

Centrinės navos rytinė sienos dalis M1:25

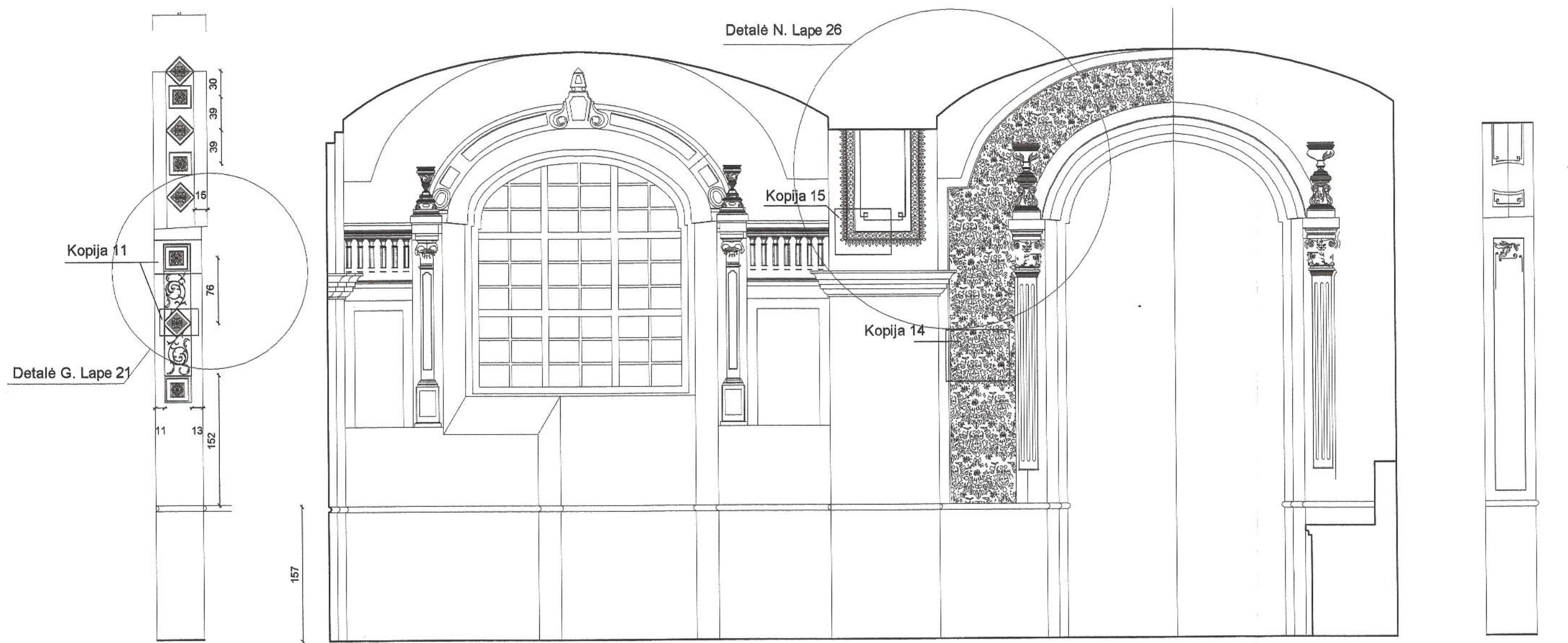

atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius	
0449	PV	I.Bėčienė	<i>Janis</i>	2009.02	Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies polichrominiai tyrimai ir spalvinis sprendimas	laida 0
0449	Arch.	I.Bėčienė	<i>Janis</i>			
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv.Kryžiaus Atradimo parapija				Centrinės navos rytinė siena	lapas lapų
PD,TP					XIX a. I pusės tapybinio dekoru retrospekcija	20

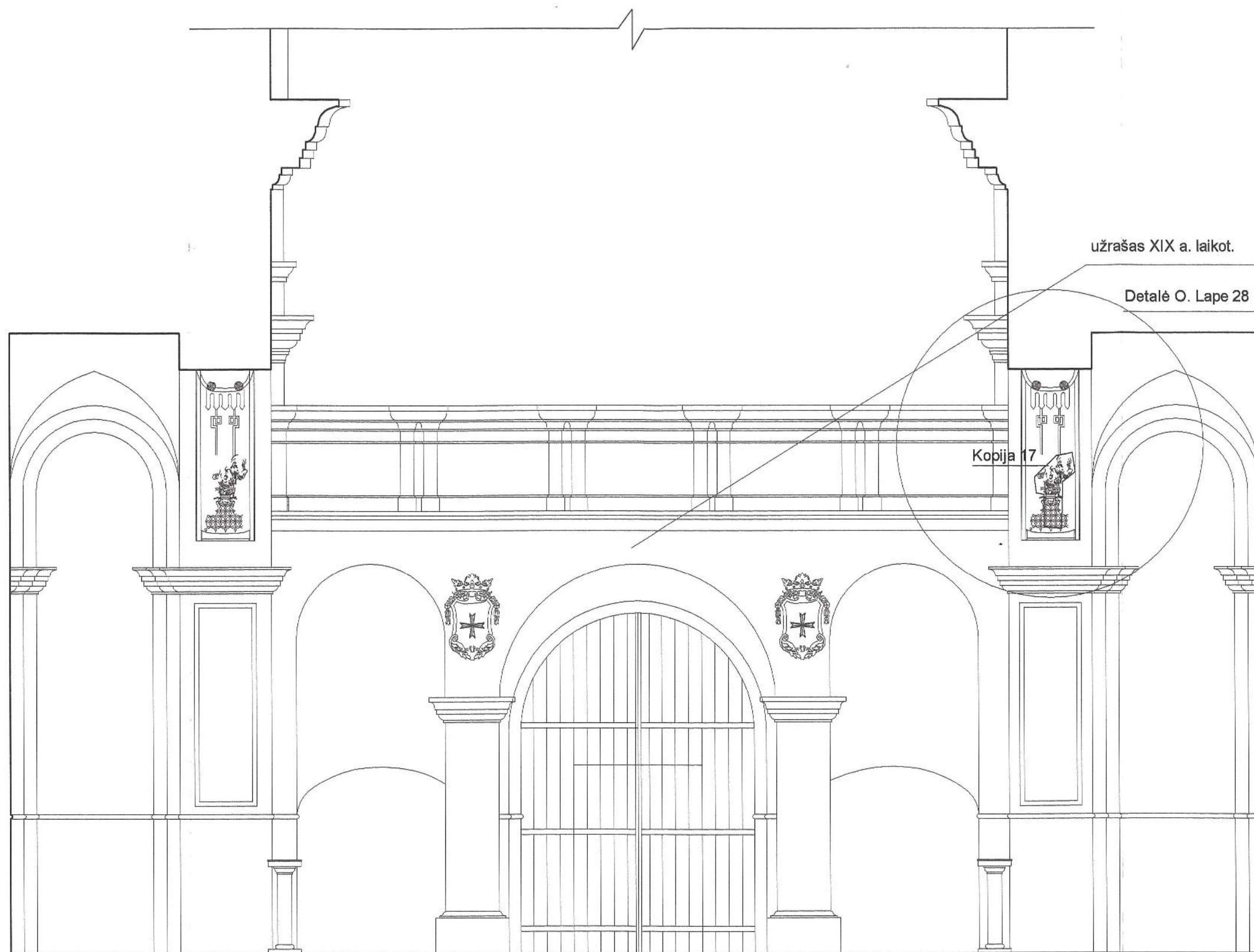
Bažnyčios centrinės navos šiaurinė siena

atestato nr.				Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius	
0449	PV	I.Bėčienė	<i>[Signature]</i>	Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies polichrominiai tyrimai	laida 0
0449	Arch.	I.Bėčienė	<i>[Signature]</i>		
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv.Kryžiaus Atradimo parapija			Bažnyčios centrinės navos šiaurinė siena XXa.pr.-II pus. tapybinio dekoro retrospekcija	lapas 22
TP					

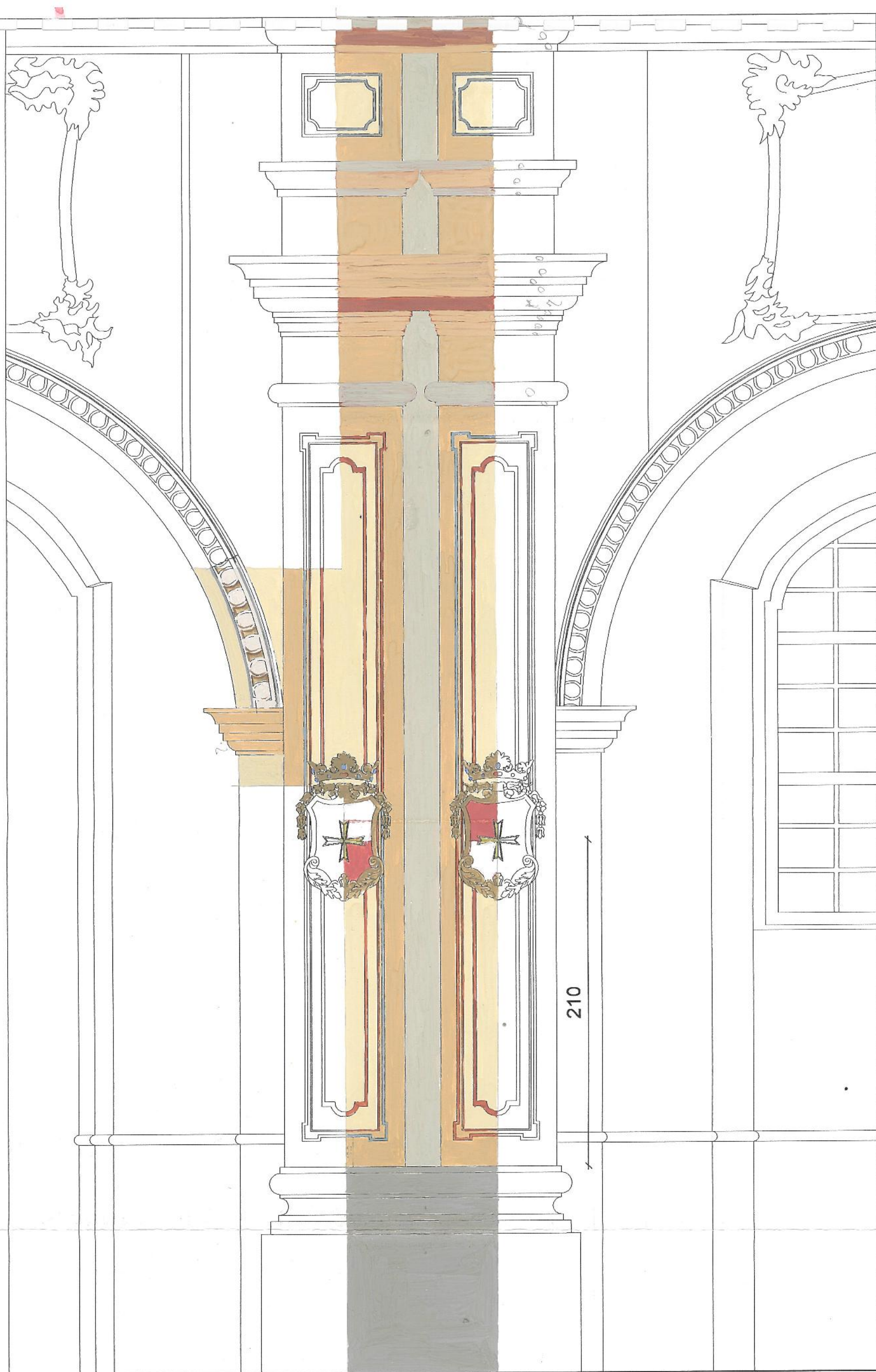
Lango angokraštis M1:50 Kairiosios navos pietinė siena M1:50 Koplyčios arkos angokraštis M1:50

atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius	
0449	PV	I.Bėčienė		2009.02	Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies polichrominiai tyrimai	laidai
0449	Arch.	I.Bėčienė				0
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv.Kryžiaus Atradimo parapija				Kairiosios navos pietinė siena	lapas lapų
PD,TP					XX a. pr. -II pus. tapybinio dekoro retrospekcija	23

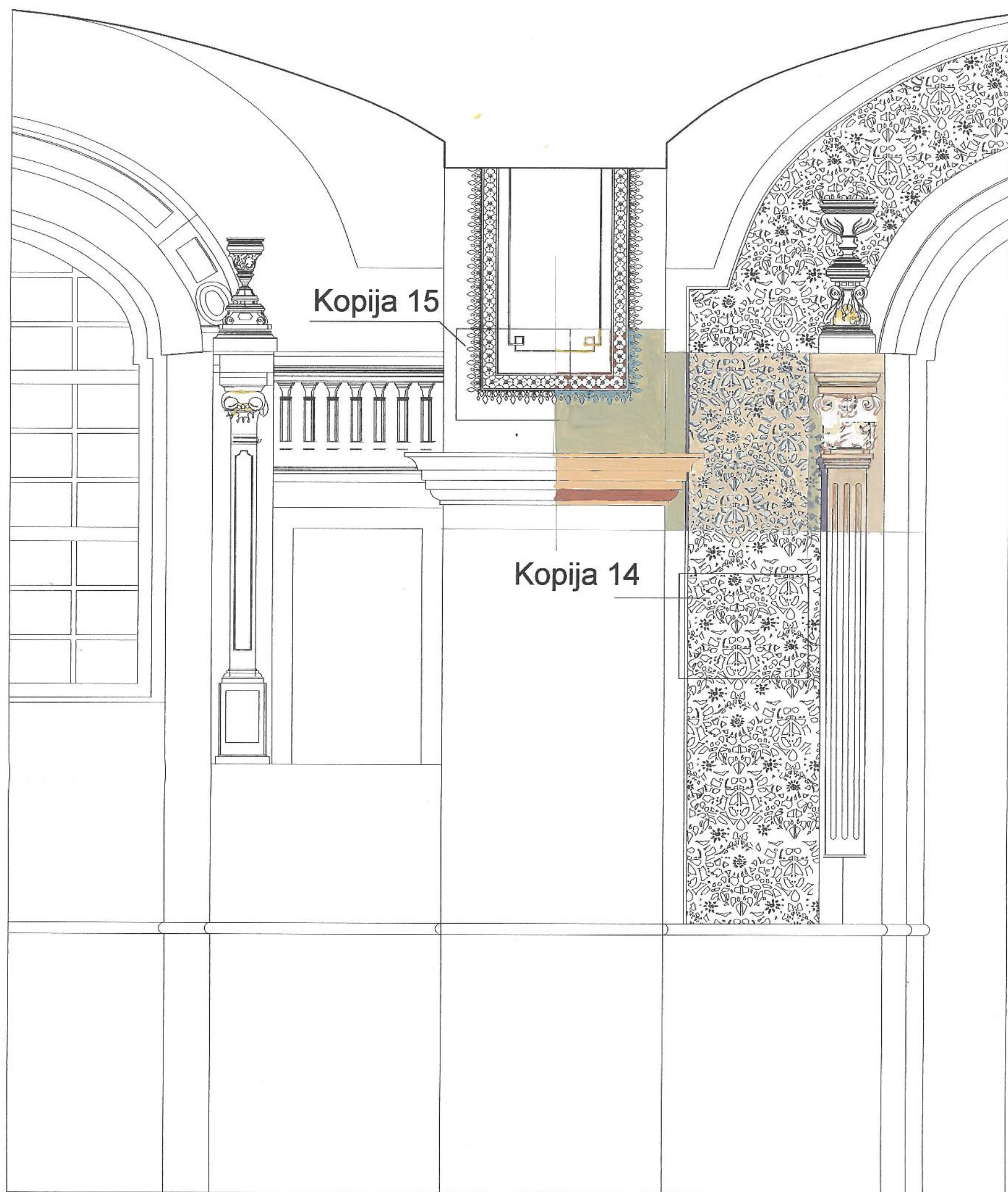
Centrinės navos rytinė siena M1:50

atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius		
0449	PV	I.Bėčienė	<i>[Signature]</i>	2009.06	Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies polichrominiai tyrimai		laida 0
0449	Arch.	I.Bėčienė	<i>[Signature]</i>				
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv.Kryžiaus Atradimo parapija				Bažnyčios galinė-rytinė siena		lapas
PD,TP					XX a.pr. - II pus. tapybinio dekoru retrospekcijs		24

Detalė M M1:25 (centrinėje navoje)

atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius		
0449	PV	I.Bėčienė	<i>Am</i>	2009.02	Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies polichrominiai tyrimai ir spalvinis sprendimas		laida
0449	Arch.	I.Bėčienė	<i>Am</i>				0
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv.Kryžiaus Atradimo parapija				XXapre-II pusės tapybinio dekoru retrospekcija Detalė M centrinėje navoje (II stratigr. sl.)		lapas lapų
PD,TP							25

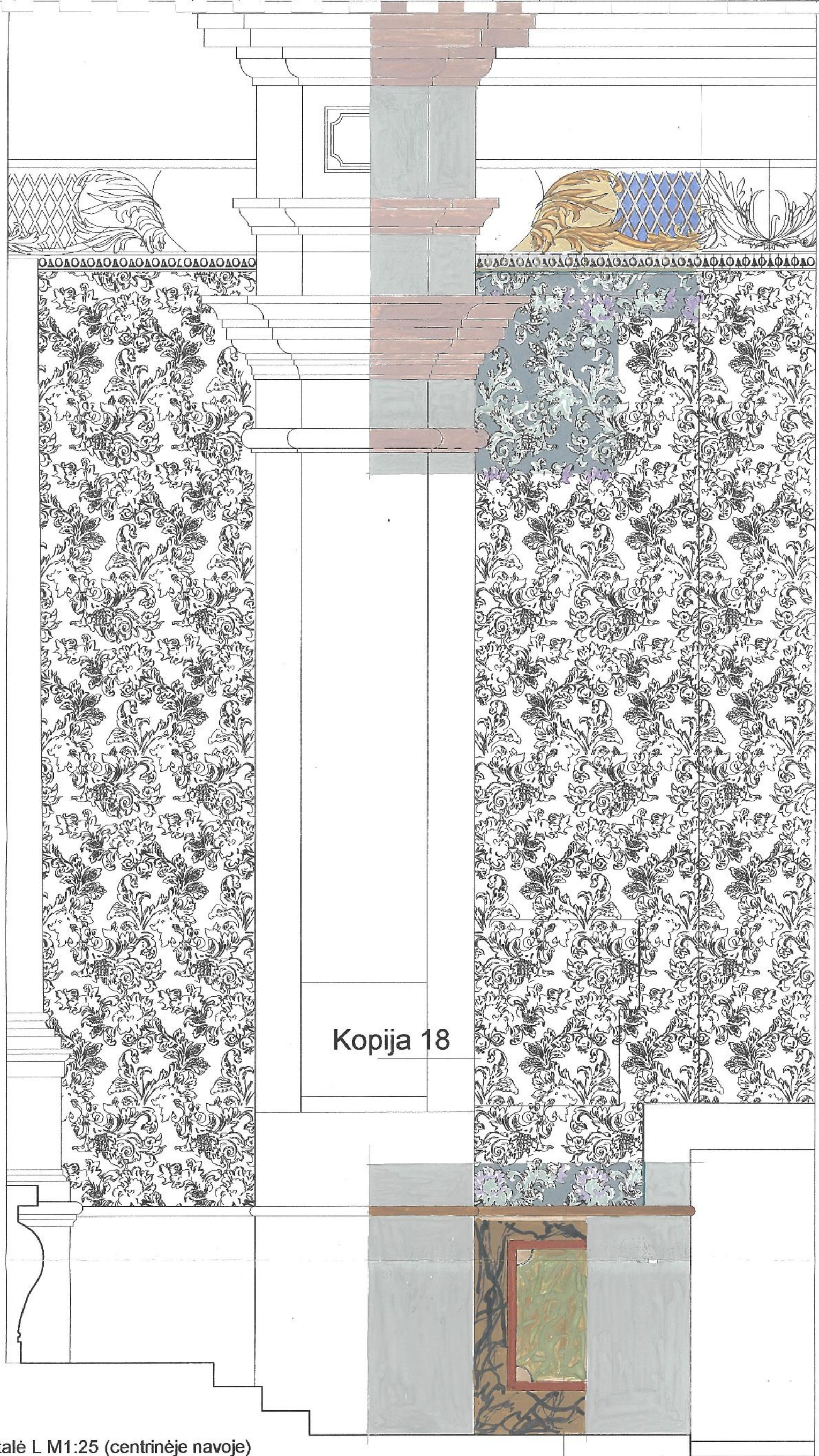

Detalė N

Kairiosios navos pietinė siena M1:25 (XIX a. pab.-XX a. II p.-II strat. sluoksnio dekoras)

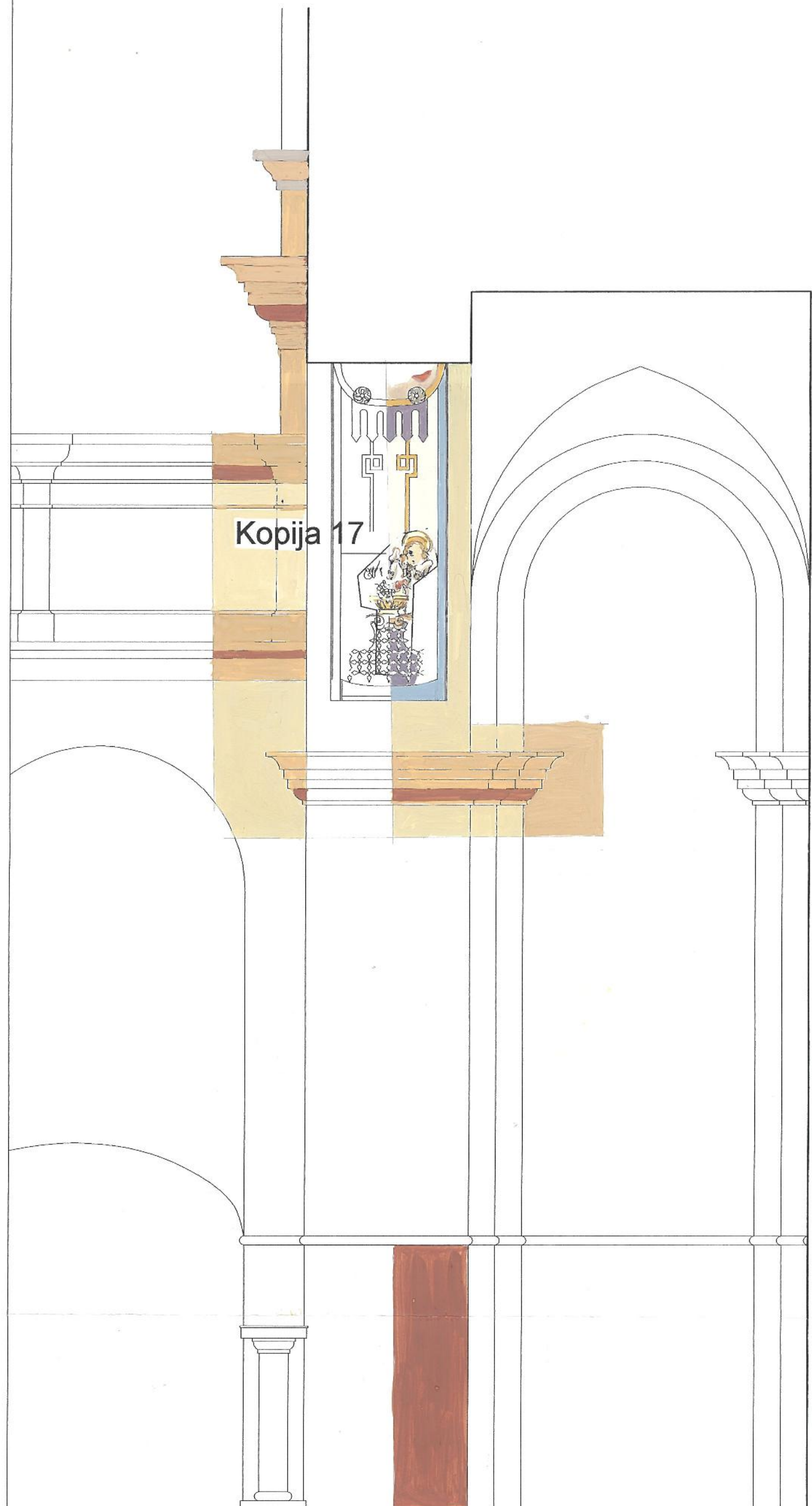

atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius	
0449	PV	I. Bėčienė	<i>Im</i>	2009.02	Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies polichrominiai tyrimai ir spalvinis sprendimas	laida
0449	Arch.	I. Bėčienė	<i>Im</i>			0
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv. Kryžiaus Atradimo parapija				XIX a. pab.-XX a. II p. tapybinio dekoro retrospekcija	lapas
PD, TP					Kairiosios navos pietinė siena. Detalė N	26

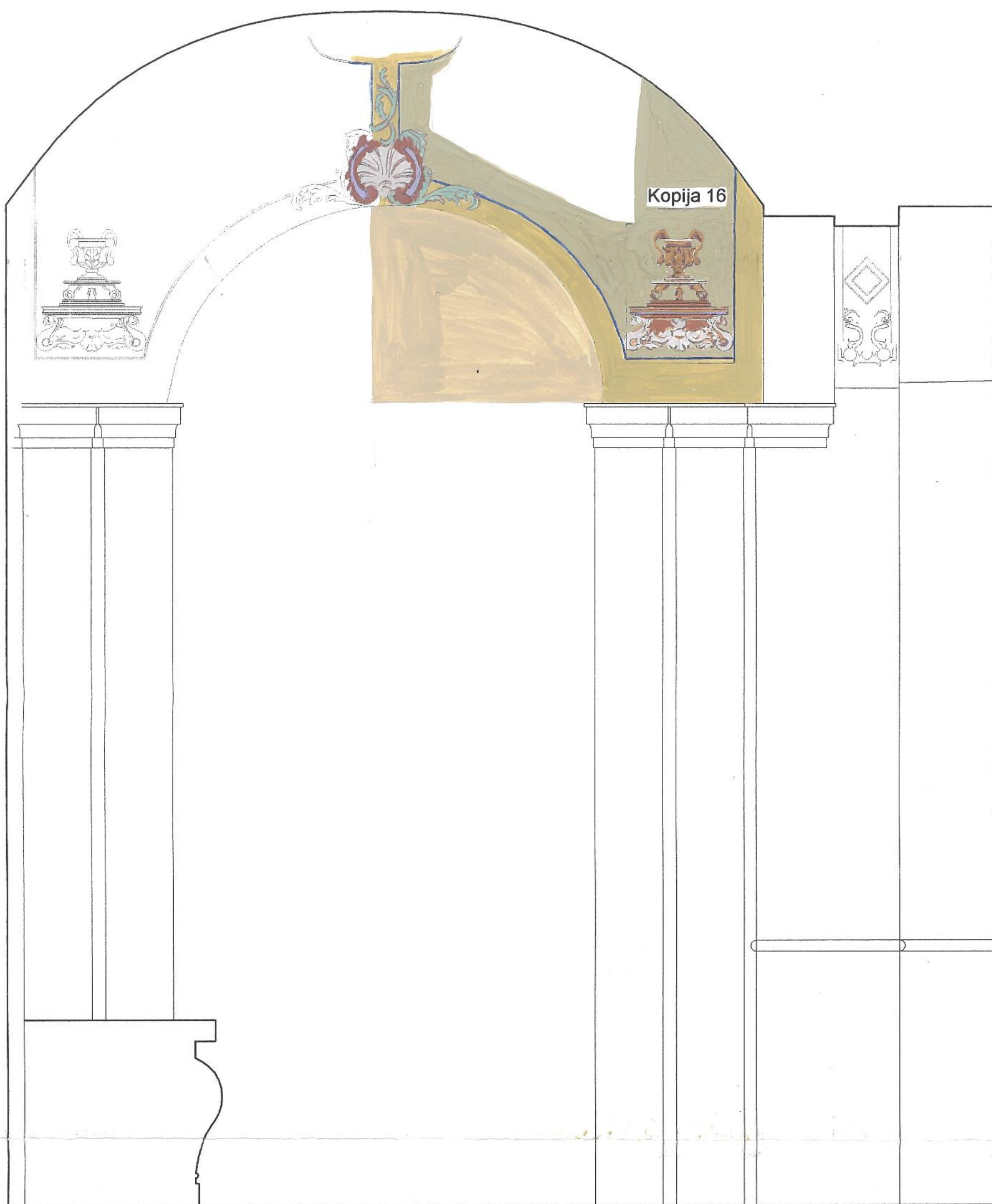
Detalė L M1:25 (centrinėje navoje)

atestato nr.	Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius				Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies polichrominiai tyrimai ir spalvinis sprendimas		laida
0449	PV	I.Bėčienė	<i>IMW</i>	2009.02			0
0449	Arch.	I.Bėčienė	<i>IMW</i>				
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv. Kryžiaus Atradimo parapija				XIX a. pab. pr. XIX tapybinio dekoro retrospekcija	lapas	lapų
PD,TP					Detalė L presbiterijos šiaur. sienoje (VI strat.sl.)	27	

Detalė O M1:25 (centrinėje navoje)

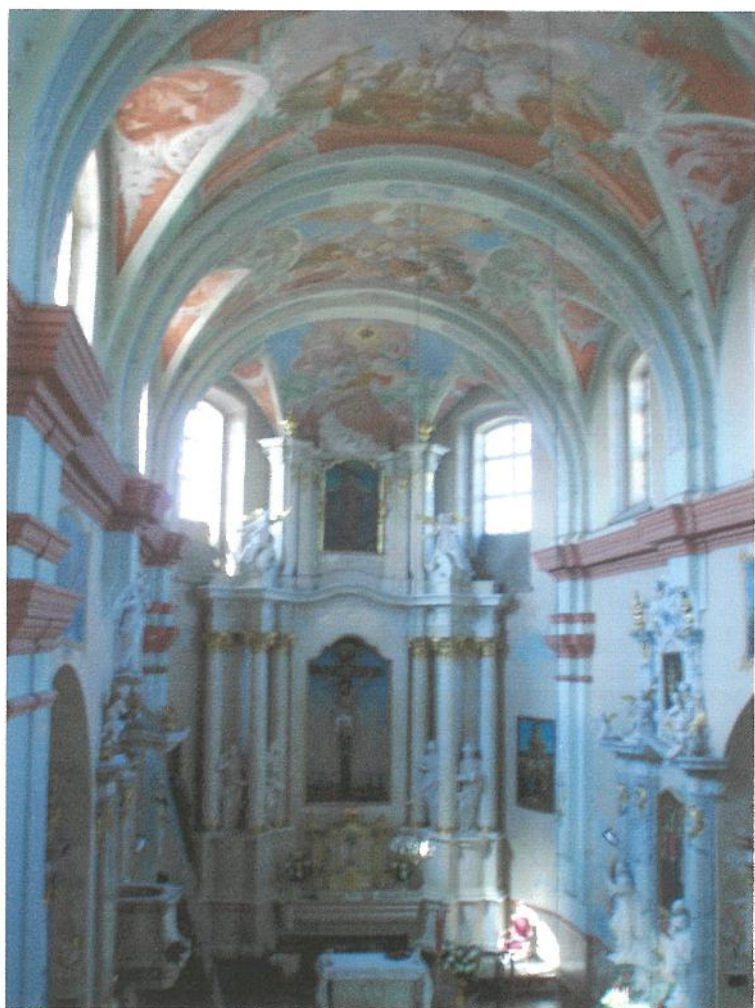
atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius		
0449	PV	I.Bėčienė	<i>lynt</i>	2009.02	Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies polichrominiai tyrimai ir spalvinis sprendimas	laida	
0449	Arch.	I.Bėčienė	<i>lynt</i>			0	
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv.Kryžiaus Atradimo				XXa.pr.-II pusės tapybinio dekoru retrospekcija Detalė O centrinės navos arkoje (- strat.sl.)	lapas	lapų
PD,TP	parapija					28	

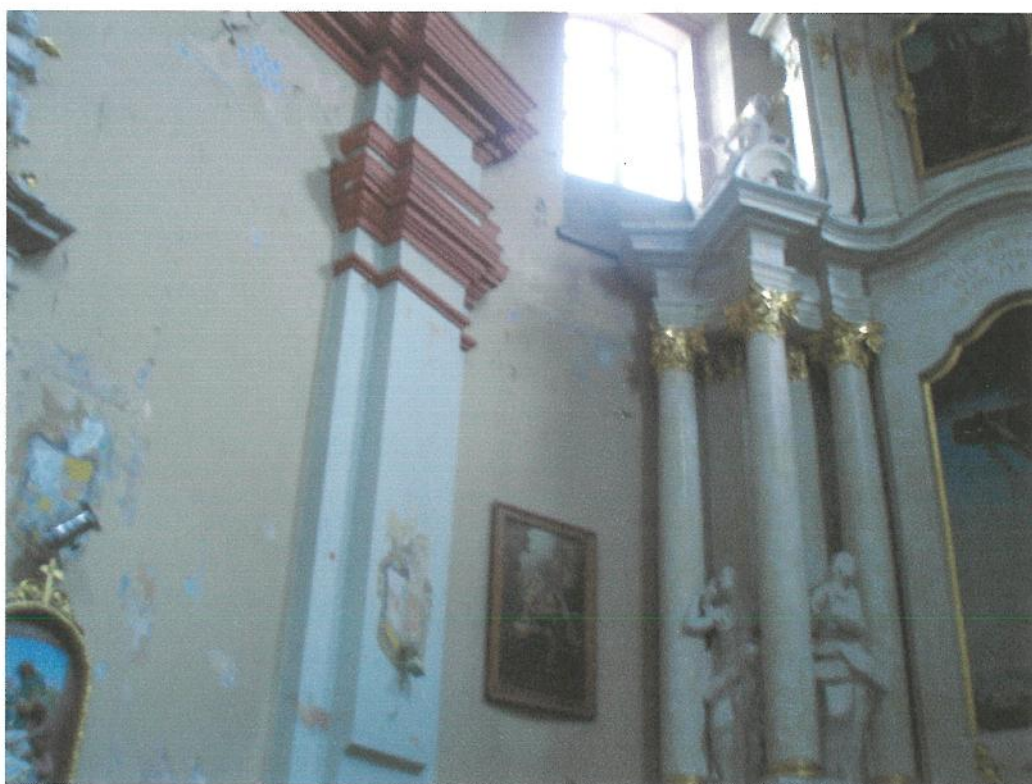
Kairiosios navos koplyčios vakarinė siena, skliautas M1:25

atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius		
0449	PV	I.Bėčienė	<i>Jm</i>	2009.02	Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies polichrominiai tyrimai ir spalvinis sprendimas	laida 0	
0449	Arch.	I.Bėčienė	<i>Jm</i>				
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv.Kryžiaus Atradimo				Kairiosios navos koplyčios v. siena, skliautas	lapas	
DD TD	naraniia				XXa.pr.-II p. tapybinio dekoru retrospekcija	lapu 29	

F1. Bendras vaizdas nuo vargonų choro

F2. Presbiterijos kairioji siena .Po karnizu matomi zondažai z.273, z.278,288.

F3. Bažnyčios sakykla.

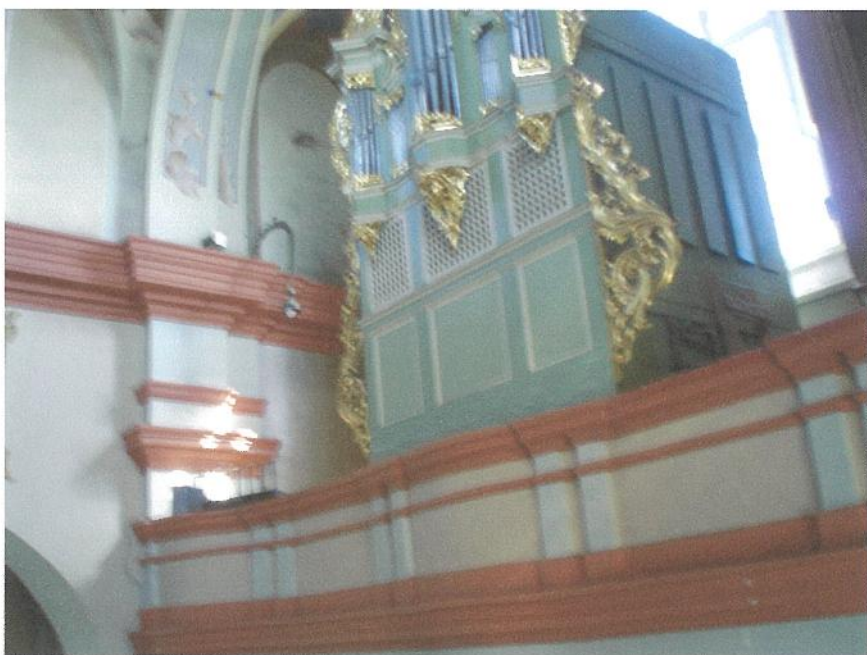
F4. Skliautų dalis, po karnizu matomi zondažai z.268-273.

F5. Dešinėsios navos skliautas.

F6. Bobinčiaus fragmentas.
Pagrindinės durys

F7. Bažnyčios vargonai.

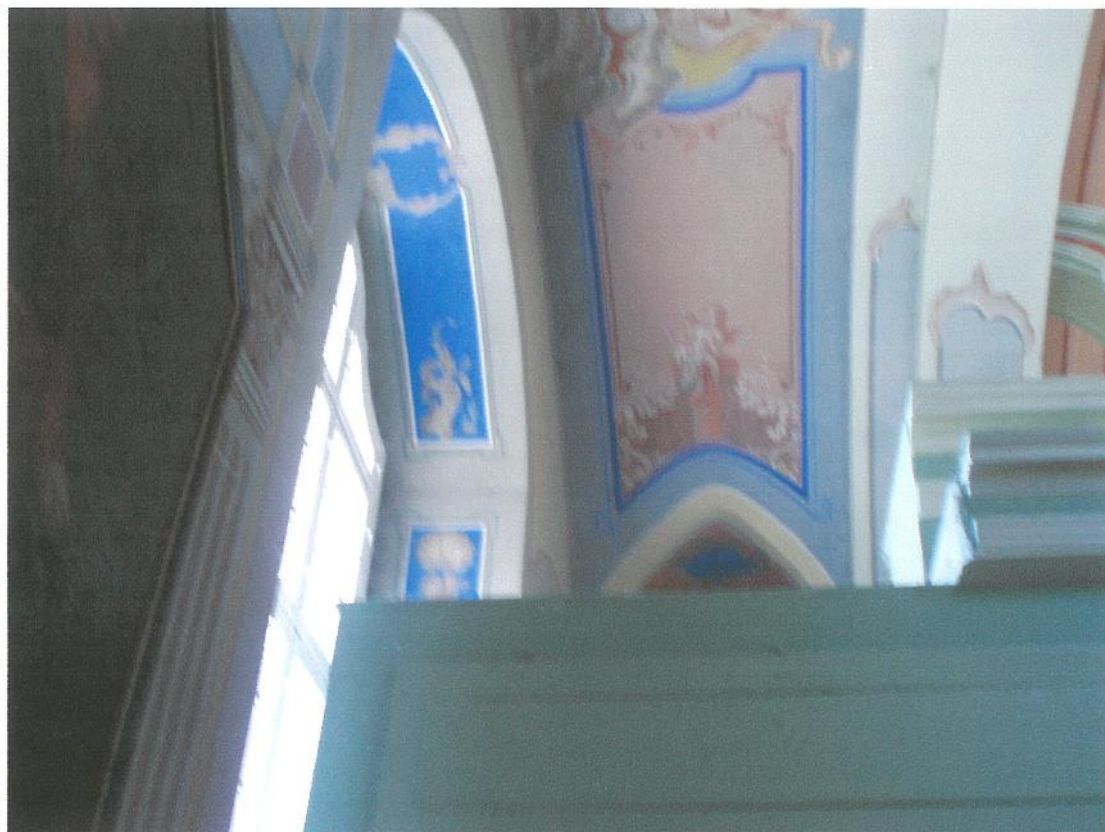
F8. Pagrindinės navos skliautai.

F9. Dešinėsios navos altoriaus viršutinė dalis, skliautas. Arkinio gurto zondaže z.291-293 atidengtas baroko laikotarpio tapybinis dekoras – rokailis.

F10. Centrinės navos piliastrai. Zondažuose z.248-251 virš arkos atidengti kelių laikotarpių arkos tapybiniai apvadai.

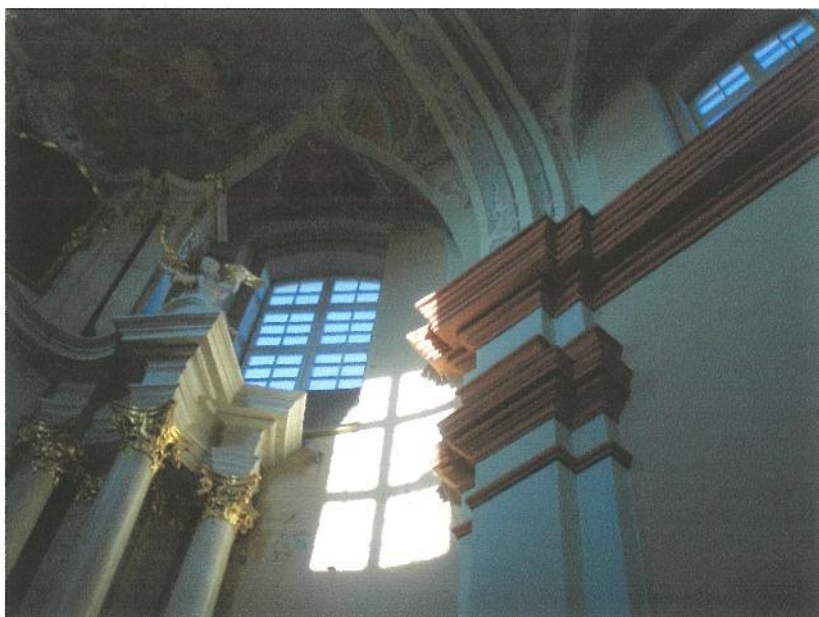
F11. Skliauto virš vargonų choro XIX a. tapybinis dekoras.

F12. Bendras vaizdas rytų kryptimi.

F13. Presbiterijos dešinėje sienoje
z. 38,39 atidengtas XX amžiuje
atliktas tapybinis panelis.

F14. Tarp centrinio altoriaus ir
presbiterijos piliastro matomos
atodangos z.4-9. Jose XIX a. pab.
- XX a. pr. tapybinis dekoras

F15. Presbiterijos šiaurinėje sienoje
z. 10-25. Atidengti XIX a.pab.-
XX a.pr. ir XVIII a tapybinio
dekor fragmentai

F16. Tekstilę imituojantis XIX-XX a.
sandūros tapybinis presbiterijos
sienų dekoras z.21-23

F17.z.24-25

F18. z.26-28 XIX –XX amžių sandūros „tekstilė“.

F22. Dešinėsios navos šiaurinės sienos z.55-57. Atidengtas XIX a.II pusės tapybinis dekoras

F23. Dešinėsios navos koplyčios įėjimo arkos angokraščio atodanga z.58 . Matomi XIX a. ir Baroko laikotarpio (švelniai rausvas) tapybinio dekoro fragmentai.

F24. Dešinėsios navos šiaurinės sienos z. 57. XIX a. II pusės tapybinis dekoras – koloną užbaigianti vaza trafaretinio ornamento apsuptyje.

F25. Dešinėsios navos koplyčios įėjimo arkos angokraščio atodanga z. 58a. Matomi XIX a. pab. – XXa. pr. tapybinis dekoras

F26,F27. Dešinėsios navos koplyčios arkos viršutinio angokraščio atodangos z.59,59a su XIXa. pab. polichrominio dekoru fragmentais.

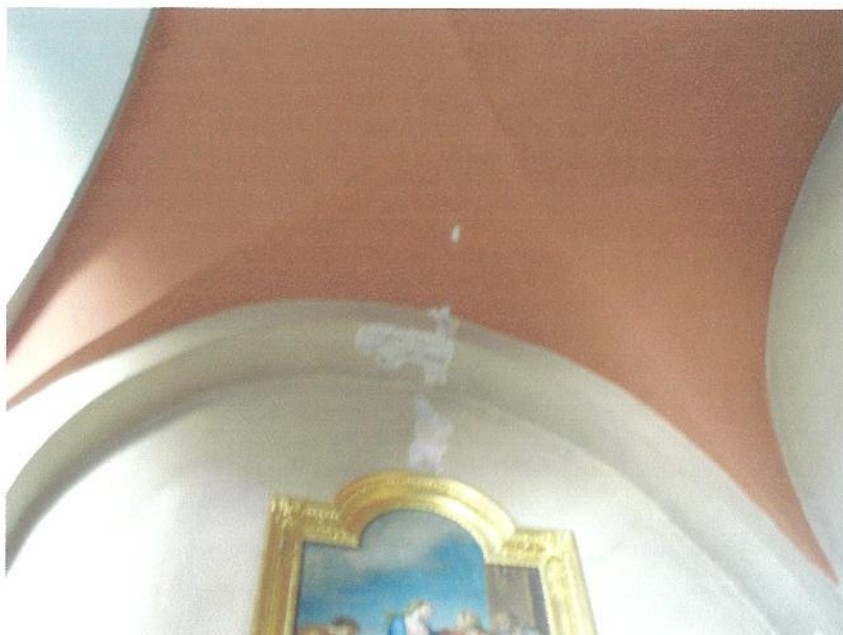

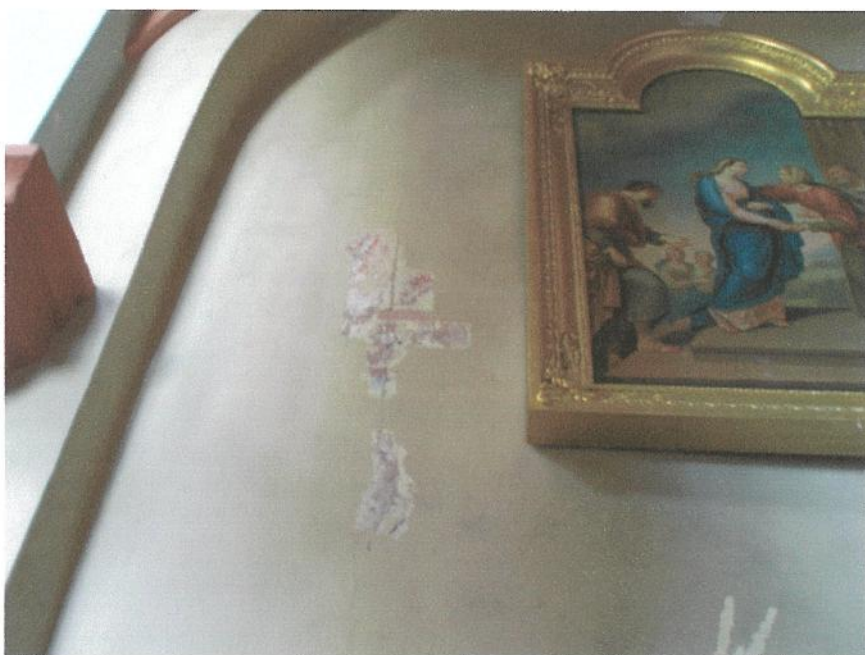
F28. Dešinėsios navos koplyčios
arkos angokraščio baroko
laikotarpio tapybinio dekoro
atodangos z.60,61

F29,F30. Dešinėsios navos šiaurinės sienos zondazai z.70-74 ir z.76-80

F31. Bobinčiaus šiaurinėj arkinėj sienoje atidengta XIX a. freskos technika atlikta tapybinė kompozicija. Matomi zondažai sienoje z.91,92 ir z.93 skliaute

F32. Tos pačios freskos fragmentas z.85-89

F33. Tos pačios freskos fragmentas z.90, z.94-95.

F34. Bobinčiaus šiaurinės arkinės sienos XIX a. freskos fragmentas z.94,95.

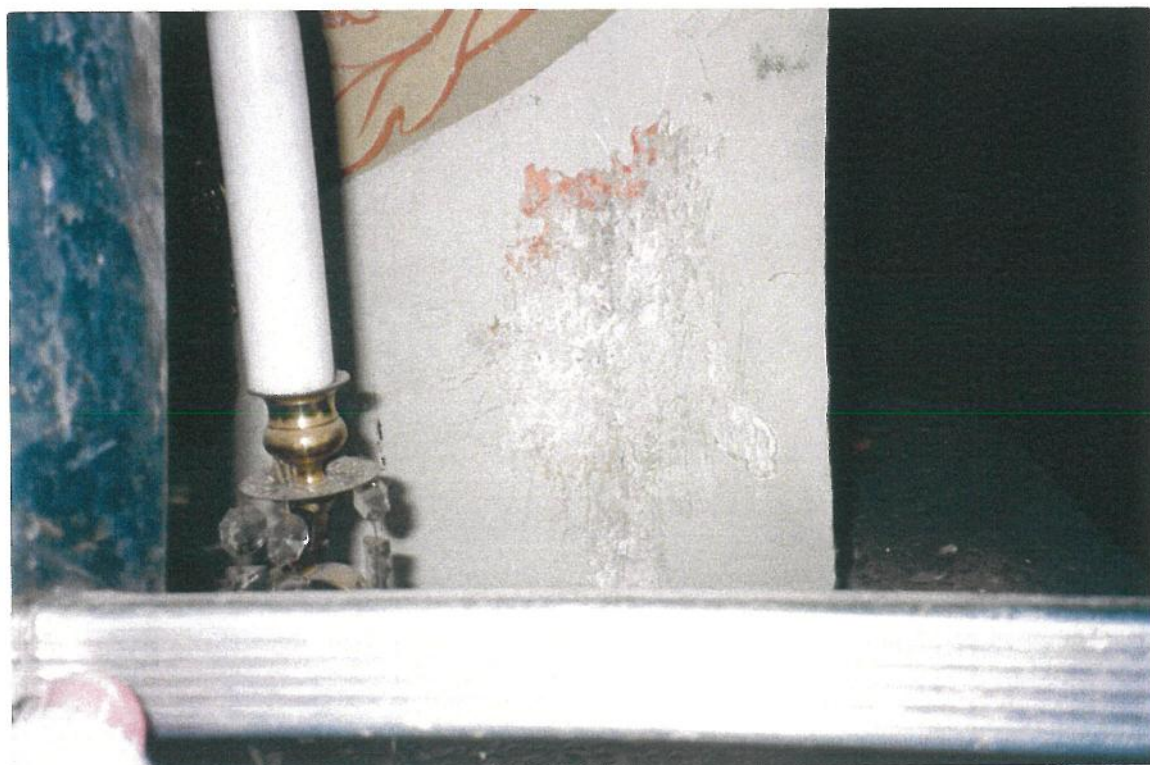

F35. Atodanga sienoje virš vargonų choro arkados z.113,114. Matomos kelios „E“ raidės – teksto (XX a pr.?) fragmentai.

F36. Zondaže z.115,116 atidengtas baroko laikotarpio konsekracinio kryžiaus fragmentas. Aukščiau zonuotas vargonų choro karnizas, Turėklo architektūrinės detalės z.117,118-121.

F37,F38. Baroko etapo tapyb dekor fragmentai z.116, 116a.

F39,F40. Centrinę ir kairę navą skiriančios arkados piliastro baroko laikotarpio tapybinio dekoroto atodanga z.125.

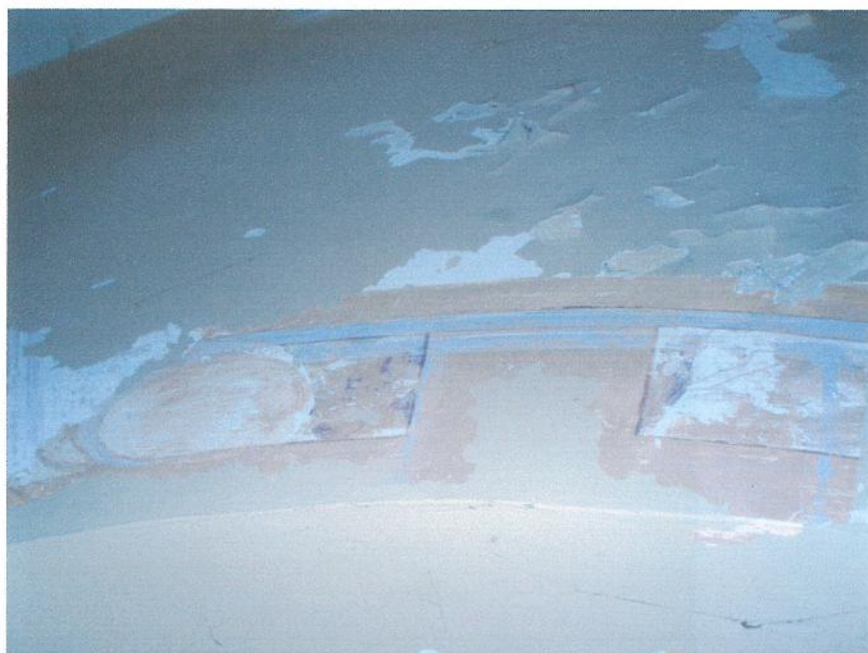
F41. Kairiosios navos pietryčių kampas. Zondai z.128-131,133 ir z.139—145.

F42. Kairės navos pietinės sienos XIX a. tapyb. dekorato atodangos z.139,140.

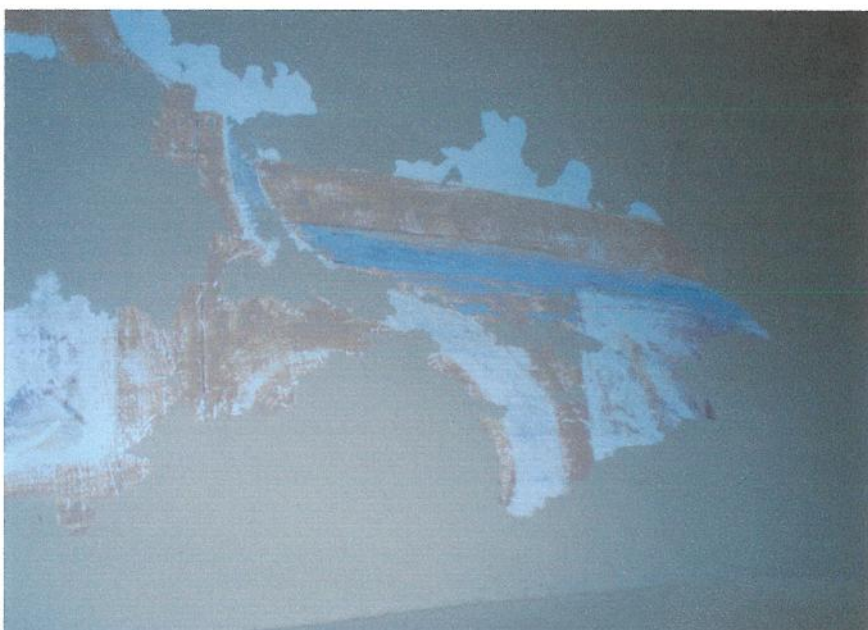
F43. Kairės navos langoangos baroko etapo tapybinis dekoras z.135-138.

F44. Kairės navos lango angos tapybinis XIX a. pr. apvadas vėlesniame etape rekonstruotas (mėlyna spalva rekonstr. etapo) z. 144,145.

F45. Kairės navos lango angos viršut. dalies XVIII a. z.148 ir XIX a.pr. z.150 tapybinio dekorų fragmentai.

F46. Kairės navos lango angos viršutinės dalies XIX a. pr. tapybinis apvadas z. 153, rekonstruotas XIX a. II pusėj.

Dokumentai:

1. KVAD direktoriaus įsakymas. 2002-12-02; Nr.: 367 ; Tipas: Įsakymas;
2. [Dėl pripažinimo valstybės saugomu](#) . 2005-04-29; Nr.: [V-190 ; Priėmė: Lietuvos Respublikos kultūros ministras; Tipas: Įsakymas;

© [Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos](#) Šnipiškių g. 3, LT-09309 Vilnius, tel. 273 42 56, faks. 272 40 58, el.paštas: centras@heritage.lt

VILNIAUS (KALVARIJŲ) ŠV. KRYŽIAUS ATRADIMO BAŽNYČIA (unikalus kodas 1038),
Kalvarijų g. 327, Vilnius

POLICHROMINIŲ INTERJERO TYRIMŲ IR SIENŲ TAPYBOS TVARKYBOS
PAVELDOSAUGOS DARBŲ
PROJEKTO SUDĖTIS

Eil. Nr.	Bylos pavadinimas	Pastabos
1	2	3
	TYRIMAI, PARUOŠIAMIEJI DARBAI	
	Tyrimai	
1.	Polichrominiai interjero (ikiskliautinės dalies) tyrimai	Byloje kartu su sienų tapybos tvarkybos darbų projektu
2.	Išlikusios sienų tapybos cheminiai, biologiniai tyrimai ir konservavimo restauravimo darbų technologiniai pasiūlymai.	KPC žymėjimas
3.	Bažnyčios sienų tapybos istoriniai- menotyriniai tyrimai	Lietuvos kultūros tyrimų instituto žymėjimas
	TVARKOMIEJI PAVELDOSAUGOS DARBAI	
1.	Sienų tapybos tvarkybos darbų projektas	Byloje kartu su polichrominiais interjero tyrimais
2.	Skaičiuojamosios kainos nustatymas	Atskyra byla

Projekto vadovė Idalija Bėčienė

KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTAS PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS

RESTAUARVIMO ATRYBOS PROTOKOLAS

Susipažinimas su tyrimų duomenimis

2009 m. 02 09 d. Nr. 5

Vilnius

Posėdžio pradžia 10 val.

Posėdžio pirmininkas D. Krūminienė

Posėdžio sekretorius A. Vaitulevičienė

Dalyvauja Restauravimo tarybos ekspertai: E. Telksnienė, B. Pakštas, polichromijos tyrėja I. Bečienė, Vilniaus (Kalvarijų) šv. Kryžiaus Atradimo bažnyčios klebonas dekanas monsinjoras K. Latoža.

Darbotvarkė: šv. Kryžiaus Atradimo bažnyčia, unikalus kodas 1038 (senas G327K1), Kalvarijų g. 225, Vilnius.

Svarstyta: Bažnyčios interjero polichromijos – sienų tapybos paieškų duomenys.

Nustatyta: Turtinas barokinis bažnyčios interjeras susiformavo 18 a. 2-oje p. Po 1812 m. karo bažnyčia remontuota. 1906 m. restauruotas interjeras.

Šiuo metu vykdomos bažnyčios interjero polichromijos paieškos (apsidės sienose, šoninių navų išorinėse sienose, transepto koplyčiose, t. p. arkų gomurių, langų angokraščiuose). Polichromijos paieškas atlieka atestuota tyrėja arch. Idalija Bečienė.

Restauravimo tarybos ekspertams pateikta dalis paieškų duomenų fiksacinės medžiagos, t. p. atskirų etapų spalvinio sprendimo retrospektyviniai projektai (fiksuoti du barokiniai etapai apsidės šoninėse sienose, koplyčių, navų sienose bei arkose, kurie gali būti datuoti 18 a.). Ornamentinis tekstilės audinių motyvų imitacija (greičiausiai 1906 m. restauracijai priklausio ornamentinė trafaretinė tapyba, centruota angokraščiuose, arkų gomuriuose, kurios motyvus papildė įvairūs simboliai bei heraldika).

Iš paieškų medžiagos ir natūros matyti, kad baroko etapų sienų tapyba yra dar pakankamai geriau ar blogiau išlikusi po vėlesniais pertapymais. Tačiau, tiksliau nustatyti interjero barokinės sienų tapybos apimtis, turinį bei kompozicinį ir spalvinį sprendimą vien polichrominių paieškų neužtenka, kol nėra išsamių menotyrinių bažnyčios tyrimų.

Nutarta:

1. Būtina atlikti bažnyčios menotyrinius – istorinius tyrimus.
2. Paruošti atliktų polichromijos paieškų ataskaitą ir pilną fiksacinę medžiagą
3. Paruošti programą tapybos etapų pasluoksniui atidengimui.

Restauravimo tarybos ekspertų nuomonė:

Bažnyčios interjero autentiški baroko laikotarpio sienų tapybos etapai (18 a. II- a p.) yra neatskiriama viso interjero meninio sprendimo dalis, turinti ne tik meninę bet ir istorinę vertę. Todėl pirmiausia pagrindinis dėmesys turi būti skiriamas barokinės tapybos išsaugojimui, konservavimui bei restauravimui.

19 a. – 20 a. polichrominis dekoras tvarkomas ir eksponuojamas tik atskirais fragmentais bei gali būti paliekamas tose vietose, kuriose nėra barokinės tapybos.

Restauravimo tarybos pirmininkė

 Dalia Krūminienė

Restauravimo tarybos sekretorė

 Alvira Vaitulevičienė

VILNIAUS (KALVARIJŲ) ŠV. KRYŽIAUS ATRADIMO BAŽNYČIA (unikalus kodas 1038), Kalvarijų g. 327, Vilnius

SIENŲ TAPYBOS TVARKYBOS DARBŲ PROJEKTO AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. BENDRIEJI DUOMENYS

- 1.1. Vieta: Kalvarijų g. 327, Vilniaus m., Vilniaus m. sav.
1.2. Unikalus objekto kodas: 1038
1.3. Projektuojamas statinys: Bažnyčios vidaus sienų (ikiskliautinės dalies) tapyba
1.4. Statinio kategorija: Ypatingas statinys.
1.5. NKV kodas: (iki 2005.04.19) G327K1
Lietuvos Respublikos kultūros paminklų sąrašė AtV21
Valstybės saugomu paskelbtas 2005.04.29 Lietuvos Respublikos kultūros ministro įsakymu Nr. IV-190.
Priklauso Vilniaus Kalvarijų kompleksui (unik.k. 4097)
1.6. Apsaugos tikslas: Saugoti viešajam pažinimui ir naudojimui, bei saugoti viešajai pagarbai
1.7. Statybos rūšis: Tvarkomieji paveldosaugos darbai

2. PAGRINDAS PROJEKTAVIMO DARBAMS:

- 2.1. Polichrominiai interjero (ikikupolinės dalies) tyrimai. Aut. I. Bėčienė;
2.2. Išlikusios sienų tapybos cheminiai, biologiniai tyrimai ir konservavimo restauravimo darbų technologiniai pasiūlymai. (darbo vad. V.Olšauskaitė)
2.3. Šv.Kryžiaus atradimo bažnyčios interjero sienų tapybos tyrimų, projektavimo, konservavimo, restauravimo darbų programa. Aut. A.Vaitulevičienė
2.4. Nekilnojamosios kultūros vertybės pagrindinis dosje.
2.5. Reglamentas PTR3.06.01:2007

3. ANKSČIAU ATLIKTI TYRIMŲ IR PROJEKTAVIMO DARBAI

- 3.1. Jaruzalės Šv.Kryžiaus atradimo bažnyčios sieninės tapybos tyrimų ataskaita. J.A.Pilipavičius 1983m. Vilnius. (KPD archyvas)
3.2. Dominikonų vienuolyno (G327K), Kalvarijų g.329, Vilniuje istoriniai tyrimai. A. Vojevodskaitė. 1990 m. Vilnius (KPD archyvas)
3.3. Vilniaus Kalvarijų šv.Kryžiaus atradimo bažnyčios(G327K) polichrominiai fasadų tyrimai ir spalvinio sprendimo projektas. 2003m. Aut. I.Bėčienė.
3.4. Vilniaus Šv.Kryžiaus atradimo bažnyčios sieninės tapybos ikonografija. Rimantė Maldytė. Dailės akademijos darbai 25. Paveikslas ir knyga. Vilniaus Dailės akademijos leidykla. 2002.

PAVELDOSAUGOS

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos
Miesto plėtros departamento
Kultūros ir paveldo skyriaus
vadybinio specialistė

Reg. Nr. 12-239

Julita Noreikienė

2012.04.04

Kultūros paveldo departamento prie
Kultūros ministerijos Vilniaus teritorinio
paveldo vadybinio specialistė
Lilija Navickaitė

2012.05.15 d. Nr. 288

intensyvia, šilta plytine spalva. Presbiterijos sienos, suporinti centrinės navos piliastrai, po vargonų choru esanti trijų arkų siena dekoruota konsekraciniais kryžiais. (F12,F15,F36). Vargonų choro sienose restauruota XIXa. pab.- XX a.pradžios sieninė tapyba (F11,F12).

Paskutiniojo perdažymo metu gana smarkiai nukentėjo bažnyčios sienų stratigrafija. Kaip matom archyvinėse 1972 m. fotonuotraukose bažnyčios erdvė tuo metu buvo intensyviai polichromiškai dekoruota. Nors dešinėsios navos fasadinėje sienoje aplink arkinį langą, lango angokraščiuose, abiejų navų piliorių, arkų šoninių angokraščių paviršiuose, vargonų tribūnos parapeto ir bobinčiaus paviršiuose stratigrafiją sudaro vos du sluoksniai, tačiau, atlikus tyrimus natūroje, iš bažnyčios paviršių atodangose rastų dekoru likučių, galima išskirti tris - keturis (be dabartinio) bažnyčios interjero dekoravimo etapus:

- pirminį, vėlyvojo baroko laikotarpio –XVIII a. II pusės etapą,
- XIX a. I pusės – klasicizmo etapą,
- XIX a. pab.- istorizmo etapą,
- XX a. pradžios, kuris išbuvo iki 1989 m.

Atidengtos sieninės tapybos būklė patenkinama, padengta vėlesnių uždažymų sluoksniais, dulkėmis, nešvarumais. Kai kur tapybos sluoksniai aptrupėję, atšokę nuo tinko. Tapybos pagrindas - tinkas vietomis padengtas krakeliūrų tinku, matomi nežymūs ištrupėjimai. Priebažnyčio fasadinėje sienoje –juodos spalvos, biokorozijos židinių dėmelės.

Parengtame (KPC) kultūros vertybės pagrindiniame dosje nustatyti vertingi elementai ir dalys:

Tūriai, architektūrinė išraiška, , visos konstrukcijos, dangos, dekoru elementai

Taip pat vertybės statusą turintys dailės elementai, priklausiniai (pavadinimas, MC Nr.):

1. 3 kryžiai, DR 41
2. Altoriai, DR 44
3. Priesieninė sakykla, DR 45
4. Krikštykla, DR 46
5. Vargonai, IV 1053
6. Figūrinė sienų tapyba, DR 38
7. Ornamentinė sienų tapyba ,DR 39
8. Skulptūrinis dekoras, DR 40

6. DOKUMENTAI, KURIAIS REMIANTIS RENGIAMAS TECHNINIS PROJEKTAS

6.1. ĮSTATYMAI:

LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas

LR statybos įstatymas

6.2. PAVELDO TVARKYBOS REGLAMENTAI:

- PTR 3.06.01:2007 Kultūros paveldo tvarkybos darbų projektų rengimo taisyklės;
- PTR 2.06.02:2006 Interjerų dekoratyvinės dangos, dekoratyvinis tinkas, tinkuoti, dažyti paviršiai. Bendrieji reikalavimai;
- PTR 2.10.01:2006 Stiklo gaminiai. Bendrieji reikalavimai;
- PTR 2.07.01:2006 Sienų tapyba. Bendrieji reikalavimai;
- PTR 2.06.04:2006 Interjerų dekoratyvinių dangų, dekoratyvinio tinko, tinkuotų, dažytų paviršių tvarkyba;
- PTR 4.01.20:2007 Monumentaliosios sieninės tapybos tvarkomųjų paveldosaugos darbų medžiagų, mechanizmų ir darbo sąnaudų normatyvai;
- PTR 3.03.01:2005 Nekilnojamųjų kultūros paveldo statinio tvarkomųjų statybos darbų projekto ir tvarkomųjų paveldosaugos darbų projekto paveldosaugos eksperizės (specialiosios) atlikimo taisyklės;

6.3. STATYBOS TECHINIAI REGLAMENTAI:

- STR1.01.01:2005 Kultūros paveldo statinio tvarkomųjų statybos darbų reglamentai
- STR1.01.06:2002 Ypatingi statiniai
- STR1.01.08:2002 Statinio statybos rūšys

7. TVARKOMŲJŲ PAVELDOSAUGOS DARBŲ PROJEKTO SPRENDINIAI

Tvarkomųjų paveldosaugos darbų projekto dalis parengta pagal:

- 2009 polichrominių tyrimų (Aut. I.Bėčienė) duomenis ,
- interjero sienų tapybos tyrimų, projektavimo, konservavimo, restauravimo darbų programą- užduotį (Aut A.Vaitulevičienė).

Programa – užduotis paruošta atsižvelgiant į technologų rekomendacijas, parengtas remiantis cheminių ir biologinių tyrimų išvadomis, polichrominių tyrimų dokumentacija bei istorine ikonografinė medžiaga. Užduotyje nustatomas sienų tapybos tvarkybos ir atidengimo darbų eiliškumas.

Į tvarkomųjų paveldosaugos darbų bylą įsegti konservavimo restauravimo darbų technologiniai pasiūlymai (Iš bylos „Išlikusios sienų tapybos cheminiai, biologiniai tyrimai ir konservavimo restauravimo darbų technologiniai pasiūlymai“ (2011m. Darbo vad. V.Olšauskaitė.), kuriais privalu vadovautis atliekant sienų tapybinio dekoro tvarkybos darbus.

Numatoma:

- tapybinio dekoro atidengimas
- silpnų tapybos sluoksnių sutvirtinimas
- tapybos sluoksnių antiseptikavimas
- tapybos sluoksnių valymas
- pagrindo po tapyba- tinko- tvarkymas
- tapybinių sluoksnių nudruskinimas
- galutinis tapybinių sluoksnių valymas
- tapybinio sluoksnio retušas
- galutinis tapybinių sluoksnių sutvirtinimas

Sienų tapybos tvarkomieji darbai bus vykdomi sekančia tvarka:

1. Restauruojami kairiosios bažnyčios navos sienų, skliautų paviršiai,
2. Restauruojami presbiterijos sienų paviršiai,
3. Restauruojami dešinėsios navos sienos, skliautai,
4. Restauruojami centrinės navos šoninių sienų ir vainikuojančių karnizų paviršiai,
5. Restauruojami priebažnyčio (bobinčiaus) sienų, kolonų ir skliautų paviršiai,
6. Restauruojami šv.Hiacinto koplyčios sienų, skliautų paviršiai,
7. Restauruojami šv.Juozapo koplyčios sienų, skliautų paviršiai

Restauruojant, prioritetine turi būti laikoma pirminė XVIII a. II pusėje atlikta, vėlyvojo baroko etapo tapyba. Jos rasta presbiterijos sienose, koplyčių sienose ir skliautuose, kairiosios ir dešinėsios navų fasadinių sienų, skliautų paviršiuose, piebažnyčio dešiniojoje sienoje. Kiek prasčiau išlikusi centrinės navos piliastrų paviršiuose. Dešinėsios navos sienų paviršiai paskutinio remonto metu buvo šveičiami, tapybinio dekoro išlikimo procentas čia nėra didelis.

Tapybinio sienų dekoro tvarkybos darbus gali atlikti tik KPD atestuoti, aukščiausios kvalifikacijos specialistai. Vykdam restauravimo darbus svarbu tartis su chemikais technologais bei Restauravimo taryba.

Vykdam sienų tapybos restauravimo – konservavimo darbus, vertingosios objekto savybės nenukentės. Bažnyčios interjeras bus praturtintas atidengta ir konservuota išliekamąją meninę vertę turinčia vėlyvojo baroko sienų tapyba. Vėlesnių etapų sienų tapyba taip pat bus išsaugota ir eksponuojama atskirais zondžais.

7. STATYBOS DARBŲ ORGANIZAVIMAS

Darbai bus vykdomi bažnyčios viduje, todėl papildomas aptvėrimas teritorijoje nenumatomas. Įvažiavimas ir įėjimas į teritoriją – esamas. Kaip būtinės patalpos, suderinus su klebonu, panaudojama pagalbinė bažnyčios patalpa. Šioje patalpoje sandėliuojamos medžiagos, įrankiai. Visa elektros įranga turi būti įžeminta. Darbuotojams pravedamas darbų saugos instruktažas. Visi darbuotojai privalo naudoti individualias apsaugos priemones, dirbant aukštyje prisisegti saugos diržais.

Baigus tvarkybos darbus bažnyčia ir kt.pagalbinės patalpos paliekama švari, be pašalinių daiktų.

Parengė: PV Idalija Bėčienė

Atest. Nr.: 1887, A1587

Vilnius, 2012

Tvirtinu:

Kultūros paveldo departamentas

Restauravimo taryba

Pirmininkė: Gludinskė D. Krūminienė

Nariai:

Antanas J. V. Jacebskis
N. Tumėnaitė
E. Karpalavičiūtė
 Vilnius, 2010-10-11

Švento Kryžiaus atradimo bažnyčia,
 G327 K1, Kalvarijų g. 329, Vilnius
 Interjero sienų tapybos tyrimų,
 projektavimo, konservavimo,
 restauravimo darbų programa –
 užduotis

Vilniaus išvadavimui iš Rusijos okupacijos (1655 – 1661) atminti vyskupas Jurgis Bialozoras iš Verkių dvaro 1662 m. paskyrė 7 valakus žemės bažnyčiai ir Kryžiaus kelio stotims.

1669 m. pastatyta pirmoji bažnyčia ir vienuolynas ir įkurdinti dominikonai.

1701 m. įkurta Verkių parapija ir bažnyčia tampa parapijine.

1755 -1772 m. dvarininkų Mykolo ir Kristaus Petrauskų lėšomis pastatyta dabartinė mūrinė bažnyčia ir vienuolynas, pašventinta 1772 m. Šv. Kryžiaus atradimo vardu. XVIII a. įrengtos 35 Kryžiaus kelio (kalvarijų) stotys.

Naujos bažnyčios interjeras dekoruojamas siužetine bei ornamentine tapyba. Dekoravimo darbai tęsiasi iki 1783 m.

1812 m. prancūzų kariuomenė nusiaubė visą Kalvarijų ansamblį; sudegė vienuolynas su biblioteka, nukentėjo bažnyčia ir koplyčios. Vienuolyno viršininko Motiejaus Margaševskio iniciatyva 1817 m. bažnyčia buvo suremontuota, restauruotos kalvarijos.

1850 m. caro valdžios vienuolynas uždarytas.

1893 m. bažnyčia ir koplyčios atnaujintos.

1906 m. restauruotas bažnyčios vidus.

1969 m. ir 1983 m. restauruoti fasadai.

1988 – 89 m. restauruota bažnyčios skliautų ir rytinės sienos (vargonų chore) tapyba.

Naudota literatūra:

1. Lietuvos TSR istorijos ir kultūros paminklų sąvadas. T.1. Vilnius, 1988.
2. Lietuvos architektūros istorija. T. II. Vilnius, 1994.
3. Kazys Misius, Romualdas Šinkūnas. Lietuvos Katalikų bažnyčios. Vilnius, 1993.
4. A. Juškevičius, J. Maceika. Vilnius ir jo apylinkės. Vilnius, 1991.

Sienų tapybos esama būklė

2008 – 2009 m. buvo atliktos bažnyčios interjero sienų (ikikarnizinės dalies) polichromijos paieškos ir tyrimai tikslu išsiaiškinti galimą įvairių laikotarpių polichrominį dekorą, nustatyti meninę jo vertę, išlikimo procentą bei eksponavimo galimybes.

Atlikti pilni polichromijos tyrimai – 330 zondažų natūroje, jų fotofiksacija, grafinė fiksacija bažnyčios plane ir išklotinėse, t.p. spalvinės dekor retrospekcijos M1:25. (žiūr. „Kalvarijų Švento Kryžiaus atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius. Polichrominiai interjero tyrimai ir spalvinio sprendimo projektas; PV arch. Idalija Bečienė. Vilnius, 2009).

Polichromijos tyrimus natūroje atliko archit. I. Bečienė ir V. Raila.

Tyrimų autoriai išskyrė 3 - 4 (be dabartinio 1989) bažnyčios interjero sienų dekoravimo etapus:

- pirminį, vėlyvojo baroko laikotarpio - XVIII a. vidurio etapą,
- XIX a. I pusės – klasicizmo etapą,
- XIX a. pab. – istorizmo etapą,
- XX a. pradž., kuris išbuvo iki 1989 m.

Tyrėjai nustatė, kad bažnyčios sienų stratigrafija svyruoja tarp 2 ir 9 sluoksnių.

Paskutiniojo perdažymo metu gana smarkiai nukentėjo bažnyčios sienų stratigrafija.

Reminatis polichromijos paieškų – tyrimų duomenimis pirminio tapybinio dekorų spėjamas išlikimo procentas apie 60 %. Rekomenduojama pilnai jį atidengti, konservuoti, restauruoti ir eksponuoti, kaip autentišką vėlyvojo baroko laikotarpio sienų tapybos „al secco“ technika atliktą iliuzorinę dekoratyvinę tapybą, organiškai įsiliejančią į bažnyčios architektūrą ir neabejotinai turinčią išliekamąją istorinę – meninę vertę.

Kitų laikotarpių tapybinio dekorų parinktus fragmentus konservuoti ir eksponuoti, kur nėra pirminio dekorų.

Esama tapybinio dekorų būklė yra nevienoda; yra nemažai druskėjančių paviršių, t.p. užkrėstų pelėsiomis, yra sunaikintų sluoksnių. Nežinoma, kokia pirminės polichromijos būklė paaiškės pašalinus viršutinius dažų sluoksnius.

Bažnyčios interjero sienų tapybos tyrimai, projektavimas konservavimas, restauravimas (tvarkymas)

1. Paruošiamieji darbai:

- 1.1. Reminatis polichromijos paieškų duomenų fiksacija bažnyčios sienų išklotinėse bei pirmine fotofiksacija, paruošti rekomenduojamo atidengti, konservuoti bei restauruoti ir eksponuoti pirminio sienų dekorų apimtis ir ir lokalizaciją (paieškų zondavimus apjungiant į didesnius atodangų plotus).
Taip pat išskirti ir pažymėti skirtingomis spalvomis vėlesnių etapų tapybinio dekorų fragmentus, numatomus sutvarkyti ir eksponuoti, kaip tam tikro istorinio laikmečio stiliaus bruožų ir estetinių pažiūrų, pavyzdžius bažnyčių interjero dekore.
- 1.2. Prieš pradėdant tapybinio dekorų tvarkymo darbus, nufotografuoti esamą dekorą po polichromijos paieškų zondavimo darbų. (išsami fotofiksacija padaryta. Žiūr. I. Bėčienės tyrimų ataskaitoje).
- 1.3. Antra fotofiksacija - užbaigus tapybos atidengimo ir tapybos paviršiaus valymo darbus.
- 1.4. Trečia fotofiksacija – užbaigus konservavimo darbus.
- 1.5. Ketvirta fotofiksacija - užbaigus visus dekorų tvarkymo darbus.
- 1.6. Paimti dažų bei gruntų ir tinkų mėginius ir atlikti jų laboratorinius tyrimus, nustatyti stratigrafiją, pigmentus bei rišamąsias medžiagas.
- 1.7. Atlikti išsiskiriančių vandenyje tirpių druskų laboratorinius tyrimus.
- 1.8. Atlikti biologinius (pelėsių) laboratorinius tyrimus.
- 1.9. Sudaryti tapybinio dekorų defektų aprašymą – defektinį aktą. Visus aprašytus defektus sužymėti sienų išklotinėse.
- 1.10. Remiantis laboratorinių tyrimų išvadomis, technologų rekomendacijomis, natūros tyrimais, defektiniu aktu bei tapybinio dekorų atidengimo, konservavimo, restauravimo darbų programa – užduotimi, maksimaliai išsaugant ir atskleidžiant dekorų autentiškumą, atsižvelgiant į tapybos stiltistinius bruožus, medžiagų ir technologijų specifines savybes, defektų ir netekčių priežastis, pobūdį ir apimtis, paruošti bažnyčios interjero sienų tapybinio dekorų atidengimo, konservavimo, restauravimo (tvarkymo) darbų metodiką, kurioje turi būti nustatytas tikslus tvarkymo darbų technologinių procesų eiliškumas, sudaryta darbams reikalingų medžiagų specifikacija ir paskaičiuoti jų kiekiai.
- 1.11. Tvarkymo darbų metodiką pateikti KPD restauravimo tarybai svarstyti ir tvirtinti.
- 1.12. Baigus dekorų tvarkymo darbus, paruošti darbų ataskaitą – pasą.

2. Bažnyčios interjero sienų tapybos tvarkymas

Tapybos atidengimo darbai:

- 2.1. Sienų tapybos atidengimo, konservavimo, restauravimo darbus gali atlikti arba darbams vadovauti tik aukščiausios kvalifikacijos kategorijos sienų tapybos restauratoriai.
- 2.2. Remiantis polichromijos paieškų duomenimis, natūroje sužymėti aprobuotus tvarkomų sienų paviršių plotus.
- 2.3. Sužymėtuose plotuose mechaniniu sausu būdu pašalinti, perdažymų, pertrynimų bei galimų pertinkavimų sluoksnius, dengiančius autentišką arba norimą eksponuoti vėlyvesnio etapo sienė tapybą.
Esant tvirtam vėlesnių perdažymų sluoksnių sukibimui, naudoti technologų rekomenduojamas minkštinamąsias priemones.
Pastaba: Jei atidengimo metu būtų išsiaiškintas iki tol nežinomas polichrominio dekorų etapas ar jo fragmentai. Jis fiksuojamas, fotografuojamas ir aprašomas bei kviečiama KPD RT įvertinimui.
- 2.4. Atlikti pirminį tapybos sluoksnio sutvirtinimą.
- 2.5. Pagal technologų pateiktas rekomendacijas nuo tvarkomos sienų tapybos paviršiaus pašalinti nešvarumų nuosėdas ir kalkių apnašas.
- 2.6. Sutvirtinti atšokusio tinko sluoksnį su pagrindu.
- 2.7. Pašalinti vėlesnius nekokybiškus tinko išdaužų užtaisymus.
- 2.8. Išvalyti plyšius tinko sluoksnyje ir juos užtaisyti.
- 2.9. Nudraskinti uždruskėjusias vietas.
- 2.10. Sutvirtinti druskų pažeistą tinką.
- 2.11. Išnaikinti pelėsius.
- 2.12. Antiseptikuoti visą tvarkomos tapybos plotą.
- 2.13. Injekcijomis ar nerūdyjančio metalo ar plastmasinėmis kabėmis sutvirtinti nuo pagrindo atsisluoksniavusį tinką.
- 2.14. Apkraštuoti tvarkomos tapybos ribas.
- 2.15. Išvalyti plyšius tinko sluoksnyje.
- 2.16. Pašalinti destruktavusio (byrančio) tinko fragmentus.
- 2.17. Autoriniam tinkui analogiška mase atstatyti tinko netektis, išdaužas, pašalinto destruktavusio tinko sluoksnio vietas.
- 2.18. Glaistant išlyginti atstatyto tinko nelygumus ir suvesti paviršius su autentišku tinku.
- 2.19. Išvalyti tapybos paviršių. Paruošti jį restauravimui.
- 2.20. Antrą kartą antiseptikuoti tapybos paviršių.
- 2.21. Atlikti pagrindinį tapybos sluoksnio sutvirtinimą.
- 2.22. Retušuoti autentiškos tapybos smulkias netektis.
- 2.23. Programoje numatytam ornamentinės tapybos fragmentų atstatymui, paruošti spalvinio sprendimo projektą ir pateikti jį KPD RT tvirtinti.
- 2.24. Pagal patvirtintą spalv. sprendimo projektą, atstatyti tapybos netektis.
- 2.25. Tapybos paviršių padengti apsauginiu sluoksniu.
- 2.26. Vesti darbų žurnalą.
- 2.27. Tapybos tvarkymo darbų proceso metu palaikyti ryšį su technologais ir KPD RT. Kilusius neaiškumus ar metodikos papildymus bei atskirų procesų pakeitimus derinti su technologais bei KPD RT. Visi pakeitimai turi būti protokoluojami.
- 2.28. Baigus sienų tapybos tvarkymo darbus, paruošti darbų ataskaitą – pasą.
Vieną paso egz. pateikti KPD archyvu.

Menotyrininkė
KPD atest. Nr. 0050

 A. Vaitulevičienė

**KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTAS
PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS**

**RESTAURAVIMO TARYBOS
PROTOKOLAS**

2010 m. 11 12 d. Nr. 70
Vilnius

Posėdžio pradžia 14 val.
Posėdžio pirmininkas D. Krūminienė
Posėdžio sekretorius dr N. Tumėnienė
Dalyvauja ekspertai: dr. N. Tumėnienė, A. J. Pilipavičius, E. Telksnienė, A. Šiaulys ir
bažnyčios klebonas V. Česnuliavičius.

Darbotvarkė:
Dėl šv. Kryžiaus atradimo bažnyčios polichrominių tyrimų.
Svarstyta:
architektė I. Bečienė supažindino ekspertus su polichrominių tyrimų (iki karnizinės dalies) ataskaita. Buvo apžiūrėti bažnyčioje atidengti zondai su ankstesnių bažnyčios sienų ir koplyčių skliautų dekoravimo etapų polichromija. Kiekvienas bažnyčios dekoravimo etapas (viso jų 3- 5) įnešė tik jam būdingų ir charakteringų bruožų. Buvo aptartos surasto dekoru eksponavimo galimybės. Viso atlikta 330 zondų natūroje, jų fotofiksacija, jų retrospekcijos.

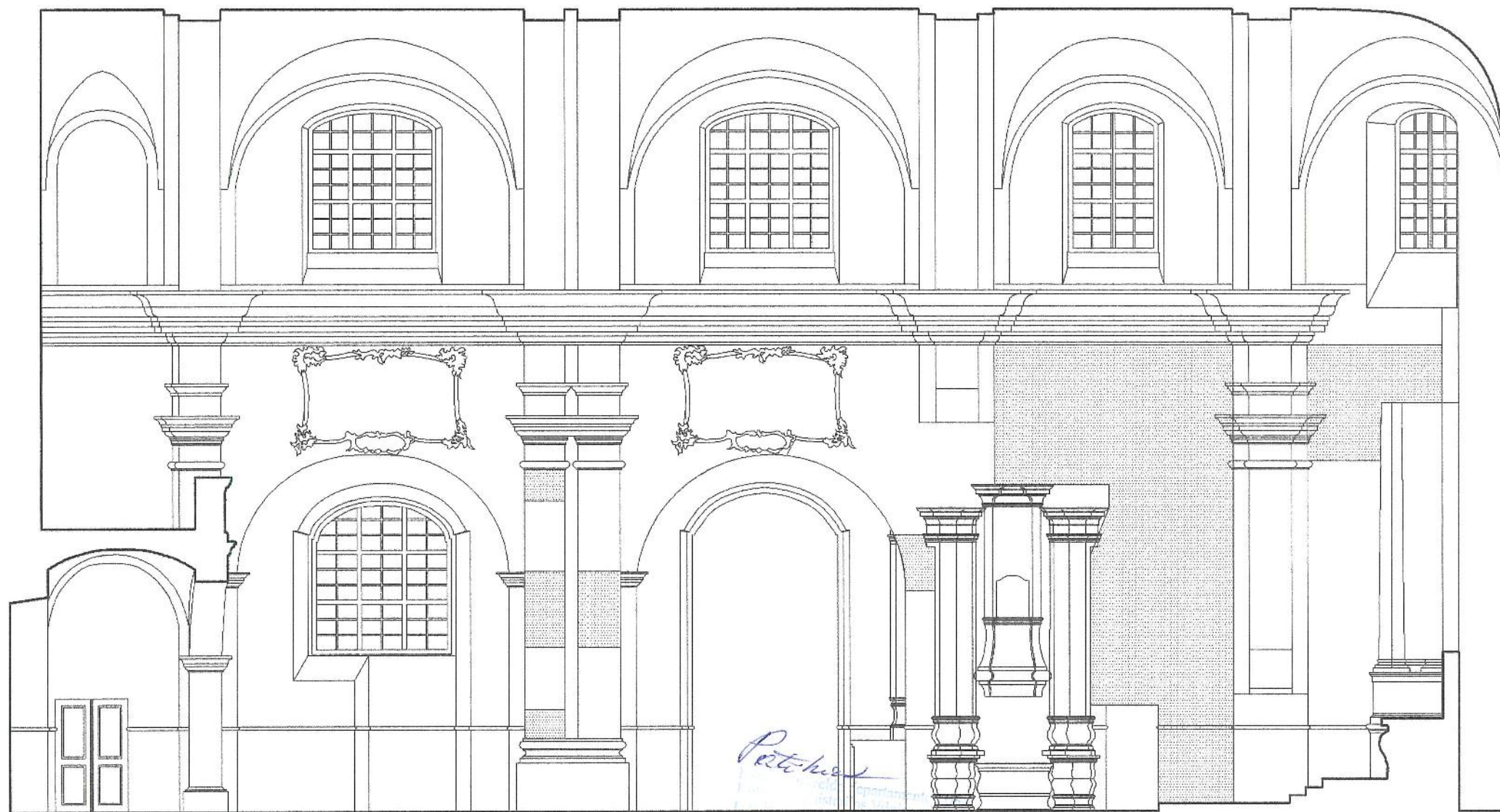
Nutarta:
Parengti Šv. Kryžiaus atradimo bažnyčios, Kalvarijų g. 329, Vilnius interjero sienų tapybos tyrimų, projektavimo, konservavimo, restauravimo darbų programą- užduoti ir pateikti ją Restauravimo tarybai derinimui.

Restauravimo tarybos pirmininkas

 Dalia Krūminienė

Restauravimo tarybos sekretorė

 dr. N. Tumėnienė

Bažnyčios centrinės navos pietinė siena m1:100

Sutartiniai ženklai:

 - atidengiamą sieninę tapybą

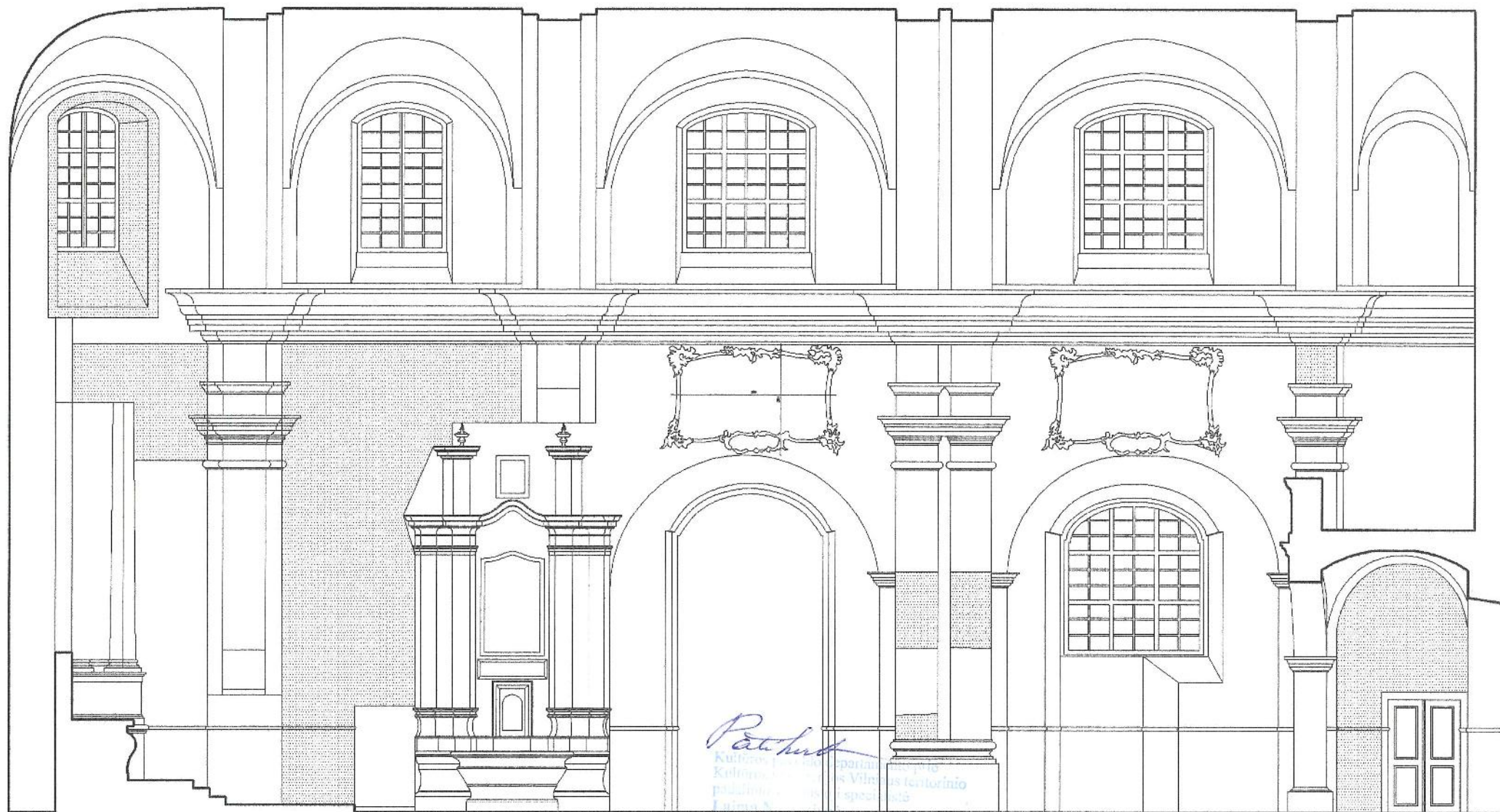
Vilniaus miesto savivaldybės administracijos
Miesto plėtros departamento
Kultūros ir paveldo skyriaus
vyriausiojo specialistė

Jolita Noreikienė

2012.04.04

Reg. Nr. 12-239

atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius		
1887	PV	I.Bėčienė			Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies sienų tapybos tvarkybos darbų projektas		Laida
1887	Arch.	I.Bėčienė					0
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv.Kryžiaus Atradimo				Bažnyčios centrinės navos pietinė siena m1:100 Atidengiamos sieninės tapybos plotai.	Lapas	Lapų
TPD	parapija					1	4

Bažnyčios centrinės navos šiaurinė siena m1:100

Sutartiniai ženklai:

-atidengiama sieninė tapyba

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos
Miesto plėtros departamento
Kultūros ir paveldo skyriaus
vyrinioji specialistė

Jolita Noreikienė

12.04.04

Bp. Nr. 12-239

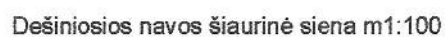
atestato nr.	Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius			
1887	PV	I. Bečienė	<i>[Signature]</i>	Laida
1887	Arch.	I. Bečienė	<i>[Signature]</i>	0
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv. Kryžiaus Atradimo			
TPD	parapija			
Bažnyčios centrinės navos šiaurinė siena m1:100				Lapas
Atidengiamos sieninės tapybos plotai.				Lapų
				2
				4

Vilniaus miesto savivaldybės administracijos
Miesto plėtros departamento
Kultūros ir paveldo skyriaus
... specialistė Rep. Nr. 12

aus Rep. Nr. 12-239

Jolita Noreikienė
2012-04-01

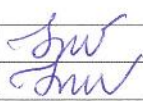

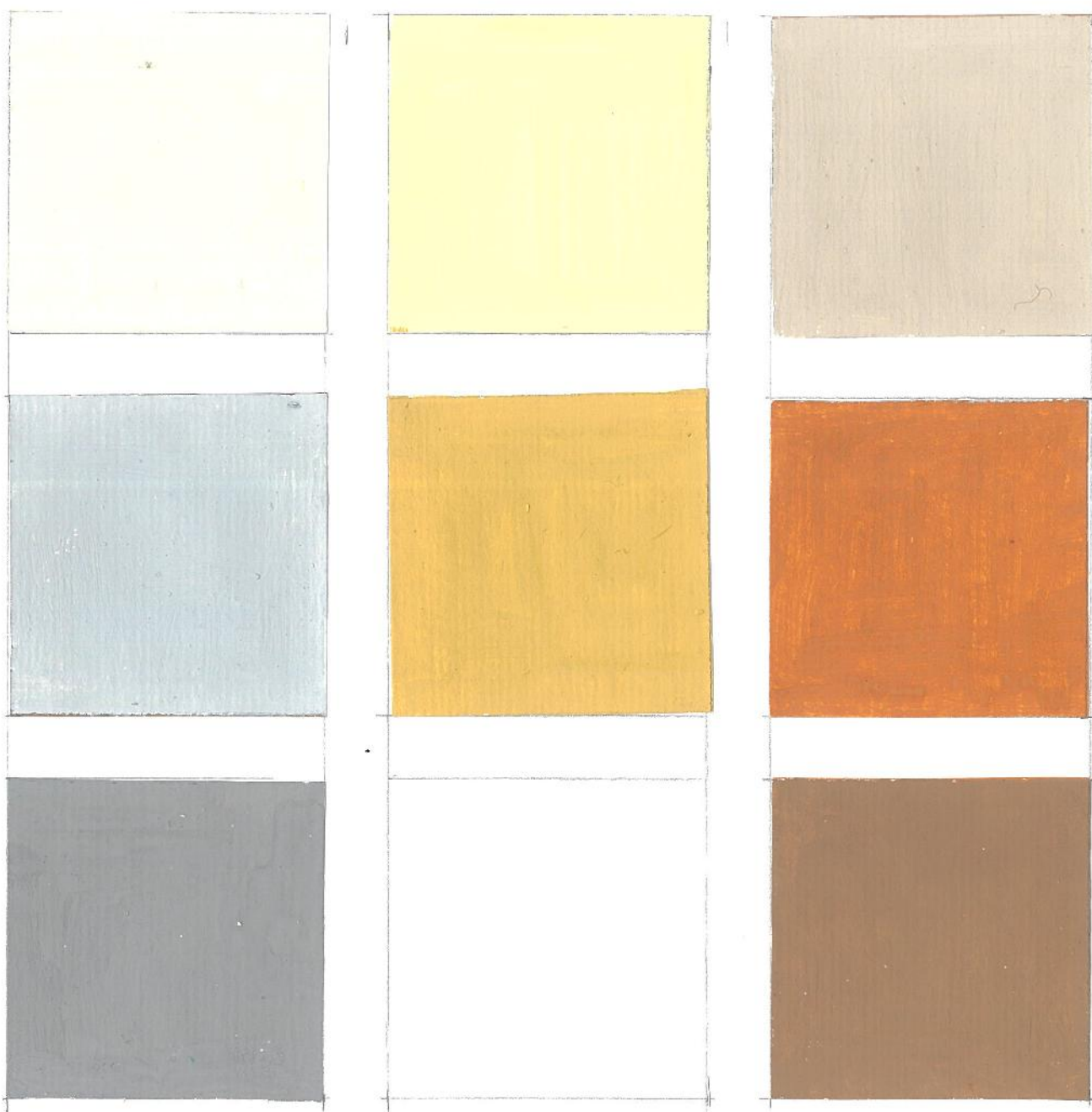
-atidengiama sieninė tapyba

atestato nr.	Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius						
1887	PV	I.Bėčienė			Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies sienų tapybos tvarkybos darbų projektas	Laida	
1887	Arch.	I.Bėčienė				0	
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv.Kryžiaus Atradimo				Bažnyčios šoninių navų pietinė ir šiaurinė sienos	Lapas	Lapų
TPD	parapija				M1:100. Atidengiamos sieninės tapybos plotai.	4	4

Pirminio, XVIII a.II pusės laikotarpio pagrindinės spalvos

atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius			
1887	PV	I.Bėčienė			Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies sienų tapybos tvarkybos darbų projektas		Laida	
1887	Arch.	I.Bėčienė					0	
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv.Kryžiaus Atradimo				Spalvų etalonai		Lapas	Lapų
TPD	parapija						1	7

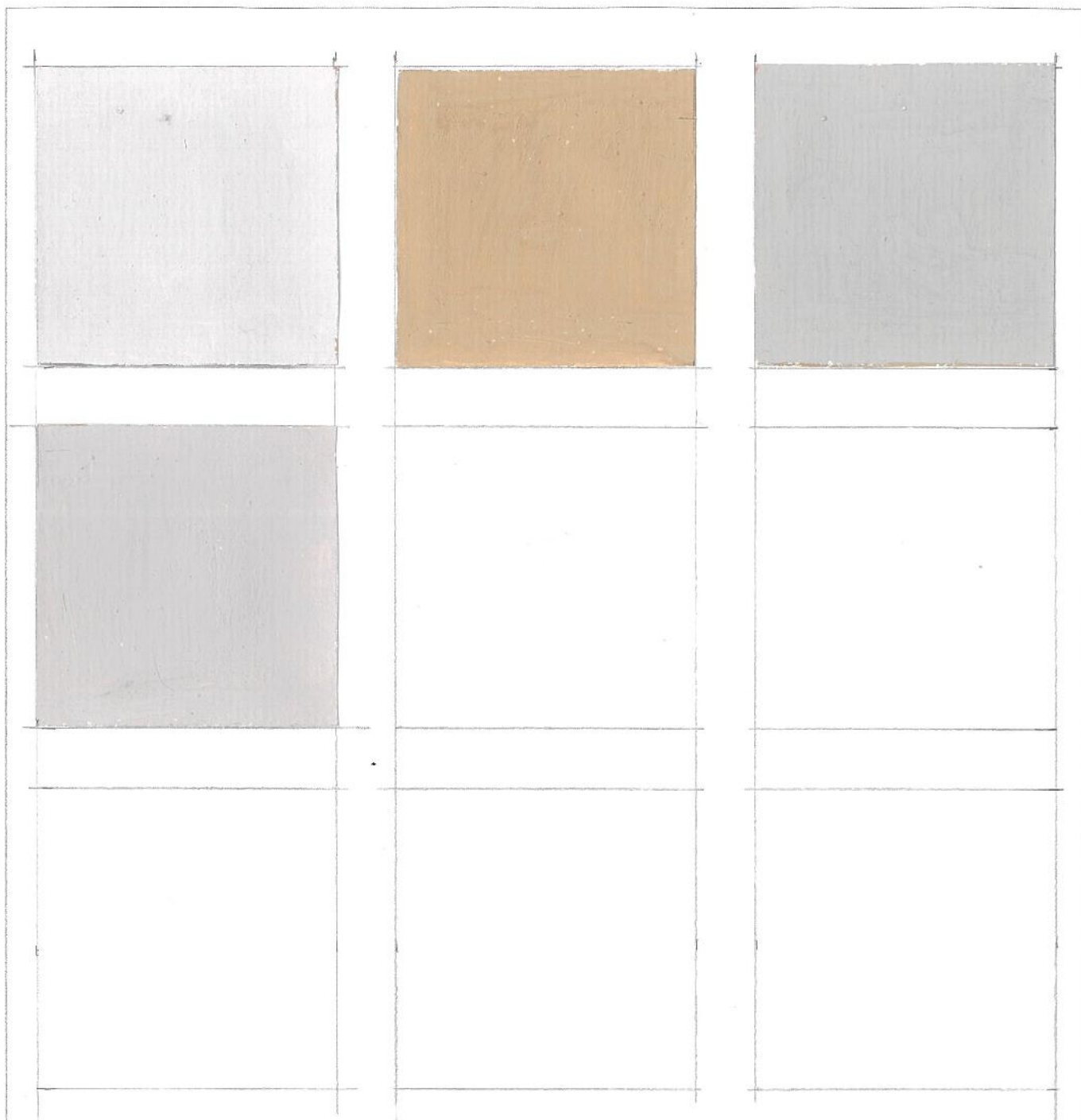
Pirminio, XVIII a.II pusės laikotarpio pagrindinės spalvos

atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius				
1887	PV	I.Bėčienė			Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies				Laida
1887	Arch.	I.Bėčienė			sienų tapybos tvarkybos darbų projektas				0
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv.Kryžiaus Atradimo				Spalvų etalonai				Lapas
TPD	parapija								Lapų
					2				7

XIX a-XX a laikotarpių pagrindinės spalvos

atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius				
1887	PV	I.Bėčienė			Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies sienų tapybos tvarkybos darbų projektas			Laida	
1887	Arch.	I.Bėčienė						0	
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv.Kryžiaus Atradimo				Spalvų etalonai			Lapas	Lapų
TPD	parapija							3	7

XIX a-XX a laikotarpių pagrindinės spalvos

atestato nr.				Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius		
1887	PV	I.Bėčienė	<i>Imw</i>	Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies sienų tapybos tvarkybos darbų projektas		Laida
1887	Arch.	I.Bėčienė	<i>Imw</i>			0
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv.Kryžiaus Atradimo parapija			Spalvų etalonai		Lapas
TPD						Lapų
						4 7

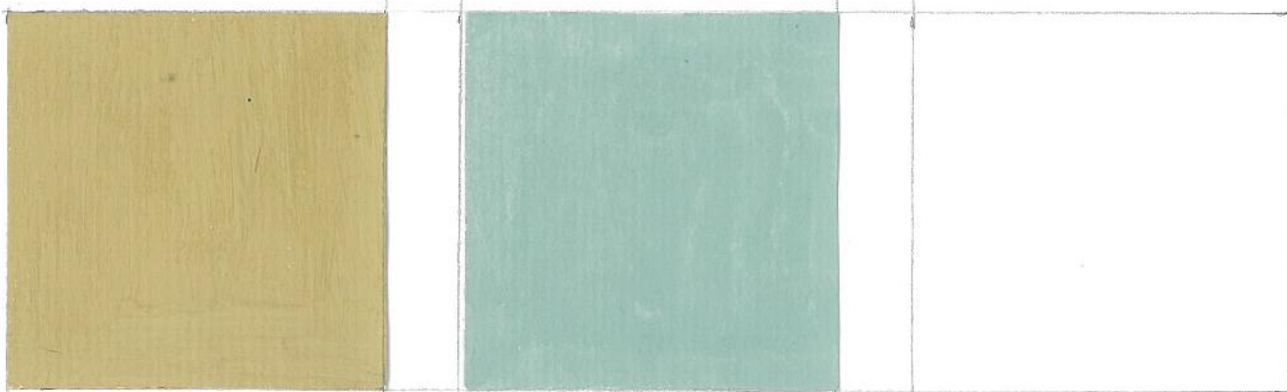

KOPLYČIO SKINUTO XIX a / 20 a. - XX a. m.

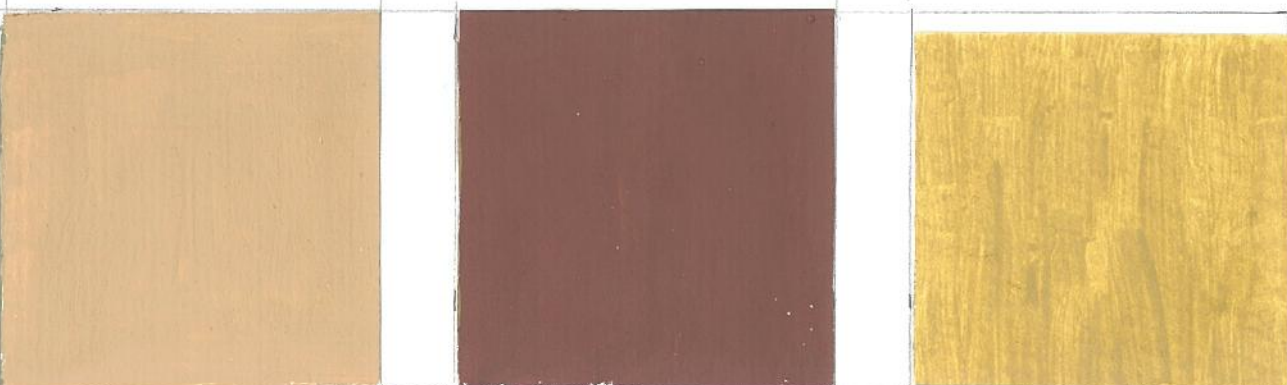
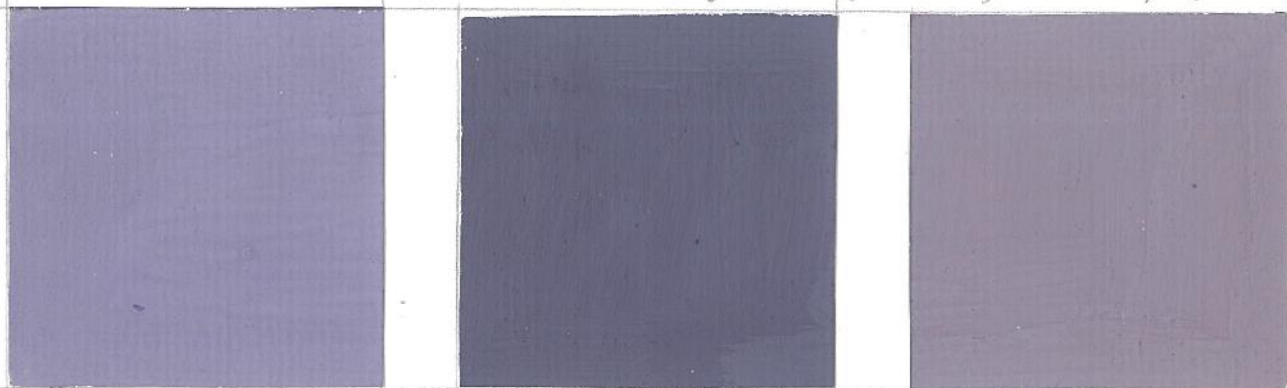
XIX a-XX a laikotarpių pagrindinės spalvos

atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius				
1887	PV	I.Bėčienė			Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies sienų tapybos tvarkybos darbų projektas			Laida	
1887	Arch.	I.Bėčienė						0	
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv.Kryžiaus Atradimo parapija				Spalvų etalonai			Lapas	Lapų
TPD								6	7

Koplyčios stilius XIX a. pab. - XX a. pr.

¹¹ R. namo lauko angulmardėly ¹² ir koplyčios angulmardėly XIX a. pab. - XX a. pr.

XIX a-XX a laikotarpių pagrindinės spalvos

atestato nr.					Kalvarijų Švento Kryžiaus Atradimo bažnyčia (G327K1) Kalvarijų g. 329, Vilnius				
1887	PV	I.Bėčienė			Kalvarijų bažnyčios interjero ikikupolinės dalies sienų tapybos tvarkybos darbų projektas			Laida	
1887	Arch.	I.Bėčienė						0	
Etapas	Uzsakovai: Vilniaus Šv.Kryžiaus Atradimo parapija				Spalvų etalonai			Lapas	Lapų
TPD								7	7

SIENŲ TAPYBOS DEKORO KONSERVAVIMO RESTAURAVIMO DARBŲ TECHNOLOGINĖS REKOMENDACIJOS

(IŠ KPC Informacijos skyriaus detaliųjų tyrimų poskyrio atliktų Vilniaus Šv. Kryžiaus atradimo bažnyčios (unik. k. 1038) tyrimų bylos“ Išlikusios sienų tapybos cheminiai, biologiniai tyrimai ir konservavimo restauravimo darbų technologiniai pasiūlymai“ tyrimų vadovė V. Olšauskaitė)

Sienų tapybos dekoru konservavimo- restauravimo darbų technologinė schema.

Sienų tapybos dekoru atidengimą, konservavimą, restauravimą reikėtų vykdyti prisilaikant šios technologinės darbų schemas:

1. Tapybos dekoru atidengimas

Vėlesnius užtrynimus, užtinkavimus, ypač vėlesnius dažų sluoksnius šalinti pasluksniui sausu būdu skalpeliais, gremžtukais, sekant, kad kartu su pašalinamais sluoksniais nenusiimtų ir autentiškos tapybos sluoksniai. Jei tapyba yra pakankamai tvirta, sukietėjusius, gferos sankabos viršutinius dažų sluoksnius, norint juos lengviau pašalinti, galima truputį suminkštinti panaudojant etilo spirito ir vandens mišiniu (1:1) sudrėkintus vatos tamponėlius. Reikia vengti didelio tapybos sudrėkinimo šiuo mišiniu.

Atliekant tokį uždažymų sluoksnių šalinimą kartu pasišalins ir dalis vandenyje tirpių druskų.

2. Tapybinio dekoru antiseptikavimas

Tyrimais nustatyta, jog tapybinis paviršius nėra gausiai užterštas pelsiniais mikrogrybais, tačiau antiseptikavimo operacija būtina. Atidengtą tapybinį dekorą ir tinko paviršių galima paveikti 5% natrio benzoato (NaCOOH , C_6) distiliuoto vandens tirpalu – juo nupurškiant paviršius. Ant tapybos paviršiaus pastebėjus tamsias pelėsių dėmes, antiseptikavimą atlikti kontaktiniu būdu – rekomenduojamu antiseptiko tirpalu suvilgytais tamponėliais ar minkštais teptukais. Natrio benzoato galima įsigyti cheminiais reagentais prekiaujančiose įmonėse. Antiseptikavimui galima panaudoti ir pramoninės gamybos preparatus, kaip BORAMON C30 (be žalio pigmento). Naudoti šio preparato du kartus papildomai distiliuotu vandeniu praskiestą tirpalą.

3. Silpnos tapybos paklijavimas

Jei atidengus tapybą paaiškėtų, kad yra ir silpnai besilaikančių dažų sluoksnelių, tapybos sluoksnis purus, minkštas, „tepa“, norint išvengti tolimesnių operacijų metu tapybos netekčių, tapybos dažų sluoksnelius reikėtų sutvirtinti.

Tvirtinimą galima atlikti nupurškiant tapybos paviršių 0,5%-1% akrilo dervos vandeniniu tirpalu. Tam galima panaudoti pramoninį restauravime naudojamą produktą Dispersion K9 praskiedžiant jį distiliuotu vandeniu iki reikiamos koncentracijos (parduodamas 50-51% koncentracijos). Visiems sienų tapybos valymo, konservavimo – restauravimo darbams būtų geriau naudoti vieną ir tą pačią rišamąją medžiagą.

„Tepančios“ tapybos profilaktiniam sutvirtinimui galima pabandyti panaudoti ir natūralią medžiagą – kalkių vandenį. Kalkinio vandens paruošimas: į kibirą (10 l) švaraus vandens įdėti apie 3kg 50% drėgnumo kalkių tešlos ir gerai išmaišyti, leisti nusistovėti iki skaidrumo 1 parą ir naudoti tvirtinimui tik skaidrų tirpalą. Tvirtinimą atlikti labia švelniai, prisotinant tapybos sluoksnį iki lengvo sutvirtėjimo, secant kad tamsių spalvų tapybos dekoru paviršiuje nesusidarytų balkšvos apnašos, ornamentai nepakeistų spalvos.

4. Tapybos sluoksnio valymas

Tik įsitikinus, kad tapybos sluoksnis yra pakankamai tvirtas, galima atlikti tapybos likučių valymą. Valyti sausu būdu skalpeliais. Esant įtarimui, kad gali būti pašalintas tapybinis sluoksnis, valymą atlikti tamponėliu, suvilgytu 0,5% akrilo dervos Dispersion K9 vandeniniu tirpalu. Tvirtą tapybą galima valyti ir specialiais trintukais. Valymo operacijoje reikėtų vengti vandeninių mišinių, kad neįsivestų į tinko masę papildomos drėgmės kiekis.

5. Pagrindo po tapybą – tinko – tvarkymas

Tapybos pagrindą patikrinti akustiniu būdu. Aptikus tuštumas, jas užpildyti mišiniu, susidedančiu iš kalkių tešlos (67% aktyvumo, 50% drėgnumo) ir 7% kazeino emulsijos. 1 litro 7% kazeino emulsijos pagaminimo receptūra:

70g rūgštinio kazeino granulių,

21g borakso ($\text{Na}_2\text{B}_2\text{O}_7 \cdot 10\text{H}_2\text{O}$),
1000ml distiliuoto vandens

Pirmiausiai maždaug 500ml karšto distiliuoto vandens ištirpinti boraksą, užpilti šiuo tirpalu atsvertą reikiamą kazeino kiekį, viską gerai išmaišyti. Supilti likusį vandenį ir maišyti automatinio maišytuvu tol, kol kazeino granulės visiškai išbrinks (apie 4-6val.) ir gausis kisieliaus tirštumo vienalytis kleisteris.

Kalkių tešla skiedžiama 7% kazeino emulsija iki grietinės tirštumo – ruošiamas patogus inekravimui mišinys. Jei minėtas tinko tuštumų užpildymo mišinys per skystas, galima pridėti smulkių frakcijų smėlio. Smėlis turi būti plautas, išdžiovintas ir frakcionuotas. Prieš inektruojant mišinį reikia labia gerai pašalinti dulkes, kitus nešvarumus prapučiant tuštumas. Inekravus mišinį į tuštumą, atšokusio tinko plotelis prispaudžiamas, kol inektruotas mišinys „pritrauks“ tinką. Reikėtų stengtis angeles mišinio inekravimui daryti ne per tapybos sluoksnį, o mažiau pavojingose vietose. Eksperimento būdu parenkamas tinkamiausias mišinys ir jo įvedimo būdas.

Trūkstamus tinko fragmentus, išdaužas, kitus smulkius tinko įtrūkimus užtaisyti, prieš tai juos įgilinus, išvalius ir sudrėkinus, restauraciniu skiediniu ruoštu iš:

1 tūrio dalies kalkių tešlos 67% aktyvumo, 50% drėgnumo,

2 tūrio dalys smėlio 0,5 -0,314 -0,14 mm frakcijų intervale (87% bendros užpildo masės)

Skiedinio sankabai pagerinti galima dalį smėlio (0,25 tūrio dalies) pakeisti marmuro miltais. Tokio mišinio tvirtumas dėl marmuro iltų aštrių briaunų bus didesnis nei kalkių- smėlio mišinio.

Lengvai byrantį autentinį tinko paviršių tose vietose, kur tapybos sluoksniai neišlikę, galima sutvirtinti kalkių vandeniu, teptuku įtapšnojant jį 3-5 kartus į tinką.

Tinko tvarkymo metu gali atsirasti paviršių nelygumai – aukščių skirtumai (gali būti vietų, kur kartu su dažų sluoksniais bus pašalintas ir tinko užtrynimasis), todėl siekiant išlyginti aukščių skirtumus

tinko paviršių būtina užglaistyti. Tai pat būtina glaistyti ir naujai uždėto restauracinio tinko paviršių

dėl vienodesnio retušo dažų įsigėrimo į jį. Paviršių išlyginimui panaudoti restauracinį glaistą iš švarios kreidos (ar smulkaus smėlio) sumaišytos su 10% kazeino klijų tirpalu. Į glaisto masę galima pridėti nedidelį kiekį linų aliejaus iki gavimo patogios darbui plastiškos mišinio konsistencijos. Uždėtas glaistas neturėtų iškilti aukščiau už autentišką tapybą, nes ant jo dar bus atliekamas tonavimas.

6. Tapybos sluoksnio nudruskinimas

Jei tapubinio deko paviršiuje gbus pastebėtos išsikristalinusios druskos, rekomenduojama išsikristalinusias druskų sankaupas nuo tapybinio sluoksnio ir tinko paviršiaus pašalinti sausu būdu minkštais teptukais. Autentinio tinko paviršiuje nustatytos druskos – dideli kiekiai nitritų/ nitratų, pašalinami tik sausu būdu ir distiliuotu vandeniu suvilgytų vatos kompresėlių pagalba. Distiliuoto vandens kompresėlius naudoti tik tose vietose, kur aktyviai kristaliniasi druskos tinko paviršiuje. Dedant kompresėlius būtina sekti, ar tapybos paviršiuje nevyksta pagreitinta druskų kristalizacija. Druskų pašalinimas distiliuoto vandens kompresais atliekamas iki tol, kol vandeninėje kompresinės medžiagos ištraukoje nebus jų randama.

7. Galutinis tapybos sluoksnių valymas

Atlikus tapybinio deko atidengimą, sutvirtinimą, sutvarkius tinką, nudruskinus ir antiseptikavus paviršius, nuo išlikusios tapybos dulkes, nršvarumus, dažų likučius pašalinti skalpeliais, tamponėliais ar kitomis priemonėmis, nepažeidžiant tapybos sluoksnio. Silpną tapybą valyti tamponėliais, suvilgytais jos sutvirtinimui panaudotu tirpalu, tik naudoti nedideles tirpalo koncentracijas. Tvirtos tapybos valymui galima panaudoti distiliuotą vandenį su 10% etilo spirito priedu. Tvirtą tapybos paviršių galima valyti gumiarabiko trintukais. Valymo priemonę pasirenka restauratorius atsižvelgdamas į esamą tapybos būklę.

8. Tapybos sluoksnio retušas

Retušui naudojamos medžiagos turi būti lengvai pašalinamos. Trūkstamus piešinio fragmentus atstatyti akvarelės dažais. Galima retušui panaudoti ir natūralius atsparius šarmams sausus pigmentus, maišant juos su 0,5 - 2% akrilo dervos Disprison K9 vandeniniu tirpalu.

Rekomenduojama atlikti eksperimentinius bandymus darbinei retušui naudojamu tirpalo koncentracijai nustatyti.

9. Galutinis tapybos sluoksnio sutvirtinimas

Ši operacija labia svarbi, kai retušui panaudojami akvarelės dažai. Galutinį tapybos sluoksnio sutvirtinimą atlikti atsargiai, nes panaudojus perdidelės koncentracijos tvirtinimo medžiagą, gali atsirasti sienų tapybos blizgėjimas, t.p. tapybos pertvirtinimas. Galutiniam tapybos sluoksnio sutvirtinimui naudoti tą rišamąją medžiagą, kuri buvo panaudota tapybos tvarkymo pradinėse operacijose. Klajingų medžiagų nereikėtų maišyti. Galutinį tvirtinimą atlikti lengvai nupurškiant 1 - 2% akrilo dervos Dispersion K9 tirpalu. Tirpalas turi vienodai dengti visą tapybos plotą be praleidimų ir nutekėjimų.

Vyr. paminklotvarkininkė

Vilma Olšauskaitė

V. OLŠAUSKAITĖ

VILNIAUS (KALVARIJŲ) ŠV.KRYŽIAUS ATRADIMO BAŽNYČIA (unikalus kodas 1038), Kalvarijų g. 327, Vilnius

**BAŽNYČIOS INTERJERO-SIENŲ TAPYBOS
TVARKYBOS DARBŲ PROJEKTAS
MEDŽIAGŲ, GAMINIŲ IR DARBŲ KIEKIŲ ŽINIARAŠTIS SŽ-1**

Eilės nr.	Pavadinimas ir techninės charakteristikos	Žymuo	Mato Vnt.	Kiekis	Papildomi duomenys
1	2	3	4	5	6
	Bažnyčios centrinė nava. Šoninės sienos				
1	Sintetinių dažų sluoksnio pašalinimas nuo c.navos šoninių sienų paviršiaus		m ²	52,1	
2	Tapybinio sluoksnio fragmentų atidengimas 8%		m ²	4,2	
3	Nuo tapyb.sluoksnio paviršiaus nuvalomas glaistas, klizinių dažų liekanos		m ²	4,2	
4	Atidengtas sienų paviršius nudruskinamas 2k.		m ²	52,1	
5	Atidengtas sienų paviršius dezinfekuojamas 2k.		m ²	52,1	
6	Tapybos sluoksnius tvirtinamas tirpalais		m ²	4,2	
7	Tapyb. dekorų fragmentų retušavimas		m ²	4,2	
8	Kompozicijos biblijinė tematika virš arkų nuvalomos nuo dulkių, apnašų		m ²	24,0	
9	Kompozicijų, biblijinė tematika paviršiaus dezinfekavimas		m ²	24,0	
10	Kompozicijų, biblijinė tematika paviršiaus nudruskinimas		m ²	24,0	
11	Šparavimas apie taisyklingos formos dekorą		m ²	3,6	
12	Šparavimas apie netaisyklingos formos dekorą		m ²	1,3	
13	C.navos šoninių sienų paviršiaus gruntavimas		m ²	49,0	
14	C.navos šoninių sienų paviršiaus dažymas kvėpuojančiais dažais 2k.		10m ²	5,0	
	Bažnyčios centrinė nava. Šoninės arkos				
15	Sintetinių dažų sluoksnio pašalinimas nuo c.navos šoninių arkų paviršiaus		m ²	32,0	
16	Tapybinio sluoksnio fragmentų atidengimas 40%		m ²	12,0	
17	Nuo tapyb.sluoksnio paviršiaus nuvalomas glaistas, klizinių dažų liekanos		dm ²	850	
18	C.navos šoninių arkų paviršiaus nudruskinimas 2k.		m ²	32,0	
19	C.navos šoninių arkų paviršiaus dezinfekavimas 2k.		m ²	32,0	
20	C.navos šoninių arkų paviršiaus tapybinio besilukštenančio sluoksnio tvirtinimas		m ²	6,0	
21	C.navos šoninių arkų tapyb. sluoksnio kontūrų ryškinimas		m ²	8,0	

sudarė architektė Idalija Bėčienė
(atestato Nr.1887)

Etapas	Užsakovas:	Sustambintas medžiagų, gaminių ir	Lapas	Lapų
TPD	Šv.Kryžiaus atradimo parapija	darbų kiekių žiniaraštis	1	17

VILNIAUS (KALVARIJŲ) ŠV.KRYŽIAUS ATRADIMO BAŽNYČIA (unikalus kodas 1038), Kalvarijų g. 327, Vilnius

**BAŽNYČIOS INTERJERO-SIENŲ TAPYBOS
TVARKYBOS DARBŲ PROJEKTAS
MEDŽIAGŲ, GAMINIŲ IR DARBŲ KIEKIŲ ŽINIARAŠTIS SŽ-1**

Eilės nr.	Pavadinimas ir techninės charakteristikos	Žymuo	Mato Vnt.	Kiekis	Papildomi duomenys
1	2	3	4	5	6
22	Tapybinio sluoksnio retušavimas „mažu tašku“		dm ²	1200	
23	Sunykusių tapybinio sluoksnio fragmentų atkūrimas		dm ²	400	
24	Tapybinio sluoksnio sunykusių plotų tonavimas		dm ²	400	
25	C. navos šoninių arkų paviršiaus antiseptikavimas		m ²	32,0	
26	Šparavimas apie netaisyklingos formos dekorą		m ²	2,7	
27	C.navos šoninių arkų paviršiaus gruntavimas		m ²	20,0	
28	C.navos šoninių arkų paviršiaus dažymas kvėpuojančiais dažais 2k.		10 m ²	2,0	
	Bažnyčios C.navos šoninių arkų piliastrai				
29	Sintetinių dažų sluoksnio pašalinimas nuo c.navos šoninių arkų piliastrų paviršiaus		m ²	30,0	
30	Aliejinių dažų pašalinimas nuo c.navos šoninių arkų piliastrų paviršiaus		m ²	18,3	
31	Piliastrų paviršiaus nudruskinimas 2k.		m ²	48,3	
32	Piliastrų paviršiaus dezinfekavimas 2k.		m ²	48,3	
33	Piliastrų paviršiaus gruntavimas		m ²	48,3	
34	C.navos šoninių arkų piliastrų pav. dažymas kvėpuojančiais dažais 2k.		10m ²	5,0	
35	Sintetinių dažų pašalinimas nuo c.navos šoninių arkų piliastrų karnizų		m ²	5,6	
36	Karnizų paviršiaus plyšių, duobučių užtaisymas		m ²	1,6	
37	Karnizų paviršiaus valomas nuo glaisto, klajinių dažų likučių		dm ²	80	
38	Tapybinio sluoksnio tvirtinimas tirpalais		m ²	5,6	
39	Tapybinio sluoksnio retušavimas „mažu tašku“		dm ²	560	
40	Šoninių arkų piliastrų karnizų paviršiaus nudruskinimas 2k.		m ²	5,6	
41	Šoninių arkų piliastrų karnizų paviršiaus dezinfekavimas 2k.		m ²	5,6	
	Bažnyčios centrinės navos piliastrai				
42	Sintetinių dažų šalinimas nuo dvigubų piliastrų paviršiaus		m ²	25,6	

sudarė architektė Idalija Bėčienė
(atestato Nr.1887)

Etapas	Užsakovas:	Sustambintas medžiagų, gaminių ir darbų kiekių žiniaraštis	Lapas	Lapų
TPD	Šv.Kryžiaus atradimo parapija		2	17

VILNIAUS (KALVARIJŲ) ŠV.KRYŽIAUS ATRADIMO BAŽNYČIA (unikalus kodas 1038), Kalvarijų g. 327, Vilnius

**BAŽNYČIOS INTERJERO-SIENŲ TAPYBOS
TVARKYBOS DARBŲ PROJEKTAS
MEDŽIAGŲ, GAMINIŲ IR DARBŲ KIEKIŲ ŽINIARAŠTIS SŽ-1**

Eilės nr.	Pavadinimas ir techninės charakteristikos	Žymuo	Mato Vnt.	Kiekis	Papildomi duomenys
1	2	3	4	5	6
43	Tapybinio sluoksnio atidengimas dvigubų piliastų paviršiuje		m ²	3,5	
44	Nuo tapyb. sluoksnio paviršiaus nuvalomas glaistas, klizinių dažų liekanos		m ²	2,0	
45	Besilukštenančio tapyb. sluoksnio tvirtinimas		m ²	2,8	
46	C. navos dvigubų piliastų paviršiaus antiseptikavimas 2k.		m ²	25,6	
47	C. navos dvigubų piliastų paviršiaus dezinfekavimas 2k.		m ²	25,6	
48	C. navos dvigubų piliastų paviršiaus plyšių ir duobučių užtaisymas		m	7,0	
49	C. navos dvigubų piliastų tapybinio sluoksnio retušavimas „mažu tašku“		dm ²	350	
50	Tapybinio dekoru atstatymo eskizo sukūrimas		m ²	0,9	
51	Sunykusio tapybinio dekoru atkūrimas		dm ²	180	
52	Tapybinio sluoksnio netekčių tonavimas		dm ²	180	
53	Piliastų paviršiaus gruntavimas		m ²	22,1	
54	Piliastų paviršiaus dezinfekavimas		m ²	25,6	
55	C. navos dvigubų piliastų paviršiaus dažymas kvėpuojančiais dažais 2k.		10m ²	2,2	
56	Piliastų (vargonų chore ir trumpųjų presbiterijos) paviršiaus valymas nuo sint. dažų		m ²	11,2	
57	Piliastų (vargonų chore ir trumpųjų presbiterijos) paviršiaus nudruskinimas 2k.		m ²	11,2	
58	Piliastų (vargonų chore ir trumpųjų presbiterijos) paviršiaus dezinfekavimas 2k.		m ²	11,2	
59	Piliastų (vargonų chore ir trumpųjų presbiterijos) paviršiaus plyšių užtaisymas		m	2,8	
60	Piliastų (vargonų chore ir trumpųjų presbiterijos) paviršiaus gruntavimas		m ²	10,9	
61	Vargonų choro piliastro tapybinio dekoru fragmento atidengimas		m ²	0,3	
62	Vargonų choro piliastro tapybinio dekoru fragmento valymas nuo klizinių dažų likučių		dm ²	3,0	
63	Vargonų choro piliastro tapybinio dekoru fragmento kontūrų paryškinimas		m ²	0,3	
64	Vargonų choro piliastro tapybinio dekoru fragmento retušavimas		m ²	0,3	

sudarė architektė Idalija Bėčienė
(atestato Nr.1887)

Etapas	Užsakovas:	Sustambintas medžiagų, gaminių ir darbų kiekių žiniaraštis	Lapas	Lapų
TPD	Šv.Kryžiaus atradimo parapija		3	17

VILNIAUS (KALVARIJŲ) ŠV.KRYŽIAUS ATRADIMO BAŽNYČIA (unikalus kodas 1038), Kalvarijų g. 327, Vilnius

**BAŽNYČIOS INTERJERO-SIENŲ TAPYBOS
TVARKYBOS DARBŲ PROJEKTAS
MEDŽIAGŲ, GAMINIŲ IR DARBŲ KIEKIŲ ŽINIARAŠTIS SŽ-1**

Eilės nr.	Pavadinimas ir techninės charakteristikos	Žymuo	Mato Vnt.	Kiekis	Papildomi duomenys
1	2	3	4	5	6
65	Tapybinio sluoksnio retušavimas „mažu tašku“		dm ²	30,0	
66	Dvigubų piliastų bazių (2vnt.) lygių paviršių valymas nuo aliejinių dažų sluoksnio		m ²	4,66	
67	Bazių (2vnt.) lygių paviršių nudruskinimas 2k.		m ²	4,66	
68	Bazių (2vnt.) lygių paviršių dezinfekavimas 2k.		m ²	4,66	
69	Bazių (2vnt.) lygių paviršių plyšių užtaisymas		m	2,3	
70	Bazių (2vnt.) lygių paviršių gruntavimas		m ²	4,66	
71	Bazių (2vnt.) lygių paviršių dažymas kvėpuojančiais dažais 2k.		10m ²	0,5	
72	Bazių (2vnt.) profilių valymas nuo aliejinių dažų sluoksnio		m ²	2,12	
73	Bazių (2vnt.) profilių nudruskinimas 2k.		m ²	2,12	
74	Bazių (2vnt.) profilių dezinfekavimas 2k.		m ²	2,12	
75	Bazių (2vnt.) profilių paviršių plyšių užtaisymas		m	1.0	
76	Bazių (2vnt.) profilių paviršių gruntavimas		m ²	2,12	
77	Bazių (2vnt.) profilių paviršių dažymas kvėpuojančiais dažais 2k.		10m ²	0.3	
78	Sintetinių dažų pašalinimas nuo c.navos vainikuojančio karnizo paviršiaus		m ²	100	
79	Vainikuojančio karnizo paviršiaus nudruskinimas 2k.		m ²	100	
80	Vainikuojančio karnizo paviršiaus dezinfekavimas 2k.		m ²	100	
81	Vainikuojančio karnizo paviršiaus plyšių, duobučių užtaisymas		m	17,0	
82	Vainikuojančio karnizo paviršiaus gruntavimas		m ²	100	
83	Vainikuojančio karnizo paviršiaus dažymas kvėpuojančiais dažais (bordo spalva)		10m ²	10	
84	Sintetinių dažų pašalinimas nuo c.navos piliastų karnizų paviršiaus		m ²	23,0	
85	C.navos piliastų karnizų paviršiaus nudruskinimas 2k.		m ²	23,0	
86	C.navos piliastų karnizų paviršiaus dezinfekavimas 2k.		m ²	23,0	

sudarė architektė Idalija Bėčienė
(atestato Nr.1887)

Etapas	Užsakovas:	Sustambintas medžiagų, gaminių ir darbų kiekių žiniaraštis	Lapas	Lapų
TPD	Šv.Kryžiaus atradimo parapija		4	17

VILNIAUS (KALVARIJŲ) ŠV.KRYŽIAUS ATRADIMO BAŽNYČIA (unikalus kodas 1038), Kalvarijų g. 327, Vilnius

**BAŽNYČIOS INTERJERO-SIENŲ TAPYBOS
TVARKYBOS DARBŲ PROJEKTAS
MEDŽIAGŲ, GAMINIŲ IR DARBŲ KIEKIŲ ŽINIARAŠTIS SŽ-1**

Eilės nr.	Pavadinimas ir techninės charakteristikos	Žymuo	Mato Vnt.	Kiekis	Papildomi duomenys
1	2	3	4	5	6
87	C.navos piliastų karnizų paviršiaus plyšių, duobučių užtaisymas		m	5,0	
88	C.navos piliastų karnizų paviršiaus gruntavimas		m ²	23,0	
89	C.navos piliastų karnizų paviršiaus dažymas kvėpuojančiais dažais 2k.		10m ²	2,3	
	Centrinės navos galinė siena su 3 arkom				
90	Sintetinių dažų sluoksnio pašalinimas nuo c.navos galinės sienos paviršiaus		m ²	26,0	
91	Aliejinių dažų sluoksnio pašalinimas nuo c.navos galinės sienos paviršiaus		m ²	1,0	
92	C.navos galinės sienos nudruskinimas 2k.		m ²	27,0	
93	C.navos galinės sienos dezinfekavimas 2k.		m ²	27,0	
94	Tapybinio sluoksnio fragmentų atidengimas		m ²	1,7	
95	Tapybinio sluoksnio valymas nuo glaisto, klajinių dažų likučių		dm ²	9,0	
96	Dulkančio dažų sluoksnio tvirtinimas		m ²	1,0	
97	Tapybinio sluoksnio dezinfekcija		m ²	2,0	
98	Tapybos kontūrų ryškinimas		m ²	0,9	
99	Sienos paviršiaus plyšių, duobučių užtaisymas		m	1,2	
100	Tapybinio sluoksnio retušavimas "mažu tašku"		dm ²	170	
101	C.navos galinės sienos paviršių gruntavimas		m ²	24,3	
102	C.navos galinės sienos paviršiaus dažymas kvėpuojančiais dažais 2k.		10 m ²	2,5	
103	Dirbt.marmuro kolonos, po vargonų chorų, valomos nuo apnašų		m ²	8,4	
104	Sintet. dažų sluoksnio pašalinimas nuo kolonų kapitelių		m ²	2,4	
105	Kolonų kapitelių paviršiaus plyšių užtaisymas		m	2,3	
106	Kolonų ir kolonų kapitelių paviršių nudruskinimas 2k.		m ²	8,4+2,4	
107	Kolonų ir kolonų kapitelių paviršių dezinfekavimas 2k.		m ²	8,4+2,4	

sudarė architektė Idalija Bečienė
(atestato Nr.1887)

Etapas	Užsakovas:	Sustambintas medžiagų, gaminių ir darbų kiekių žiniaraštis	Lapas	Lapų
TPD	Šv.Kryžiaus atradimo parapija		5	17

VILNIAUS (KALVARIJŲ) ŠV.KRYŽIAUS ATRADIMO BAŽNYČIA (unikalus kodas 1038), Kalvarijų g. 327, Vilnius

**BAŽNYČIOS INTERJERO-SIENŲ TAPYBOS
TVARKYBOS DARBŲ PROJEKTAS
MEDŽIAGŲ, GAMINIŲ IR DARBŲ KIEKIŲ ŽINIARAŠTIS SŽ-1**

Eilės nr.	Pavadinimas ir techninės charakteristikos	Žymuo	Mato Vnt.	Kiekis	Papildomi duomenys
1	2	3	4	5	6
108	Kolonų kapitelių paviršiaus gruntavimas		m ²	2,4	
109	Kolonų kapitelių paviršių dažymas kvėpuojančiais dažais 2k.		10m ²	0,3	
110	Aliejinių dažų pašalinimas nuo vargonų choro kolonų bazių paviršiaus		m ²	4,1	
111	Kolonų bazių paviršiaus plyšių, duobučių užtaisymas .		m	4,0	
112	Kolonų bazių paviršiaus nudruskinimas 2k.		m ²	4,1	
113	Kolonų bazių paviršiaus dezinfekavimas 2k.		m ²	4,1	
114	Kolonų bazių paviršiaus dažymas kvėpuojančiais dažais 2k.		m ²	4,1	
115	Sintetinių dažų pašalinimas nuo c.navos galinės sienos 3 arkų angokraščių		m ²	8,6	
116	Aliejinių dažų pašalinimas nuo c.navos galinės sienos 3 arkų angokraščių		m ²	2,0	
117	3 arkų angokraščių paviršiaus plyšių užtaisymas		m	4,0	
118	3 arkų angokraščių paviršiaus nudruskinimas 2k.		m ²	10,6	
119	3 arkų angokraščių paviršiaus dezinfekavimas 2k.		m ²	10,6	
120	3 arkų angokraščių paviršiaus gruntavimas		m ²	10,6	
121	3 arkų angokraščių paviršiaus dažymas kvėpuojančiais dažais 2k.		10m ²	1.1	
	Bažnyčios presbiterija				
122	Presbiterijos piliastų paviršiaus valymas nuo sintetinių dažų sluoksnio		m ²	23,4	
123	Presbiterijos piliastų paviršiaus valymas nuo aliejinių dažų sluoksnio		m ²	5,0	
124	Presbiterijos piliastų paviršiaus nudruskinimas 2k.		m ²	28,4	
125	Presbiterijos piliastų paviršiaus dezinfekavimas 2k.		m ²	28,4	
126	Presbiterijos piliastų paviršiaus plyšių, duobučių užtaisymas		m	3.2	

sudarė architektė Idalija Bėčienė
(atestato Nr.1887)

Etapas	Užsakovas:	Sustambintas medžiagų, gaminių ir darbų kiekų žiniaraštis	Lapas	Lapų
TPD	Šv.Kryžiaus atradimo parapija		6	17

VILNIAUS (KALVARIJŲ) ŠV.KRYŽIAUS ATRADIMO BAŽNYČIA (unikalus kodas 1038), Kalvarijų g. 327, Vilnius

**BAŽNYČIOS INTERJERO-SIENŲ TAPYBOS
TVARKYBOS DARBŲ PROJEKTAS
MEDŽIAGŲ, GAMINIŲ IR DARBŲ KIEKIŲ ŽINIARAŠTIS SŽ-1**

Eilės nr.	Pavadinimas ir techninės charakteristikos	Žymuo	Mato Vnt.	Kiekis	Papildomi duomenys
1	2	3	4	5	6
127	Presbiterijos piliastrų paviršiaus gruntavimas		m ²	28,4	
128	Presbiterijos piliastrų paviršiaus dažymas kvėpuojančiais dažais 2k.		10m ²	3,0	
129	Sintetinių dažų valymas nuo presbiterijos absidos sienos		m ²	146,4	Įeina ir langų glefai
130	Aliejinių dažų valymas nuo presbiterijos absidos sienos		m ²	3,3	
131	Presbiterijos absidos sienos nudruskinimas 2k.		m ²	146,4	
132	Presbiterijos absidos sienos dezinfekavimas 2k.		m ²	146,4	
133	Tapybinio dekoru atidengimas presbiterijos absidos sienoje		m ²	7,0	zondažas
134	Glaisto, vėlyvesnių dažų pašalinimas nuo tapybinio sluoksnio		m ²	3,5	
135	Plyšių tinke užtaisymas presbiterijos absidos sienoje		m	4,5	
136	Besilukštenančio dažų sluoksnio tvirtinimas		m ²	7,0	
137	Tapybinio sluoksnio dezinfekcija		m ²	7,0	
138	Tapybinio sluoksnio retušavimas „mažu tašku“		dm ²	700	
139	Prarastų tapybos plotelių atkūrimas		dm ²	170	
140	Prarastų tapybos plotelių tonavimas		dm ²	170	
141	Presbiterijos absidos sienos paviršiaus gruntavimas		m ²	139,4	
142	Presbiterijos absidos sienos paviršiaus dažymas kvėpuojančiais dažais 2k.		10 m ²	14,0	
143	Sintetinių dažų pašalinimas nuo presbiterijos šoninių sienų paviršiaus		m ²	53, 8	
144	Aliejinių dažų pašalinimas nuo presbiterijos šoninių sienų paviršiaus		m ²	4,0	
145	Presbiterijos šoninių sienų nudruskinimas 2k.		m ²	57,8	
146	Presbiterijos šoninių sienų dezinfekavimas 2k.		m ²	57,8	
147	Presbiterijos šon.sienų tinko tvirtinimas		m ²	4,0	
148	Presbiterijos šon.sienų paviršiaus plyšių, duobučių užtaisymas		m	6.2	
149	Atšokusio tapybos pagrindo tvirtinimas		m ²	3,2	
150	Tinko atkūrimas tapybos pagrindo nedidelių netekčių vietose		dm ²	9	

sudarė architektė Idalija Bėčienė
(atestato Nr.1887)

Etapas	Užsakovas:	Sustambintas medžiagų, gaminių ir darbų kiekių žiniaraštis	Lapas	Lapų
TPD	Šv.Kryžiaus atradimo parapija		7	17

VILNIAUS (KALVARIJŲ) ŠV.KRYŽIAUS ATRADIMO BAŽNYČIA (unikalus kodas 1038), Kalvarijų g. 327, Vilnius

**BAŽNYČIOS INTERJERO-SIENŲ TAPYBOS
TVARKYBOS DARBŲ PROJEKTAS
MEDŽIAGŲ, GAMINIŲ IR DARBŲ KIEKIŲ ŽINIARAŠTIS SŽ-1**

Eilės nr.	Pavadinimas ir techninės charakteristikos	Žymuo	Mato Vnt.	Kiekis	Papildomi duomenys
1	2	3	4	5	6
151	Tapybinio dekoru presbiterijos šoninėse sienose atidengimas		m ²	24,0	Dviejų laikotarpių
152	Tapybinio dekoru valymas nuo glaisto, klizinių dažų likučių		dm ²	1100	
153	Dulkančio dažų sluoksnio tvirtinimas		m ²	7,0	
154	Besilukštenančio dažų sluoksnio tvirtinimas		m ²	6,0	
155	Tapybinio sluoksnio dezinfekcija		m ²	24,0	
156	Tapybos kontūrų ryškinimas		m ²	6,0	
157	Tapybinio sluoksnio retušavimas "mažu tašku"		dm ²	2400	
158	Tapybos nedidelių netekčių atkūrimas		dm ²	200	
159	Tapybos netekčių tonavimas		dm ²	200	
160	Presbiterijos šoninių sienų gruntavimas		m ²	23,8	
161	Presbiterijos šoninių sienų paviršiaus dažymas kvėpuojančiais dažais 2k.		10 m ²	2,5	
	Priežiūrinis (babinis)				
162	Sintetinių dažų pašalinimas nuo priežiūrinio skliautų paviršiaus		m ²	20,0	
163	Skliautų paviršiaus plyšių, duobučių užtaisymas		m	11,0	
164	Skliautų paviršiaus nudruskinimas 2k.		m ²	20,0	
165	Skliautų paviršiaus dezinfekavimas 2k.		m ²	20,0	
166	Skliautų paviršiaus gruntavimas		m ²	20,0	
167	Skliautų paviršiaus dažymas kvėpuojančiais dažais 2k.		10m ²	2,0	
168	Sintetinių dažų pašalinimas nuo priežiūrinio sienų paviršiaus		m ²	56,5	
169	Aliejinių dažų pašalinimas nuo priežiūrinio sienų paviršiaus		m ²	7,0	
170	Priežiūrinio sienų paviršiaus plyšių, duobučių užtaisymas		m	15,0	
171	Priežiūrinio sienų nudruskinimas 2k.		m ²	63,5	
172	Priežiūrinio sienų dezinfekavimas 2k.		m ²	63,5	
173	Fasadinėje sienoje aptiktų mikrogrybų šalinimas		m ²	6,0	
174	Priežiūrinio dešiniojoje sienoje esančios tapybinės kompozicijos atidengimas		m ²	5,9	
175	Klizinių dažų, glaisto valymas		dm ²	8,0	

sudarė architektė Idalija Bėčienė
(atestato Nr.1887)

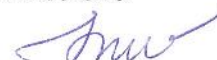
Etapas	Užsakovas:	Sustambintas medžiagų, gaminių ir	Lapas	Lapų
TPD	Šv.Kryžiaus atradimo parapija	darbų kiekių žiniaraštis	8	17

VILNIAUS (KALVARIJŲ) ŠV.KRYŽIAUS ATRADIMO BAŽNYČIA (unikalus kodas 1038), Kalvarijų g. 327, Vilnius

**BAŽNYČIOS INTERJERO-SIENŲ TAPYBOS
TVARKYBOS DARBŲ PROJEKTAS
MEDŽIAGŲ, GAMINIŲ IR DARBŲ KIEKIŲ ŽINIARAŠTIS SŽ-1**

Eilės nr.	Pavadinimas ir techninės charakteristikos	Žymuo	Mato Vnt.	Kiekis	Papildomi duomenys
1	2	3	4	5	6
176	Tapybinio sluoksnio dezinfekcija		m ²	5,9	
177	Dulkančio tapybos tvirtinimas		m ²	0,9	
178	Cementinio tinko šalinimas aplink duris dešinėje sienoje		m ²	1,3	
179	Tinkavimas restauraciniu tinku		m ²	1,5	
180	Plyšių užtaisymas tapybos plote		m	2,0	
181	Sunykusios tapybos atkūrimas nedideliame plote, išlaikant atlikimo techniką, technologiją		dm ²	9	
182	Tapybinio sluoksnio retušavimas "mažu tašku"		dm ²	5,0	
183	Atkurtų tapybos plotų tonavimas		m ²	1,5	
184	Tapybinio sluoksnio dezinfekcija		m ²	5,9	
185	Priebažnyčio sienų paviršiaus gruntavimas		m ²	57,6	
186	Priebažnyčio sienų paviršiaus dažymas kvėpuojančiais dažais 2k.		10m ²	6,0	
	Kairioji bažnyčios nava (su lango ir arkos į koplyčią angokraščiais)				
187	Sintetinių dažų sluoksnio pašalinimas nuo kairiosios navos fasadinės sienos paviršiaus		m ²	59,0	
188	Aliejinių dažų sluoksnio pašalinimas nuo kairiosios navos fasadinės sienos paviršiaus		m ²	19,3	
189	Kairiosios navos fasad. sienos paviršiaus nudruskinimas 2k.		m ²	78,3	
190	Kairiosios navos fasad. sienos paviršiaus dezinfekavimas 2k.		m ²	78,3	
191	Kairiosios navos fasad. sienos paviršiaus plyšių užtaisymas		m	7,5	
192	Tapybinio sluoksnio atidengimas kairiosios navos fasadinės sienos paviršiuje		m ²	48,0	
193	Klijinių dažų, glaisto likučių šalinimas nuo tapyb. sluoksnio paviršiaus		dm ²	800	
194	Dulkančio dažų sluoksnio tvirtinimas		m ²	6,5	
195	Besilukštenančio dažų sluoksnio tvirtinimas		m ²	10,0	
196	Sunykusios tapybos atkūrimas nedideliame plote, išlaikant atlikimo techniką, technologiją		dm ²	1600	
197	Atkurtų tapybos plotų tonavimas		dm ²	1600	

sudarė architektė Idalija Bėčienė
(atestato Nr.1887)

Etapas	Užsakovas:	Sustambintas medžiagų, gaminių ir darbų kiekių žiniaraštis	Lapas	Lapų
TPD	Šv.Kryžiaus atradimo parapija		9	17

VILNIAUS (KALVARIJŲ) ŠV.KRYŽIAUS ATRADIMO BAŽNYČIA (unikalus kodas 1038), Kalvarijų g. 327, Vilnius

**BAŽNYČIOS INTERJERO-SIENŲ TAPYBOS
TVARKYBOS DARBŲ PROJEKTAS
MEDŽIAGŲ, GAMINIŲ IR DARBŲ KIEKIŲ ŽINIARAŠTIS SŽ-1**

Eilės nr.	Pavadinimas ir techninės charakteristikos	Žymuo	Mato Vnt.	Kiekis	Papildomi duomenys
1	2	3	4	5	6
198	Tapybinio sluoksnio retušavimas "mažu tašku"		dm ²	4800	
199	Tapybinio sluoksnio dezinfekavimas		m ²	48,0	
200	Kairiosios navos fasad.sienos gruntavimas		m ²	21,3	
201	Kairiosios navos fasad. sienos paviršiaus dažymas kvėpuojančiais dažais 2k.		10m ²	2,2	
202	Sintetinių dažų pašalinimas nuo kairiosios navos galinių sienų paviršių		m ²	11,0+2,0	
203	Aliejinių dažų pašalinimas nuo kairiosios navos galinės sienos paviršiaus		m ²	3,0	
204	Sintetinių dažų pašalinimas nuo navos galinės sienos karnizų paviršiaus		m ²	0,8	
205	K.navos galinių sienų ir karnizų paviršiaus nudruskinimas 2k.		m ²	16,8	
206	K.navos galinių sienų ir karnizų paviršiaus dezinfekavimas 2k.		m ²	16,8	
207	K.navos galinių sienų ir karnizų paviršiaus plyšių užtaisymas		m	1,2	
208	K.navos galinių sienų paviršiaus gruntavimas		m ²	16,0	
209	K.navos galinių sienų paviršiaus dažymas kvėpuojančiais dažais 2k.		10m ²	1,6	
210	K.navos galinių sienų karnizų tapybinio sluoksnio (marm.imitac) atidengimas		m ²	0,8	
211	K.navos galinių sienų karnizų tapybinio sluoksnio (marm.imitac) retušavimas		dm ²	80	
212	Sintetinių dažų sluoksnio pašalinimas nuo kairiosios navos vidinės sienos paviršiaus		m ²	17,0	
213	Aliejinių dažų sluoksnio pašalinimas nuo kairiosios navos vidinės sienos paviršiaus		m ²	5,0	
214	Kairiosios navos vidinės sienos paviršiaus nudruskinimas 2k.		m ²	22,0	
215	Kairiosios navos vidinės sienos paviršiaus dezinfekavimas 2k.		m	22,0	
216	K. navos vid. sienos paviršiaus plyšių užtaisymas		m	4,0	

sudarė architektė Idalija Bėčienė
(atestato Nr.1887)

Etapas	Užsakovas:	Sustambintas medžiagų, gaminių ir	Lapas	Lapų
TPD	Šv.Kryžiaus atradimo parapija	darbų kiekių žiniaraštis	10	17

VILNIAUS (KALVARIJŲ) ŠV.KRYŽIAUS ATRADIMO BAŽNYČIA (unikalus kodas 1038), Kalvarijų g. 327, Vilnius

**BAŽNYČIOS INTERJERO-SIENŲ TAPYBOS
TVARKYBOS DARBŲ PROJEKTAS
MEDŽIAGŲ, GAMINIŲ IR DARBŲ KIEKIŲ ŽINIARAŠTIS SŽ-1**

Eilės nr.	Pavadinimas ir techninės charakteristikos	Žymuo	Mato Vnt.	Kiekis	Papildomi duomenys
1	2	3	4	5	6
217	K.navos vidinės sienos paviršiaus gruntavimas		m ²	22,0	
218	K.navos vidinės sienos paviršiaus dažymas kvėpuojančiais dažais 2k.		10m ²	2,2	
219	Sintetinių dažų pašalinimas nuo k.navos gurto ir piliastų paviršiaus		m ²	15,3	
220	Aliejinių dažų pašalinimas nuo k.navos piliastų paviršiaus		m ²	5,0	
221	Sintetinių dažų pašalinimas nuo k.navos piliastų karnizų paviršių		m ²	1,2	
222	K.navos gurto, piliastų ir karnizų paviršiaus nudruskinimas 2k.		m ²	21,5	
223	K.navos gurto, piliastų ir karnizų paviršiaus dezinfekavimas 2k.		m ²	21,5	
224	Tapybinio sluoksnio atidengimas k.navos gurto, karnizo ir piliastų paviršiuje		m ²	10,0	
225	Klijinių dažų, glaisto valymas		dm ²	8,0	
226	K.navos gurto, piliastų ir karnizų paviršiaus plyšių užtaisymas		m	2,0	
227	Dulkančio tapybos dažų sluoksnio tvirtinimas		m ²	2,5	
228	Besilukštenančio tapybos dažų sluoksnio tvirtinimas		m ²	1.1	
229	Tapybinio sluoksnio retušavimas „mažu tašku“		dm ²	930	
230	Prarastų tapybos plotelių atkūrimas		dm ²	50	
231	Prarastų tapybos plotelių tonavimas		dm ²	70	
232	K.navos gurto, piliastų, karnizų paviršiaus dezinfekavimas		m ²	21,5	
233	K.navos gurto, piliastų paviršiaus gruntavimas		m ²	11,5	
234	K.navos gurto, piliastų paviršiaus dažymas kvėpuojančiais dažais 2k.		10m ²	1,2	

sudarė architektė Idalija Bečienė
(atestato Nr.1887)

Etapas	Užsakovas:	Sustambintas medžiagų, gaminių ir darbų kiekių žiniaraštis	Lapas	Lapų
TPD	Šv.Kryžiaus atradimo parapija		11	17

VILNIAUS (KALVARIJŲ) ŠV.KRYŽIAUS ATRADIMO BAŽNYČIA (unikalus kodas 1038), Kalvarijų g. 327, Vilnius

**BAŽNYČIOS INTERJERO-SIENŲ TAPYBOS
TVARKYBOS DARBŲ PROJEKTAS
MEDŽIAGŲ, GAMINIŲ IR DARBŲ KIEKIŲ ŽINIARAŠTIS SŽ-1**

Eilės nr.	Pavadinimas ir techninės charakteristikos	Žymuo	Mato Vnt.	Kiekis	Papildomi duomenys
1	2	3	4	5	6
235	Kairiosios navos skliautų paviršiaus valymas nuo apnašų		m ²	24,0	
236	Kairiosios navos skliautų paviršiaus nudruskinimas 2k		m ²	24,0	
237	Kairiosios navos skliautų paviršiaus dezinfekavimas 2k		m ²	24,0	
238	Kairiosios navos skliautų paviršiaus retušas keičiant spalvą		m ²	16,0	
	Dešinioji bažnyčios nava (su lango ir arkos į koplyčią angokraščiais)				
239	Sintetinių dažų pašalinimas nuo dešinėsios navos fasadinės sienos paviršiaus		m ²	59,0	
240	Aliejinių dažų pašalinimas nuo dešinėsios navos fasadinės sienos paviršiaus		m ²	19,3	
241	Dešinėsios navos fasad. sienos paviršiaus nudruskinimas 2k.		m ²	78,3	
242	Dešinėsios navos fasad. sienos paviršiaus dezinfekavimas 2k.		m ²	78,3	
243	Dešinėsios navos fasad. sienos paviršiaus plyšių užtaisymas		m	5,2	
244	Tapybinio sluoksnio atidengimas dešinėsios navos fasadinės sienos paviršiuje		m ²	13,0	
245	Klijinių dažų, glaisto likučių šalinimas nuo tapyb. sluoksnio paviršiaus		dm ²	60	
246	Dulkančio dažų sluoksnio tvirtinimas		m ²	4,0	
247	Besilukštenančio dažų sluoksnio tvirtinimas		m ²	3,0	
248	Sunykusios tapybos atkūrimas nedideliame plote, išlaikant atlikimo techniką, technologiją		dm ²	11,0	
249	Atkurtų tapybos plotų tonavimas		dm ²	11,0	
250	Atidengtos tapybos ploto retušas „mažu tašku“		dm ²	12,0	
251	D.navos fasadinės sienos tapybos ploto dezinfekavimas		m ²	13,0	
252	D.navos fasadinės sienos paviršiaus gruntavimas		m ²	65,3	
253	D.navos fasadinės sienos paviršiaus dažymas kvėpuojančiais dažais 2k.		m ²	65,3	

sudarė architektė Idalija Bėčienė
(atestato Nr.1887)

Etapas	Užsakovas:	Sustambintas medžiagų, gaminių ir	Lapas	Lapų
TPD	Šv.Kryžiaus atradimo parapija	darbų kiekių žiniaraštis	12	17

VILNIAUS (KALVARIJŲ) ŠV.KRYŽIAUS ATRADIMO BAŽNYČIA (unikalus kodas 1038), Kalvarijų g. 327, Vilnius

**BAŽNYČIOS INTERJERO-SIENŲ TAPYBOS
TVARKYBOS DARBŲ PROJEKTAS
MEDŽIAGŲ, GAMINIŲ IR DARBŲ KIEKIŲ ŽINIARAŠTIS SŽ-1**

Eilės nr.	Pavadinimas ir techninės charakteristikos	Žymuo	Mato Vnt.	Kiekis	Papildomi duomenys
1	2	3	4	5	6
254	Sintetinių dažų pašalinimas nuo dešinėsios navos galinių sienų paviršiaus		m ²	13,0	
255	Aliejinių dažų pašalinimas nuo dešinėsios navos galinių sienų paviršiaus		m ²	3,0	
256	Sintetinių dažų pašalinimas nuo navos galinės sienos karnizų paviršiaus		m ²	0,8	
257	D.navos galinių sienų ir karnizų paviršiaus nudruskinimas 2k		m ²	16,8	
258	D.navos galinių sienų ir karnizų paviršiaus dezinfekavimas 2k		m ²	16,8	
259	D.navos galinių sienų ir karnizų paviršiaus plyšių užtaisymas		m	0,6	
260	D.navos galinių sienų paviršiaus dažymas kvėpuojančiais dažais 2k.		10m ²	1,6	
261	D.navos galinių sienų karnizų tapybinio sluoksnio (marm.imitac) atidengimas		m ²	0,8	
262	D.navos galinių sienų karnizų tapybinio sluoksnio (marm.imitac) atkūrimas		dm ²	80	
263	D.navos galinių sienų karnizų tapybinio sluoksnio (marm.imitac) tonavimas		dm ²	80	
264	Sintetinių dažų sluoksnio pašalinimas nuo dešinėsios navos vidinės sienos paviršiaus		m ²	17,0	
265	Aliejinių dažų sluoksnio pašalinimas nuo dešinėsios navos vidinės sienos paviršiaus		m ²	5,0	
266	Dešinėsios navos vidinės sienos paviršiaus nudruskinimas 2k		m ²	22,0	
267	Dešinėsios navos vidinės sienos paviršiaus dezinfekavimas 2k		m ²	22,0	
268	D.navos vidinės sienos paviršiaus dažymas kvėpuojančiais dažais 2k.		10m ²	2,2	
269	Sintetinių dažų pašalinimas nuo d.navos gurto ir piliastų paviršiaus		m ²	15,3	
270	Aliejinių dažų pašalinimas nuo dešinėsios navos piliastų paviršiaus		m ²	5,0	

sudarė architektė Idalija Bėčienė
(atestato Nr.1887)

Etapas	Užsakovas:	Sustambintas medžiagų, gaminių ir	Lapas	Lapų
TPD	Šv.Kryžiaus atradimo parapija	darbų kiekį žiniaraštis	13	17

VILNIAUS (KALVARIJŲ) ŠV.KRYŽIAUS ATRADIMO BAŽNYČIA (unikalus kodas 1038), Kalvarijų g. 327, Vilnius

**BAŽNYČIOS INTERJERO-SIENŲ TAPYBOS
TVARKYBOS DARBŲ PROJEKTAS
MEDŽIAGŲ, GAMINIŲ IR DARBŲ KIEKIŲ ŽINIARAŠTIS SŽ-1**

Eilės nr.	Pavadinimas ir techninės charakteristikos	Žymuo	Mato Vnt.	Kiekis	Papildomi duomenys
1	2	3	4	5	6
271	Sintetinių dažų pašalinimas nuo d.navos piliastų karnizų paviršių		m ²	1,2	
272	D.navos gurto, piliastų ir karnizų paviršiaus nudruskinimas 2k.		m ²	21,5	
273	D.navos gurto, piliastų ir karnizų paviršiaus dezinfekavimas 2k		m ²	21,5	
274	Tapybinio sluoksnio atidengimas d.navos gurto, karnizo ir piliastų paviršiuje		m ²	3,2	
275	Klijinių dažų, glaisto valymas		dm ²	5,0	
276	Dulkančio tapybos dažų sluoksnio tvirtinimas		m ²	0,6	
277	Tapybinio sluoksnio retušavimas „mažu tašku“		dm ²	320	
278	Prarastų tapybos plotelių atkūrimas		dm ²	2,0	
279	Prarastų tapybos plotelių tonavimas		dm ²	2,0	
280	D.navos gurto, piliastų paviršiaus gruntavimas		m ²	18,3	
281	D.navos gurto, piliastų paviršiaus dažymas kvėpuojančiais dažais 2k.		m ²	18,3	
282	Dešinėsios navos skliautų paviršiaus valymas nuo apnašų		m ²	24,0	
283	Dešinėsios navos skliautų paviršiaus nudruskinimas 2k.		m ²	24,0	
284	Dešinėsios navos skliautų paviršiaus dezinfekavimas 2k		m ²	24,0	
285	Dešinėsios navos skliautų paviršiaus retušas keičiant spalvą		m ²	16,0	

sudarė architektė Idalija Bėčienė
(atestato Nr.1887)

Etapas	Užsakovas:	Sustambintas medžiagų, gaminių ir	Lapas	Lapų
TPD	Šv.Kryžiaus atradimo parapija	darbų kiekių žiniaraštis	14	17

VILNIAUS (KALVARIJŲ) ŠV.KRYŽIAUS ATRADIMO BAŽNYČIA (unikalus kodas 1038), Kalvarijų g. 327, Vilnius

**BAŽNYČIOS INTERJERO-SIENŲ TAPYBOS
TVARKYBOS DARBŲ PROJEKTAS
MEDŽIAGŲ, GAMINIŲ IR DARBŲ KIEKIŲ ŽINIARAŠTIS SŽ-1**

Eilės nr.	Pavadinimas ir techninės charakteristikos	Žymuo	Mato Vnt.	Kiekis	Papildomi duomenys
1	2	3	4	5	6
	Šv.Hiacinto koplyčia (Pietinė)				
286	Sintetinių dažų pašalinimas nuo šv. Hiacinto koplyčios skliauto paviršiaus		m ²	29,0	
287	Tapybos sluoksnio atidengimas		m ²	29,0	
288	Klijinių dažų, glaisto likučių pašalinimas nuo tapybinio sluoksnio		dm ²	500	
289	Dulkančio tapybos dažų sluoksnio tvirtinimas		m ²	6,0	
290	Besilukštenančio dažų sluoksnio tvirtinimas		m ²	8,0	
291	Skliauto paviršiaus nudruskinimas 2k.		m ²	29,0	
292	Skliauto paviršiaus dezinfekavimas 2k.		m ²	29,0	
293	Plyšių, duobučių tinke užtaisymas		m	6,0	
294	Plyšių užtaisymas tapybos plote		dm ²	24,0	
295	Netekčių tapybos plote retušavimas „mažu tašku“		dm ²	1400	
296	Sunykusių tapybos fragmentų atkūrimas		dm ²	300	
297	Skliauto tapybos netekčių vietų tonavimas		dm ²	300	
298	Sintetinių dažų pašalinimas nuo šv. Hiacinto koplyčios sienu, piliastų ir karnizų paviršiaus		m ²	51,6	
299	Tapybos sluoksnio atidengimas		m ²	35,0	
300	Klijinių dažų, glaisto likučių pašalinimas nuo tapybinio sluoksnio		dm ²	900	
301	Dulkančio tapybos dažų sluoksnio tvirtinimas		m ²	8,0	
302	Sienu, piliastų ir karnizų paviršiaus nudruskinimas 2k.		m ²	51,6	
303	Sienu, piliastų ir karnizų paviršiaus dezinfekavimas 2k.		m ²	51,6	
304	Plyšių, duobučių tinke užtaisymas		m	13,0	
305	Netekčių retušavimas tapybos plote „mažu tašku“		dm ²	1200	
306	Netekčių atkūrimas tapybos plote		dm ²	800	
307	Netekčių tonavimas tapybos plote		dm ²	800	
308	Tapybos ploto dezinfekavimas		m ²	35,0	
309	Šv. Hiacinto koplyčios sienų gruntavimas		m ²	15,6	
310	Šv. Hiacinto koplyčios sienų dažymas kvėpuojančiais dažais 2k.		10m ²	1,6	

sudarė architektė Idalija Bėčienė
(atestato Nr.1887)

Etapas	Užsakovas:	Sustambintas medžiagų, gaminių ir darbų kiekių žiniaraštis	Lapas	Lapų
TPD	Šv.Kryžiaus atradimo parapija		15	17

VILNIAUS (KALVARIJŲ) ŠV.KRYŽIAUS ATRADIMO BAŽNYČIA (unikalus kodas 1038), Kalvarijų g. 327, Vilnius

**BAŽNYČIOS INTERJERO-SIENŲ TAPYBOS
TVARKYBOS DARBŲ PROJEKTAS
MEDŽIAGŲ, GAMINIŲ IR DARBŲ KIEKIŲ ŽINIARAŠTIS SŽ-1**

Eilės nr.	Pavadinimas ir techninės charakteristikos	Žymuo	Mato Vnt.	Kiekis	Papildomi duomenys
1	2	3	4	5	6
	Šv.Juozapo koplyčia (Šiaurinė)				
311	Sintetinių dažų pašalinimas nuo šv. Juozapo koplyčios skliauto paviršiaus		m ²	29,0	
312	Tapybos sluoksnio atidengimas		m ²	29,0	
313	Klijinių dažų, glaisto likučių pašalinimas nuo tapybinio sluoksnio		dm ²	500	
314	Dulkančio tapybos dažų sluoksnio tvirtinimas		m ²	6,0	
315	Besilukštenančio dažų sluoksnio tvirtinimas		m ²	6,0	
316	Skliauto paviršiaus nudruskinimas 2k.		m ²	29,0	
317	Skliauto paviršiaus dezinfekavimas 2k.		m ²	29,0	
318	Plyšių, duobučių tinke užtaisymas		m	8,0	
319	Plyšių užtaisymas tapybos plote		dm ²	24,0	
320	Netekčių tapybos plote retušavimas „mažu tašku“		dm ²	1200	
321	Skliauto tapybos sluoksnio dezinfekavimas		m ²	29,0	
322	Sintetinių dažų pašalinimas nuo šv. Juozapo koplyčios sienu, piliastų ir karnizų paviršiaus		m ²	51,6	
323	Tapybos sluoksnio atidengimas		m ²	27,0	
324	Druskų paveikto tinko remontas, atstatymas		m ²	8,0	
325	Klijinių dažų, glaisto likučių pašalinimas nuo tapybinio sluoksnio		dm ²	600	
326	Dulkančio tapybos dažų sluoksnio tvirtinimas		m ²	6,0	
327	Sienu, piliastų ir karnizų paviršiaus nudruskinimas 2k.		m ²	51,6	
328	Sienu, piliastų ir karnizų paviršiaus dezinfekavimas 2k.		m ²	51,6	
329	Plyšių, duobučių tinke užtaisymas		m	15,0	
330	Netekčių retušavimas tapybos plote „mažu tašku“		dm ²	900	
331	Netekčių atkūrimas tapybos plote		dm ²	700	
332	Netekčių tonavimas tapybos plote		dm ²	700	
333	Tapybos ploto dezinfekavimas		m ²	27,0	
334	Šv. Juozapo koplyčios sienu gruntavimas		m ²	24,6	
335	Šv. Juozapo koplyčios sienu dažymas kvėpuojančiais dažais 2k.		10m ²	2,5	

sudarė architektė Idalija Bėčienė
(atestato Nr.1887)

Etapas	Užsakovas:	Sustambintas medžiagų, gaminių ir darbų kiekių žiniaraštis	Lapas	Lapų
TPD	Šv.Kryžiaus atradimo parapija		16	17

VILNIAUS (KALVARIJŲ) ŠV.KRYŽIAUS ATRADIMO BAŽNYČIA (unikalus kodas 1038), Kalvarijų g. 327, Vilnius

**BAŽNYČIOS INTERJERO-SIENŲ TAPYBOS
TVARKYBOS DARBŲ PROJEKTAS
MEDŽIAGŲ, GAMINIŲ IR DARBŲ KIEKIŲ ŽINIARAŠTIS SŽ-1**

Eilės nr.	Pavadinimas ir techninės charakteristikos	Žymuo	Mato Vnt.	Kiekis	Papildomi duomenys
1	2	3	4	5	6
336	Centrinės navos sienų (virš karnizo) valymas – sintetinių dažų pašalinimas.		m ²	52,0	
336	Centrinės navos sienų (virš karnizo) dažymas kvėpuojančiais dažais 2k.		m ²	52,0	
337	Vidaus apdailos darbams skirtų modulinių pastolių (h iki 15m) įrengimas ir išardymas		100m ³	24,7	
338	Grindų dangos apsauga padengiant polietileno plėvele		100m ²	3,01	

sudarė architektė Idalija Bėčienė
(atestato Nr.1887)

Etapas	Užsakovas:	Sustambintas medžiagų, gaminių ir	Lapas	Lapų
TPD	Šv.Kryžiaus atradimo parapija	darbų kiekių žiniaraštis	17	17

Lietuvos Respublikos kultūros ministro
2006 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. ĮV-183

PAVELDO TVARKYBOS REGLAMENTAS PTR 2.07.01:2006 „SIENŲ TAPYBA. BENDRIEJI REIKALAVIMAI“

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Paveldo tvarkybos reglamentas PTR 2.07.01:2006 „Sienų tapyba. Bendrieji reikalavimai“ (toliau – Reglamentas) nustato kultūros paveldo objektuose ir jų teritorijose esančių statinių sienų tapybos (toliau – sienų tapyba) tvarkybos bendruosius reikalavimus.

2. Sienų tapybos tvarkomieji paveldosaugos darbai atliekami vadovaujantis šiuo Reglamentu ir kitais paveldo tvarkybos reglamentais, nurodytais Paveldo tvarkybos reglamentų sąrašė, patvirtintame Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. balandžio 18 d. įsakymu Nr. ĮV-151 (Žin., 2005, Nr. 52-1757; 2006, Nr. 33-1200) (toliau – PTR sąrašas). Kai kartu atliekami ir tvarkomieji statybos darbai, vadovujamasi ir Statybos įstatymu (Žin., 1996, Nr. 32-788; 2001, Nr. 101-3597) bei kitų normatyvinių dokumentų nustatytais reikalavimais.

3. Reglamente nustatyti reikalavimai privalomi visiems viešojo administravimo subjektams, juridiniams ir fiziniams asmenims, atliekantiems nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkybą.

4. Reglamente vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme (Žin., 1995, Nr. 3-37; 2004, Nr. 153-5571), Statybos įstatyme ir kituose teisės aktuose, paveldo tvarkybos reglamentuose bei statybos techniniuose reglamentuose ir kituose normatyviniuose dokumentuose (toliau – normatyviniai dokumentai) apibrėžtas sąvokas, terminus bei apibrėžimus.

II. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

5. Sienų tapybos tvarkybos projektai rengiami atlikus šių darbų parinkimui, projektų pagrįstumui ir poveikio aplinkai įvertinimui būtinus tyrimus, kurių reikalavimai nustatyti PTR sąrašo trečioje normavimo srityje nurodytame paveldo tvarkybos reglamente bei kituose normatyviniuose dokumentuose.

6. Sąlygos sienų tapybos tvarkybos projektų parengimui nustatomos vadovaujantis reikalavimais, nustatytais PTR sąrašo trečioje normavimo srityje nurodytu tvarkomųjų paveldosaugos darbų projektavimo sąlygų (laikinieji apsaugos reglamentai) išdavimo reikalavimus nustatančiu paveldo tvarkybos reglamentu arba šio sąrašo trečioje normavimo srityje nurodytu kultūros paveldo tvarkybos darbų projektų rengimo reikalavimus nustatančiu paveldo tvarkybos reglamentu.

7. Sienų tapybos tvarkybos projektų parengimo, derinimo ir tvirtinimo reikalavimai nustatomi PTR sąrašo trečioje normavimo srityje nurodytu tokių projektų rengimo reikalavimus nustatančiu paveldo tvarkybos reglamentu bei kitais normatyviniais dokumentais.

8. Sienų tapybos tvarkybos projektų paveldosaugos (specialioji) ekspertizė atliekama pagal reikalavimus, nustatytus PTR sąrašo trečioje normavimo srityje nurodytu paveldo tvarkybos reglamentu bei kitais normatyviniais dokumentais.

9. Sienų tapybos tvarkybos darbai atliekami gavus leidimą, išduotą pagal reikalavimus, nustatytus PTR sąrašo trečioje normavimo srityje nurodytu paveldo tvarkybos reglamentu bei kitais normatyviniais dokumentais.

10. Atliekant sienų tapybos tvarkybą, privaloma vadovautis paveldo tvarkybos reglamentais ir kitais normatyviniais dokumentais nustatytais reikalavimais. Visi sienų tapybos tvarkybos darbai atliekami tik turint išsamius tyrimus, tikslius duomenis apie jų techninę būklę ir kitus duomenis. Sienų tapyba turi būti atliekama tik sutvarkius statinio konstrukcijas (sutvarkytos stogų ar perdangų konstrukcijos, išdžiovintas mūras, nudraskinti paviršiai, atliktas baktericidinis apdorojimas, sutvirtintas tinko sluoksnis, atstatytos tinko netektys). Konkretūs sienų tapybos tvarkybos reikalavimai nustatomi PTR sąrašo antroje normavimo srityje nurodytais paveldo tvarkybos reglamentais, nustatančiais sienų tapybos tvarkybos bei sienų tapybos sutvirtinimo cheminėmis priemonėmis reikalavimus.

11. Baigti sienų tapybos tvarkybos darbai primami vadovaujantis PTR sąrašo trečioje normavimo srityje nurodytu paveldo tvarkybos reglamentu bei kitais normatyviniais dokumentais.

III. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

12. Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę šio Reglamento reikalavimus, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

Paveldo tvarkybos reglamento
PTR 2.06.02:2010 „Interjerų dekoratyvinių
dangų dekoratyvinio tinko, tinkuotų, dažytų paviršių
tvarkyba“
1 priedas

INTERJERO PAVIRŠIŲ PAŽEIDIMŲ ĮVERTINIMAS

1. Kultūros paveldo istorinių statinių interjerų tinkuoti paviršiai iki XX a. vidurio buvo dažomi vandeniniais (kalkiniais, klijiniais - kreidiniais, natūraliais - emulsiniais ar aliejiniais) dažais ne tik estetiniais, higieniniais, bet ir apsauginiais tikslais. Dažų spalva ir jų deriniai išreiškėdavo laikmečio skonį, vertes ir nuotaikas. Be to, dažai, panaudoti praeityje, yra technologinių ir komercinių pasiekimų išraiška. Todėl tinkuotus ir dažytus paviršius arba jų informatyvius stratigrafinius zondus privaloma išsaugoti ateities kartoms. Norint išsaugoti dažytojų amato žinias, privaloma naudoti istorines dažymo technologijas.

2. Interjerų dažytų paviršių pažeidimo laipsnis nustatomas pagal dažų sluoksnių ir tinko sluoksnių tarnavimo laiką, sluoksnių pažeidimo formas ir jų santykį su bendru lubų arba sienos plotu, skirstomas kaip: nedidelis < 5 %, vidutinis < 25 % ir didelis iki 50 %.

3. Jei interjerų dažytų paviršių tarnavimo laikas ilgesnis kaip 10 metų ir nustatyti viršutinio dažų sluoksnio tik paviršiniai pažeidimai: išplitę dulkių, suodžių bei kitokių nešvarumų kiekiai ir jie įsigėrę į dažus, pavieniai nubyrojimai, dėmės cokolinėje dalyje, pavieniai sutrūkę tinko ploteliai, pavieniai biokorozijos bei cheminės korozijos židiniai, cokolinėse dalyse - reti, paviršiniai tinko ir glaisto nubyrojimai, pūslės. Įskilimai, tai reikia nustatyti tinko ir dažų sluoksnių sudėtis, pažeidimų pobūdį bei konservavimo metodus.

Perdažant interjero tinkuotus ir dažytus paviršius, būtina atlikti nešvarumų pašalinimo, plovimo, dalinio mechaninio dažų nuvalymo, lokalaus biocidinio apdorojimo, druskų šalinimo, lokalius tinko paviršiaus sutvirtinimo, tinko sluoksnių sukliajavimo, įskilimų ir netekčių užtaisymo darbus.

4. Jei interjerų dažytų paviršių tarnavimo laikas ilgesnis kaip 10 metų ir nustatyti viršutinio ir apatinių dažų sluoksnių vidutiniai pažeidimai: išplitę dulkių, suodžių bei kitokių nešvarumų kiekiai, jie įsigėrę į dažus, pavieniai nubyrojimai, nusilupinėjimai, pavieniai sutrūkę tinko ploteliai, dėmės, bei pavieniai plyšiai glaiste ir tinke, reti tinko sluoksnių išsisluoksniavimai, pūslės, netektys cokolinėje dalyje, išplitę biokorozijos bei cheminės korozijos židiniai cokolinėse dalyse, tai būtina identifikuoti tinko sluoksnių ir dažų sluoksnių sudėtis, pažeidimų pobūdį bei pagrįsti konservavimo metodus.

Perdažant interjero tinkuotus dažytus paviršius, būtina atlikti nešvarumų ir nevertingų dažų sluoksnių pašalinimo, plovimo, lokalinio biocidinio apdorojimo, druskų šalinimo, pasluoksninio plyšių užtaisymo, išsisluoksniavusių tinko sluoksnių sukliajavimo, atšokusio tinko sluoksnio priklijavimo prie mūro, tinko struktūros sutvirtinimo, netekčių užtaisymo tvarkybos darbus.

5. Jei interjerų dažytų paviršių tarnavimo laikas ilgesnis kaip 10 metų ir nustatyti dideli viršutinio ir apatinių dažų sluoksnių pažeidimai: dideli dulkių, suodžių bei kitokių nešvarumų kiekiai ir jie įsigėrę į dažus, pavieniai nubyrojimai, nusilupinėjimai, pavieniai dažų sluoksnių ir glaisto krakeliūrų ploteliai, dėmės, bei plyšiai tinke, dideli tinko sluoksnių išsisluoksniavimai, pūslės, nubyrojimai, netektys sienose ir cokolinėje dalyje, išplitę biokorozijos bei cheminės korozijos židiniai sienose ir jų cokolinėse dalyse, tai būtina nustatyti tinko ir dažų sluoksnių sudėtis, pažeidimų pobūdį bei konservavimo metodus.

Perdažant interjero tinkuotus dažytus paviršius, būtina atlikti nešvarumų ir nevertingų dažų sluoksnių pašalinimo, plovimo, visa apimančio biocidinio apdorojimo, lokalaus nudruskinimo, pasluoksninio plyšių užtaisymo, sutrūkinėjusio ir atšokusio tinko pašalinimo, išsisluoksniavusių tinko sluoksnių sukliajavimo, atšokusio tinko sluoksnio priklijavimo prie mūro, tinko struktūros sutvirtinimo, netekčių užtaisymo tvarkybos darbus.

6. Atliekant dažytų interjerų lubų, sienų, skliautų ar jų dalių polichrominius ir techninius tyrimus, privaloma išaiškinti:

6.1. dažų sluoksnių spalvinę stratigrafiją (chromochronologiją), viso interjero monochrominio ar polichrominio dažymo (daugiaspalvinimo) pirminių arba išskirtinių laikotarpių dažų sluoksnių spalvų sistemą, pigmentų ir organinių rišamųjų medžiagų cheminę sudėtį, dažymo techniką, glaisto sluoksnių bei tinko sluoksnių sudėtį, tinkavimo techniką;

6.2. dažų sluoksnių, glaisto ir tinko sluoksnių destrukciją, destrukcijos pobūdį (drėgmės ardomąjį poveikį, cheminę koroziją - vandenyje tirpias druskas bei biologinę koroziją - bakterijas, mikrogybus ir pan.), destrukcijos atsiradimo priežastis, destrukcijos pašalinimo būdus;

6.3. interjero pirminės ar išskirtinio laikotarpio spalvinės sistemos atkūrimą, istorinių dažymo technologijų programavimą, remiantis tyrimais, ir panaudojimą perdažant interjerus bei naujų dažymo technologijų taikymo pagrindimą.

7. Vykdamas interjerų tvarkybą, būtina interjero paviršius apsaugoti nuo žalingo mikroklimato poveikio žiemą, minimaliai šildant patalpas (> +5°C).

8. Privaloma apsaugoti grindinio plotus, besiribojančius su apatinėmis sienų dalimis, nuo galimų pažeidimų, sukeltų trinties, krentančių objektų (daiktų), dulkių, nešvarumų, išsiliejančių skysčių, dažų nutekėjimų ar išsiliejimų: apsaugai nuo

trinties naudoti apsauginius tamprius sintetinius gaubtus, medžio plokščių paklotus, nuo dulkių, nešvarumų ir išsiliejančių skysčių – polietileninę plėvelę.

9. Pastolių stabilumui užtikrinti, pastoliai pritvirtinami prie sienų, naudojant prisukamas metalines jungtis. Tinko ir dažų apsaugai nuo įdrėskimų, įbrėžimų, įkirtimų, pastolių atsikišusios dalys padengiamos minkštais sintetiniais gaubtais.

Paveldo tvarkybos reglamento

PTR 2.06.02:2010 „Interjerų dekoratyvinių

dangų dekoratyvinio tinko, tinkuotų, dažytų paviršių tvarkyba“
2 priedas

PAVIRŠIŲ PARUOŠIMAS IR TVARKYMO DARBŲ VYKDYMAS

I. VALYMAS, NEVERTINGŲ DAŽŲ IR TINKO SLUOKSNIŲ PAŠALINIMAS

1. Šimtmečių senumo nešvarumų ir perdažymų sluoksniai yra vertingi ir svarbūs, prilygstantys archeologiniams sluoksniams. Dažų spalvos, jų dėmės, kokybė, tekstūra, atlikimo meistriškumas ir laiko patina yra neatskiriama dalis išskirtinių savybių, apibūdinančių interjero istorinį charakterį, kuris, pašalinant dažus, gali būti lengvai pažeidžiamas. Todėl, siekiant išsaugoti ir perduoti interjerų istorinį charakterį ateičiai, būtina atidengti ir išsaugoti pirminio ar atskiros laikotarpio dažymus su visomis charakteringomis to laikotarpio dažymų savybėmis. Tai aktualu, kai ant architektūrinių paviršių atliekami sienų tapybos ar polichrominio dažymo kompozicijų konservavimo darbai, kad naujai dažytų ir seniau dekoruotų paviršių sugretinimas tarp „seno“ ir „naujo“ nebūtų per daug kontrastingas.

2. Perdažant interjerus ir siekiant, kad nauji dažai gerai sukibtų su pagrindu, reikalinga atlikti senų dažų pašalinimą. Paminklosauginiu požiūriu taip pat būtina istorijai palikti keletą dažų sluoksnių stratigrafinių zonų, paruoštų eksponavimui, su išlikusiais visais senaisiais sluoksniais. Tokie nedidelės apimtys zonų paviršiai, esantys mažai matomose vietose, tinkamai apipavidalinti ir konservuoti yra patikimi istoriniai dokumentai. Analizuojant išlikusius zondus, būtų palengvintas perdažymo metodo pasirinkimas ateityje.

3. Dažų sluoksnių valymui gali būti naudojami įvairūs metodai: mechaninis rankinis – šepetiais, skutant, grandant, šlifuojant, karštu oru, suspaustu oru, lazeriu, ultragarsu. Naudoti smėlio srovės bei kitokius abrazyvinius sausus ar šlapius metodus nerekomenduotina. Aliejinių dažų nuvalymui galima naudoti ir cheminius metodus – šarmų ar organinių tirpiklių pagrindu paruoštais tirpalais, pastomis (su tirpiklių garavimo lėtintojais), karšto oro srove.

4. Valant nešvarumus, dėmes ir neturinčių vertingųjų savybių sluoksnius, būtina pasirinkti švelnius valymo būdus, nežalojančius istorinių medžiagų. Jei švelnūs metodai neveiksmingi, minimaliai naudoti agresyvesnius.

5. Suskilinėjusio ir smulkius gabalus ir silpnos sankabos su pagrindu tinko bei nesuderinamų, destruktvyviai veikiančių vėlesnių remontų metu panaudotų medžiagų pašalinimas atliekamas rankiniu būdu, nenaudojant smūgių ir vibracinės technikos.

6. Nuvalant paviršius, nerekomenduojama sukurti naujos interjero išvaizdos, kuri istoriškai nebuvo tyriniais patvirtinta (pvz. pašalinant dažus, tinkus ir eksponuojant plytų mūro paviršius ar radikaliai pakeičiant dažų spalvą bei polichrominį dažymą).

II. TINKO SLUOKSNIŲ STRUKTŪROS SUTVIRTINIMAS IR STABILIZACIJA

7. Tinko sluoksnių struktūrinio sutvirtinimo ir stabilizacijos tvarkybos darbus būtina atlikti naudojant tokias medžiagas ir techniką kaip numatyta projekte, ir neprieštaraujant medžiagų suderinamumo bei grįžtamumo principams.

8. Silpnų tinko sluoksnių struktūros sutvirtinimą rekomenduojama atlikti neorganinėmis, organinėmis bei sintetinėmis medžiagomis arba jų tirpalais.

9. Pasluoksninį plyšių užtaisymą rekomenduojama atlikti medžiagomis, analogiškoms istorinėms. Sienų, lubų ar skliautų deformaciniai plyšiai turi būti užtaisomi kaip numatyta projekte. Viršutinį tinko sluoksnį rekomenduojama užtaisyti medžiagomis, savo savybėmis artimomis istorinėms.

10. Atšokusių, išsisluoksniavusių tinko sluoksnių suklijavimą priklijavimą atlikti injektuojant tradicines medžiagas bei jų kompozicijas arba atskirais atvejais modernias, numatytas projekte.

11. Tinko netektis užtaisyti restauracinėmis medžiagomis, pagrįstomis tyrimais, naudojant tradicines arba šiuolaikines medžiagas, išlaikant istorinės tinkavimo technikos ypatumus.

12. Duobutes, išdaužimus, didesnius nelygumus, sienų plokštumų briaunas išlyginti restauraciniais skiediniais ir glaistais, naudojant tradicines medžiagas ir išsaugant pastato senėjimo požymius, kurie buvo išryškinti istorinėje medžiagoje.

III. TINKUOTŲ PAVIRŠIŲ VALYMAS NUO DRUSKŲ IR BIOCIDINIS APDOROJIMAS

13. Tinkuotų paviršių valymas nuo druskų gali būti atliekamas: a) sausu būdu, nuvalant nuo paviršiaus vandenyje tirpius kristalus, apnašas, surenkant jas į talpas ir pašalinant iš statinio teritorijos; b) išplovimo būdu - distiliuoto vandens/absorbento (vatos) tamponais, ištraukiant ištirpusias druskas ir priverstinai iškristalinant jas tamponuose; c) sujungiant ištirpusias druskas į netirpius junginius tam tikrų cheminių medžiagų pagalba; d) „aukos paviršiaus“ metodu. Valymo nuo druskų metodai parenkami pagrindžiant tyrimų rezultatais.

14. Tinkuotų paviršių biocidinį apdorojimą rekomenduojama atlikti biocidų tirpalais, skirtais tinkuotiems paviršiams. Biocidinio apdorojimo medžiagos ir metodai parenkami, atsižvelgiant į tyrimų rezultatus. Biocidų tirpalai neturi keisti dažų spalvinės gamos.

IV. DAŽYMAS

15. Interjeruose tinku tvarkybos ir dažymo darbus rekomenduojama atlikti esant aplinkos temperatūrai, nemažesnei kaip $+8^{\circ}\text{C}$ ir nedidesnei kaip $+25^{\circ}\text{C}$, o sienų drėgmei - nedidesnei kaip 8 % ir santykinei drėgmei - nedidesnei kaip 70 %. Temperatūra matuojama 0,5 m aukštyje nuo grindų. Temperatūrų skirtumas atskiruose patalpos taškuose neturi viršyti 10°C .

16. Medžiagos:

16.1. dažymo darbams rekomenduojama naudoti medžiagas, panašias į istorines, kurios atitinka suderinamumo ir grįžtamo principams, nepažeidžia originalo, nereikalauja originalo pašalinimo, stiprumas gniuždant mažesnis arba lygus originalo, sudaro stabilią dangą ir yra nekenksmingos gamtai ir žmonėms, atitinka estetinius reikalavimus. Pigmentai turi būti mineralinės kilmės, atsparūs šarmams, šviesai, atmosferos pokyčiams;

16.2. draudžiama naudoti dažus, turinčius kenksmingų sudėtinių komponentų (pvz., švino baltalų), o sveikatai pavojingi organiniai tirpikliai sumažinami iki leistinų normų žemutinės ribos. Naudojami dažai privalo turėti atitikties sertifikatus;

16.3. naudojamų dažų sudaromos dangos turi būti laidžios vandens garams. Jeigu dažai naudojami naujai padarytam tinkui dažyti, tai, siekiant užtikrinti jo kietėjimą, dažų dangos turi būti laidžios ir anglies dvideginiui (CO_2). Vandens garų ir (CO_2) laidumo vertės galima nustatyti (jeigu reikia) pagal LST EN ISO 7783-1 ir LST EN 1062-6*¹.

17. Dažų paruošimas:

17.1. naudojant istorines technologijas, kalkiniais dažais daugiausia dažomi bažnyčių, vienuolynų „vienuolyno tinku“ tinkuoti paviršiai. Pagrindinė medžiaga yra gesintos kalkės. Naudojami mineraliniai pigmentai turi būti atsparūs šarmams, šviesai, mikroklimato pokyčiams. Tinko paviršiaus tvirtikliai - fiksatyvai, grunta, dažai gaminami vietoje projekte numatytais receptūromis, naudojant hidratines kalkes, kurių aktyvumas $> 67\%$ (kalkinis vanduo, kalio aliuminio alūno gruntas, kalkiniai dažai, taurinti linų aliejumi). Dažai ir grunta ruošiami darbo vietoje;

17.2. klijiniais kreidiniais dažais dažniausiai dažomos bažnyčių, rūmų, dvarų sienos, lubos, skliautai. Rišiklis - gyvulinės ar augalinės kilmės klijai. Pigmentai turi būti atsparūs šviesai, mikroklimato pokyčiams (drėgmei). Tinko paviršiaus tvirtintojai - įklintojai, glaistai, grunta, dažai gaminami vietoje, objekte, pagal projekte numatytas receptūras. Dažus ir grunta ruošia restauratoriai dažytojai;

17.3. aliejiniai dažai daugiausia naudojami dekoratyviniam dažymui bažnyčių, rūmų, dvarų sienoms, luboms, skliautams. Rišikliai yra džiūstantys aliejai. Dažai skiedžiami džiūstančių linų aliejumi arba alkidiniu aliejumi ir terpentinu, kaip numatyta projekte. Dažus, grunta ruošia atestuoti restauratoriai pagal polichrominio dažymo projekto spalvų intensyvumą. Dailininkams galima naudotis atitinkamų spalvų specializuotais pramoninės gamybos aliejiniais dažais;

17.4. emulsiniai dažai naudojami dažniausiai bažnyčių, vienuolynų, rūmų, dvarų sienoms, luboms, skliautams dekoratyviniam dažymui. Tinko paviršiaus tvirtintojai, glaistai, grunta, dažai gaminami vietoje, objekte, pagal projekte numatytas receptūras. Dažus, grunta ruošia restauratoriai dažytojai pagal polichrominio dažymo projekto spalvų intensyvumą, blizgesį, matiškumą. Dailininkai gali naudotis atitinkamų spalvų specializuotais pramoninės gamybos gatavais natūraliais emulsiniais dažais (temperomis).

18. Dažymo eiga:

18.1. interjerų tinkuotų paviršių dažymas turi būti atliekamas tik sutvarkius statinio konstrukcijas ir paruošus tinkuotus paviršius (kai sutvarkytos sienų ir lubų perdangų konstrukcijos, išdžiovintas mūras, stabilizuoti tinkuoti paviršiai, atliktas tinkuotų paviršių biocidinis apdorojimas, pašalintos druskos, nuvalytos dulės, panaikintos ricbalų ar bitumų dėmės, tinkuoti paviršiai vientisi, švarūs, sausi, išlyginti pagal išlikusius sveikus istorinius paviršius). Dažyti galima po 28 parų, užbaigus tinko tvarkybos darbus. Perdažant istorinius interjerus, jei projekte siekiama išsaugoti specifinį istorinį interjerų charakterį bei statybos amatų žinias, naudojamos istorinės dažymo technologijos.

Jei siekiama interjero naudojimo laiko pailginimo ir paprastesnės dažytų paviršių priežiūros, apatinės sienų dalys ir mažesnės architektūrinės, meninės vertės patalpose istorinės aliejinės ir emulsinės dažymo technologijos gali būti keičiamos moderniomis, šiuolaikinėmis dažymo technologijomis, atitinkamų spalvų vandeniu skiestais dispersiniais dažais;

18.2. dažant ar perdažant interjerų sutvarkytus tinkuotus paviršius, privaloma atlikti rankiniu būdu tinkuotų paviršių dalines ar išsines, kartotines, sutvirtinimo - gruntavimo, paviršiaus išlyginimo - glaistymo, svidinimo, plovimo, gruntavimo ir dažymo operacijas. Bandyminiai dažyti paviršiai turi atitikti istoriniams spalvoms, blizgesiui, matiškumui bei tekstūrai;

18.3. dažant kalkiniais dažais, nuvalyto tinko paviršius nuplaunamas geriamu vandeniu, 2 kartus sutvirtinamas kalkiniu vandeniu, išlaikant 8 vai. laikotarpį tarp operacijų, po to 2 kartus tepami kalio aliuminio alūno grunto sluoksniai

(kas 8 val.) ir 2 kartus kalkiniai dažai, taurinti linų aliejumi (kas 8 val.). Jei tinke yra daug įvairių užtaisymų, tai geresniam dengimuisi į pirmą sluoksnį pridedama 10 - 20 % marmuro miltų, skaičiuojant nuo rišamosios medžiagos kiekio;

18.4. dažant vandeniniais klijiniais dažais, atliekamas tinko paviršiaus dalinis ar ištisinis tvirtinimas - gruntavimas, glaistymas, svidinimas, valymas, plovimas, gruntavimas, dažymas. Bandyminiai dažyti paviršiai turi atitikti istoriniams pagal spalvas, matiškumą bei tekstūrą. Biokorozijai neatsparus rišiklis gali būti pakeičiamas bioatspariu sintetiniu rišikliu (pvz., odos klėjai pakeičiami KMC klėjais);

18.5. dažant aliejiniais dažais, privaloma atlikti rankiniu būdu tinkuotų paviršių dalines ar ištisines, kartotines, sutvirtinimo - gruntavimo, paviršiaus išlyginimo - glaistymo, svidinimo, valymo, gruntavimo ir dažymo operacijas. Bandyminiai dažyti paviršiai turi atitikti istoriniams pagal spalvą, blizgesį, matiškumą bei tekstūrą;

18.6. dažant emulsiniais dažais, atliekamas tinko paviršiaus dalinis ar ištisinis tvirtinimas - gruntavimas, glaistymas, svidinimas, valymas, plovimas, gruntavimas, dažymas. Bandyminiai dažyti paviršiai turi atitikti istoriniams pagal spalvą, blizgesį, matiškumą bei tekstūrą;

18.7. naudojant pramoninės gamybos modernias dažymo medžiagas ir technologijas, tinkuoti paviršiai nuplaunami geriamu vandeniu, fiksuojami giluminiais gruntais, glaistomi, gruntuojami ir dažomi sintetinių rišamųjų medžiagų pagrindu pagamintais dažais (dispersiniais), skiedžiamais vandeniu. Fiksavimui, gruntavimui, dažymui naudojamos medžiagos, atitinkančios medžiagų suderinamumo ir grįžtamumo reikalavimus, taikant vienos firmos medžiagas ir pagal gamintojo technologiją;

18.8. sienų apatinių dalių dažymui galima naudoti pramoninės gamybos istorinius kalkinius modifikuotus dažus pagal gamintojo technologiją arba kitus dažus.

V. REIKALAVIMAI DAŽYTIEMS PAVIRŠIAMS

19. Dažytų paviršių kokybė vertinama tik vandeniniams dažams visiškai išdžiūvus, o aliejinių, emulsinių ar dispersinių dažų paviršiuje yra susidariusi tvirta plėvelė.

20. Kalkiniais dažais dažyti paviršiai turi būti lygūs, be dėmių, ruožų, nutekėjimų, aptaškymų, be teptuko ar šepetio matomų pėdsakų, be prasišviečiančių dėmių, be kalkėms neatsparių pigmentų išblukimo, šviesai neatsparių pigmentų nublukimo, dažų sluoksnio nusitrynimų, miltėjimo, margo išblukimo, įskilimų. Atliekant polichrominį dažymą juostelės arba spalvos krašto nukrypimas ne didesnis kaip 1 mm per 1 m. Dažų sluoksniai turi būti tvirtai ir tolygiai sukibę su dengiamu paviršiumi.

21. Vandeniniais klijiniais kreidininiais dažais dažyti paviršiai turi būti visiškai lygūs, be dėmių, ruožų, nutekėjimų, aptaškymų, plaukų iš teptuko ir netepūs.

22. Tinkuoti paviršiai, dažyti kalkiniais modifikuotais dažais, turi būti lygūs, be dėmių, ruožų, nutekėjimų, aptaškymų, be teptuko ar šepetio matomų pėdsakų. Atliekant dekoratyvinį dažymą juostelės arba spalvos krašto nukrypimas ne didesnis kaip 1 mm per 1 m, be prasišviečiančių dėmių, be kalkėms neatsparių pigmentų išblukimo, be šviesai neatsparių pigmentų nublukimo, be dažų sluoksnio nusitrynimų, miltėjimo, margo išblukimo, įskilimų. Atliekant polichrominį dažymą juostelės arba spalvos krašto nukrypimas ne didesnis kaip 1 mm per 1 m. Dažų sluoksniai turi būti tvirtai ir tolygiai sukibę su dengiamu paviršiumi.

23. Aliejiniais dažais dažyti paviršiai turi būti to paties atspalvio, blizgančios ar matinės faktūros. Neleistini apatinių sluoksnių persišvietimai, dėmės, lipnumas, raukšlės, nutekėjimai, plėvelės gabaliukai, matomos dažų kruopelės, kalkių išsproginėjimai, svidinimo nelygumai ar teptuko brūkšniai, neleistini kreivumai susiliečiant dviem spalvoms, juostelės arba spalvos krašto nukrypimas gali būti ne didesnis kaip 1 mm per 1 m. Dažų sluoksniai turi būti tvirtai ir tolygiai sukibę su dengiamu paviršiumi.

24. Tinkuoti paviršiai, dažyti naujų technologijų dispersiniais vandeniniais dažais, turi būti lygūs, be dėmių, teptukų plaukelių, apatinių sluoksnių persišvietimų, lipnumo, rankšlų, nutekėjimų, plėvelės gabaliukų, matomų dažų kruopelių, teptuko brūkšnių, nubėgimų, kalkių išsproginėjimų. Dažų sluoksniai turi būti tvirtai ir tolygiai sukibę su dengiamu paviršiumi.

VI. ĮRANKIAI

25. Naudojant istorines technologijas ir vandeniu skiedžiamus dažus, dažymui naudojami šepetiai, teptukai, skliautams ir luboms - purkštuvai. Įrankiai plaunami geriamu vandeniu.

26. Naudojant aliejinus dažus, naudojami šepetiai, teptukai, voleliai, o įrankiai plaunami skiedikliu terpentinu.

27. Naudojant pramoninės gamybos kalkinius dažus, dažymui naudojami šepetiai, teptukai arba įrankiai, nurodyti techninėje firmos dokumentacijoje. Įrankiai plaunami geriamu vandeniu.

28. Naudojant pramoninės gamybos modernius dažus, skiedžiamus vandeniu, dažymui naudojami įrankiai nurodyti techninėje firmos dokumentacijoje (šepetiai, teptuvai, teptukai, voleliai, purkštuvai). Įrankiai plaunami geriamu vandeniu.

VII. GAMTOS APSAUGA

29. Dažus ir plakiruojančias medžiagas draudžiama pilti į kanalizaciją, žemės gruntą, vandens telkinius. Sausą tarą ir sudžiūvusius dažų likučius išvežti į atliekų surinkimo punktus. Skystus neišnaudotus dažų likučius išvežti į nuodingų medžiagų surinkimo punktus.

KULTūros paveldo departamentas
prie Kultūros ministerijos

NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGOS SPECIALISTO ATTESTATAS

2011-06-16 Nr. 1887
(data)

IDALIJA BĖČIENĖ

VEIKLOS RŪŠIS - TAIKOMŲJŲ MOKSLINIŲ ARDOMŲJŲ TYRIMŲ VYKDYMAS,
SPECIALIZACIJA - ARCHITEKTŪROS NATŪRINIAI TYRIMAI, POLICHROMIJOS IR SIENŲ TAPYBOS TYRIMAI,
TREČIA KAT

VEIKLOS RŪŠIS - IVARKOMŲJŲ PAVELDOSAUGOS DARBŲ PROJEKTŲ RENGIMAS,
SPECIALIZACIJA - ARCHITEKTŪROS PROJEKTAI, ARCHITEKTŪRINĖS POLICHROMIJOS IR SIENŲ TAPYBOS
PROJEKTAI,
TREČIA KAT

VEIKLOS RŪŠIS - PAVELDOSAUGOS (SPECIALIOSIOS) EKSPERTIZES ATLIKIMAS,
SPECIALIZACIJA - NEKILNOJAMŲJŲ KULTŪROS VERTYBIŲ VERTINIMO SPECIALIOJI EKSPERTIZĖ - DAILES
NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO
EKSPERTIZES SPECIALISTO KAT

Atestatas galioja iki 2016-06-16
(data)

Kultūros paveldo departamento
prie Kultūros ministerijos
direktorius

(parasas)

Diana Varnaitė

(vardas ir pavardė)

Atestavimo komisijos pirmininkas

(parasas)

Aušrelė Angelė Racevičiūtė

(vardas ir pavardė)

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Architekto

KVALIFIKACIJOS ATESTATAS

Nr. A 1587

Idalija BĖČIENĖ

yra atestuota

Statinio projekto, statinio projekto vykdymo priežiūros vadovė

Statinių grupės: gyvenamieji ir visuomeninės paskirties statiniai.

Statinių kategorija: ypatingi statiniai.

**Statinio projekto architektūrinės dalies,
statinio projekto vykdymo priežiūros architektūrinės dalies vadovė**

Statinių grupės: gyvenamieji ir visuomeninės paskirties statiniai.

Statinių kategorija: ypatingi statiniai.

Aplinkos ministerijos sekretorė
Jūratė Juozaitienė

Komisijos pirmininkas
Vytautas Dičius

Atestatas galioja iki 2013 m. rugsėjo 26 d.
Atestavimo komisijos 2008 m. rugsėjo 26 d. protokolas Nr. 39